

ΚΛΑΟΥΣ ΡΕΓΚΛΙΝΓΚ**Ο εφρυσασμός κρύβει κινδύνους**

Ο **εφρυσασμός** μπορεί να οδηγήσει στην επόμενη ύφεση, ακόμη και σε νέα κρίση στην Ευρωζώνη, λέει στην «Κ» ο επικεφαλής του ESM, Κλάους Ρέγκλινγκ. Σε ό,τι αφορά τη σχέση του ESM με την Ελλάδα, ο Κλάους Ρέγκλινγκ αναγνωρίζει ότι είναι μια ειδική σχέση, αλλά υγιής, με ευθυγραμμισμένα συμφέροντα μεταξύ των δύο πλευρών. **Σελ. 9**

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΑΡΑΓΚΟΣ**Σύσφιξη σχέσεων με τη Γερμανία**

Η **κυβέρνηση** αφουγκράζεται την επενδυτική κοινότητα, σχεδιάζοντας την προώθηση φορολογικών, και όχι μόνο, μέτρων, τονίζει ο Κωνσταντίνος Μαραγκός, πρόεδρος του Ελληνογερμανικού Εμπορικού και Βιομηχανικού Επιμελητηρίου. Εκτιμά ότι η περίοδος προσφέρεται για παραπέρα σύσφιξη των οικονομικών σχέσεων μεταξύ των δύο χωρών. **Σελ. 16**

ΗΠΑ-ΒΡΕΤΑΝΙΑ**Πρός συμβιβασμό για ψηφιακό φόρο**

Με την **απόφασή** της να εγκαταλείψει την Ε.Ε., η Βρετανία στόχευε να απεξαρτηθεί από τον ζυγό των Βρυξελλών και τις εντολές τους. Ο στόχος, όμως, να συνάψει συμφωνία ελεύθερου εμπορίου με τις ΗΠΑ εξωθεί το Λονδίνο σε συμβιβασμούς. Η κυβέρνηση Τζόνσον ανακοίνωσε ότι επανεξετάζει το σχέδιό της για επιβολή ψηφιακού φόρου σε κολοσσούς των ΗΠΑ. **Σελ. 10**

Δείκτης & Ογκος του ΧΑΚ

Φόβοι και ελπίδες για τουρισμό από τον ιό

Αβεβαιότητα και προβληματισμός για τις επιπτώσεις της επιδημίας - Το αισιόδοξο σενάριο για την κυπριακή αγορά

Δεν κρύβουν την ανησυχία τους για ενδεχόμενες επιπτώσεις στον τουρισμό της Κύπρου, ξενοδόχοι και άλλοι φορείς της τουριστικής βιομηχανίας. Η ακύρωση της διεθνούς εκδήσεως του Βερολίνου (Internationale Tourismus - Börse Berlin) θεωρείται αρνητική εξέλιξη, για τα κράτη εκείνα που η τουριστική βιομη-

χανία αποτελεί ένα από τα δυνατά χαρτιά της οικονομίας τους. Παρά την ακύρωση της έκθεσης, ο υφυπουργός Τουρισμού Σάββας Περδίδης βρίσκεται στο Βερολίνο, όπου θα έχει επαφές με ηγετικά στελέχη τουριστικών οργανισμών της Γερμανίας, καθώς και με εκπροσώπους αεροπορικών εταιρειών. Η εικόνα

ΕΡΕΥΝΑ ΟΕΒ

Ελάχιστες επιχειρήσεις επηρεάστηκαν.

για το τουριστικό προϊόν της Κύπρου, το ερχόμενο καλοκαίρι, αναμένεται να ξεκαθαρίσει τους επόμενους μήνες και ανάλογα με την εξέλιξη του κορωνοϊού, επί ευρωπαϊκού εδάφους. Στο κλίμα που επικρατεί υπάρχουν και απόψεις που εντοπίζουν θετικές προεκτάσεις. Εντοπίζουν μια σημαντική μετατόπιση του-

ριστών που επέλεγαν την Άνω Ανατολή, ως καλοκαιρινό προορισμό, προς την τουριστική αγορά της Μεσογείου. Σε μια τέτοια περίπτωση θα επωφεληθεί η κυπριακή αγορά. Στην ίδια κατεύθυνση κινούνται οι εκτιμήσεις που γίνονται και για την τουριστική αγορά της Ιταλίας, το ερχόμενο καλοκαίρι. **Σελ. 3**

Κοινή δράση Κεντρικών Τραπεζών κατά του κορωνοϊού

Αντιμέτωπες με τον μεγαλύτερο κίνδυνο που απειλεί την παγκόσμια οικονομία μετά τη χρηματοπιστωτική κρίση, οι κεντρικές τράπεζες των μεγαλύτερων οικονομιών από τις ΗΠΑ μέχρι τη Βρετανία και την Ιαπωνία προσανατολίζονται σε μια συντονισμένη δράση. Δηλώνουν έτοιμες να κινηθούν όπως τον Οκτώβριο του 2008 όταν πέντε μεγάλες κεντρικές τράπεζες προχώρησαν ομαδικά σε μειώσεις επιτοκίων, προγράμματα ποσοτικής χαλάρωσης και ενέσεις ρευστότητας. Την υπόθεση για «συντονισμένη δράση» των μεγαλύτερων οικονομιών του G7 έχει δώσει από την Παρασκευή ο Γάλλος υπουργός Οικονομικών Μπρινό Λε Μερ, ενόψει της προγραμματισμένης για αυτήν την εβδομάδα συνάντησης των επτά μεγαλύτερων οικονομιών του πλανήτη. **Σελ. 10**

Αναζητούν έσοδα πέραν των τραπεζικών εργασιών τους

Στροφή στο «Beyond Banking»

Εναλλακτικές πηγές εσόδων πέραν των τραπεζικών εργασιών αναζητούν οι τράπεζες. Προς τούτο εστιάζουν στα δεδομένα και στους χρήστες, αλλά και στην προσφορά προϊόντων που σχετίζονται με τον ασφαλιστικό κλάδο. Η τεχνολογία, πάντως, θα είναι καθοριστικό σημείο για να μπορέσουν να αποκτήσουν έσοδα «beyond banking». **Σελ. 4**

Θολό το τοπίο για τη δεύτερη φάση του ΓεΣΥ

Αυξήθηκαν οι εισφορές

Εξείνισε από την 1η Μαρτίου η καταβολή των συνολικών εισφορών για την εφαρμογή της β' φάσης του ΓεΣΥ, ενώ παραμένει ακόμα θολό το τοπίο για τη μορφή και την αποτελεσματικότητα της νέας υπηρεσίας. Η αύξηση των εισφορών δεν έχει μέχρι στιγμής αρνητικές επιδράσεις στα ιδιωτικά σχέδια υγείας. **Σελ. 5**

ΠΟΛΙΤΙΚΗ

● **Οδοφράγματα, κλειστά μέχρι νεωτέρας. Σελ. 6**

ΠΑΡΑΜΕΝΕΙ ΤΟ ΧΑΣΜΑ**Ενημέρωση εργαζομένων ενόψει μέτρων στην ΑΗΚ**

Παραμένει το χάσμα μεταξύ των συντεχνιών και της διοίκησης στην ΑΗΚ. Τρία είναι τα θέματα, αγκάθια, που προκαλούν εργασιακή αναταραχή στον ημικρατικό οργανισμό. Το Ταμείο Υγείας, εργασιακά ζητήματα και η συμμετοχή της ΑΗΚ στην εταιρεία που θα αναπτύξει τις υποδομές για το ΦΑ. Ενημερώσεις εργαζομένων ενόψει των απεργιακών μέτρων. **Σελ. 4**

ΓΕΡΜΑΝΙΑ**Τρέχει πίσω από την ψηφιακή εποχή**

Χάνει το τρένο της ψηφιακής εποχής η Γερμανία. Η χώρα καταλαμβάνει μόλις την ένατη θέση στον παγκόσμιο δείκτη καινοτομίας, ενώ αντιμετωπίζει έλλειμμα δυναμικού με εξειδικευμένες δεξιότητες και 1,6 εκατ. θέσεις εργασίας παραμένουν κενές. **Σελ. 12**

«Εμβόλιο» για την οικονομία της Ελλάδας

Μέτρα από την κυβέρνηση

Τη λήψη μέτρων στήριξης για επιχειρήσεις και κλάδους που θα πληγούν από τις συνέπειες του κορωνοϊού εξετάζει η κυβέρνηση της Ελλάδας. Αυτά προβλέπουν την αναστολή φορολογικών υποχρεώσεων και η αναστολή πληρωμών ασφαλιστικών εισφορών, σύμφωνα με κυβερνητική πηγή. Προϋπόθεση είναι να μην προχωρήσουν σε απολύσεις. **Σελ. 18**

Η Κίνα προηγείται στην αγορά μπαταριών

Όσο προωθείται η μετάβαση στην καθαρή ενέργεια και οι επιχειρήσεις δέχονται συνεχώς περισσότερες πιέσεις για τη μείωση των εκπομπών ρύπων, η παγκόσμια αγορά μπαταριών αυτοκινήτων έχει εξελιχθεί σε πεδίο μάχης. Με μεγάλη διαφορά προηγείται η Κίνα, ενώ οι προσπάθειες των ευρωπαϊκών εταιρειών είναι προς το παρόν διάσπαρτες και αποκεντρωμένες. **Σελ. 11**

ΚΥΡΙΟ ΑΡΘΡΟ

Κορωνοϊός ώρα μηδέν

Από οικονομικής άποψης, η ειδοποίησης διαφορά μεταξύ του SARS του 2003 και του Κορωνοϊού του 2019 είναι ότι η τότε κινεζική οικονομία δεν ήταν σημαντικά ενσωματωμένη στην αλυσίδα παραγωγής των περισσότερων αναπτυγμένων οικονομιών, όπως είναι σήμερα. Ο Covid19 είναι η κωδική ονομασία της ασθένειας του κορωνοϊού του 2019 που εντοπίστηκε αρχικά στην Ουχάν της επαρχίας Χουμπέι, στην Κίνα. Από τις 25 Ιανουαρίου του 2020, οπότε και εορτάστηκε η έναρξη του νέου έτους με βάση το κινεζικό ημερολόγιο, η κινεζική οικονομία παραμένει παγωμένη λόγω των μέτρων που λαμβάνει η κυβέρνηση για περιορισμό των κρουσμάτων. Η διαπίστωση είναι σημαντική, αν αναλογιστούμε ότι για το 2020 η κινεζική οικονομία αναμενόταν να καταγράψει αυ-

ξηση του ΑΕΠ κατά 6 ποσοστιαίες μονάδες, η οποία σε όρους παγκόσμιου ΑΕΠ μεταφράζεται σε 2% ανάπτυξη, από το συνολικό 3,3% που είναι η πρόβλεψη για φέτος. Η σημασία του παγώματος της κινεζικής οικονομίας προκύπτει και από την σημαντική εξάρτηση της οικονομίας των ΗΠΑ από τις εισαγωγές εξαρτημάτων και ημιτελών προϊόντων από την Κίνα. Πέραν της μετάδοσης του ιού, η δημόσια υγεία κινδυνεύει σοβαρά να «νοσήσει» αφού το μερίδιο αγοράς της Κίνας στα φαρμακευτικά συστατικά ξεπερνά το 80%, ναρκοθετώντας την αγορά των γενόσημων φαρμακευτικών σκευασμάτων που είναι πολύ σημαντική για όλα τα εθνικά συστήματα υγείας. Μεγάλος αρνητικός πρωταγωνιστής αυτής της κατάστασης είναι η ανεξέλεγκτη διάδοση ειδήσεων,

αληθών ή ψευδών δεν έχει μεγάλη σημασία, οι οποίες σπέρνουν τον πανικό, απ' άκρη σ' άκρη του πλανήτη. Για την καλύτερη απόδοση του φαινομένου, επινοήθηκε ο πολύ εύστοχος όρος «infodemic», που με απλά λόγια σημαίνει η επιδημία των πληροφοριών! Μέσα σε αυτό το κλίμα της υπερβολής, δεν μπορούσαν να μείνουν ανεπηρέαστες οι αγορές, οι οποίες κατέγραψαν στο τέλος του Φλεβάρη τη χειρότερη εβδομάδα από το 2008, έτος που έσκασε η φούσκα των subprime και βύθισε την παγκόσμια οικονομία σε βαθιά κρίση με συνέπειες ορατές ακόμα και σήμερα σε αρκετές χώρες της Ευρώπης. Είναι πολύ σημαντική για όλα τα εθνικά συστήματα υγείας. Μεγάλος αρνητικός πρωταγωνιστής αυτής της κατάστασης είναι η ανεξέλεγκτη διάδοση ειδήσεων,

πρόβλεψη είναι παρακινδυνευμένη αφού είναι η πρώτη φορά που η Κίνα περνά έναν παροξυσμό τέτοιου μεγέθους από τότε που κατέστη εντελώς απαραίτητη για την ανάπτυξη της παγκόσμιας οικονομίας. Αν συνυπολογίσουμε και το «infodemic», η κατάσταση είναι αρκούντως πρωτόγνωρη. Κρίσιμη παράμετρος για μετριασμό των επιπτώσεων είναι βεβαίως ο χρόνος που θα απαιτηθεί για την επανεκκίνηση της κινεζικής οικονομίας. Και αυτό θα εξαρτηθεί από την επιτυχία που θα υπάρξει στον περιορισμό των κρουσμάτων του κορωνοϊού στην ενδοχώρα. Στην περίπτωση της Κύπρου, μιας κατεχοχίν εξωστρεφούς οικονομίας, αναμένεται πως οι επιπτώσεις θα είναι σημαντικές. Μπορεί να μην εισάγουμε πρώτες ύλες από την Κίνα για την παραγωγή προϊόντων, αλλά

σημαντικοί τομείς όπως είναι ο τουρισμός και η ναυτιλία θα επηρεαστούν αρνητικά. Κάθε λύση θα πρέπει να περιλαμβάνει την όσο το δυνατόν μεγαλύτερη αναπλήρωση της ζήτησης που θα χαθεί, αρκεί να ξεκινήσει η αντιμετώπιση της κατάστασης από τώρα. Κλασική περίπτωση είναι ο τουρισμός, όπου μπορούν να δημιουργηθούν σημαντικές αντιστάσεις αν η εσωτερική αγορά κινηθεί με τρόπο τέτοιο που θα καλύψει την αδιάθετη προσφορά. Ο σχεδιασμός και η εφαρμογή ενός στοχευμένου και εξειδικευμένου πακέτου μέτρων αντιμετώπισης των συνεπειών του κορωνοϊού, σε περίπτωση που η κατάσταση ξεφύγει, θα έπρεπε να είχε ήδη ξεκινήσει από όσους, κυβερνητικούς και μη, έχουν την ευθύνη να λαμβάνουν αποφάσεις για την οικονομία.

5 291296 000378

Above all

YOUR
ULTIMATE
INVESTMENT

TRILGY

LIMASSOL SEAFRONT

Apartments and offices for sale
+357 25 362 800
trilogylimassol.com

CYBARCO

Construction of all three towers on schedule

ΑΡΘΡΟ / Του ΑΝΔΡΕΑ Α. ΑΝΔΡΕΟΥ

Νέα οικονομική κρίση προ των πυλών;

Αρκετοί είναι αυτοί που ανέμεναν μια νέα διεθνή οικονομική κρίση την οποία και τοποθετούσαν κάπου μεταξύ του 2021 και 2023. Συνήθως τέτοιες κρίσεις ξεκι- νούν με ένα φαινομενικά ασήμαντο γε- γονός, ένα συμβάν που μπορεί να θεω- ρηθεί μεμονωμένο στο οποίο σχεδόν κα- νένας δεν δίνει μεγάλη σημασία. Στην πορεία όμως αποδεικνύεται πως ήταν η κορυφή ενός παγόβουνου ή ένα σημάδι καπνού, που εξελίχθηκε σε πύρινη λαί- λαπα επειδή ακριβώς κανένας δεν του έ- δωσε τη δέουσα σημασία. Κατ' αντιστοι- χία, μεγάλες πολεμικές συρράξεις εξελί- χθηκαν σαν τέτοιες ως απότοκο μιας φαι- νομενικά ασήμαντης συγκυρίας ή ενός αμελητέου συμβάντος, ακόμα και παρε- ξήγησής η παρερμηνείας.

Είναι πολύ πιθανόν ένας ιός, ο οποίος έκανε την εμφάνι- ση του σε 3-4 ανθρώπινα περιστατικά πριν δύο μήνες και σε πέραν των 80.000 ατόμων σήμερα, να επιφέ- ρει ένα τεράστιο δυσανα- πλήρωτο σοκ στην παγκό- σμια οικονομία.

Το ξέσπασμα του κορωνοϊού και ο κίν- δυνος να εξελιχθεί σε πανδημία είναι ο- ρατός. Παρόλο που λαμβάνονται μέτρα παγκοσμίως για συγκράτησή του, τίποτα δεν είναι βέβαιο πως θα λειτουργήσει κα- τασταλτικά, επειδή στην τελική, σημασία έχει η πειθαρχία που ο καθένας μπορεί να επιβάλει στο άτομό του, σε συνδυασμό με το σεβασμό που επιδεικνύει στους συ- νανθρώπους του. Το τι πάντως ακούγεται εδώ κάτω, τόσο σε ό,τι αφορά στους ε- λέγχους που γίνονται από την πολιτεία, όσο και από το πόσο επιδερμική και α- νεύθυνη είναι η αντιμετώπιση από άτομα που ταξίδεψαν σε περιοχές που είναι πιο εκτεθειμένες στον ιό, δεν αφήνει μεγάλη ελπίδα για το πόσο ανεξέλεγκτοι είμαστε στην έκθεση κινδύνων.

Πέραν του υγειονομικού κομματιού, το οποίο θέλω να πιστεύω μέσα σε κά- ποιους μήνες θα επιλυθεί είτε με την ε- ξέλιξη κάποιων εμβολίων ή/και λόγω αυ- χήσης της θερμοκρασίας εν μέσω καλο- καιριού, υπάρχει το οικονομικό κομμάτι. Μπορεί εμάς εδώ κάτω ακόμη να μην έ- ριψε τα δόντια του, αλλά σε παγκόσμιο επίπεδο ήδη υπάρχουν τεράστιες ζημιές σε όλο το φάσμα οικονομικής δραστη- ριότητας, από αεροπορικές εταιρείες που μετρούν ζημιές πέραν των €20δισ., την τουριστική βιομηχανία που μετρά ζημιές πέραν των €1δισ. μηνιαίως, τις χρηματι- στηριακές αξίες που υπέστησαν καθίζηση δεκάδων δισεκατομμυρίων ευρώ, για να μην αναφερθούμε εκτενώς σε όλο το φά- σμα τροφοδοτικών αλυσίδων στις οποίες η Κίνα είναι από τους κυριότερους, αν

όχι ο κυριότερος, παίκτης από την εποχή που εντάχθηκε πλήρως στο σύστημα της παγκόσμιας οικονομίας.

Εδώ, το Χόλυγουντ και ο κινηματο- γράφος ευρύτερα μετράει τεράστιες ζημιές αφού λόγω του γεγονότος ότι έκλεισαν για λόγους ασφαλείας τα σινεμά σε πολλές χώρες, οι προβολές ταινιών δεν έχουν τα αναμενόμενα έσοδα θέτοντας σε κίνδυνο τη βιωσιμότητά τους ως ventures. Ο χρο- νισμός είναι μέγιστης σημασίας στο να κριθεί κάτι ως επιτυχημένο ή ως αποτυ- χημένο και σε αυτό το κομμάτι της βιο- μηχανίας – όπως και σε πολλά άλλα – ο χρονισμός δεν είναι υποβοηθητικός ως προς την επιτυχία.

Η κινεζική οικονομία κοντεύει να α- πολέσει πέραν του 25% του ετήσιου ρυθ- μού μεγέθυνσής της, γεγονός που σημαίνει πως αν το ωστικό κύμα του ιού εξελιχθεί σε πανδημία τότε άνετα μπορούμε να μι- λάμε για απώλειες στην παγκόσμια οι- κονομία πέραν του ενός τρισεκατομμυρίου ευρώ.

Είναι δεδομένο πως με τέτοιες απώλειες η νέα παγκόσμια οικονομική κρίση έρχεται χρονικά πιο μπροστά καθώς οι απώλειες δεν είναι κάτι που απλά αναπληρώνονται ακόμη και αν ο ιός εξαλειφόταν σήμερα. Δηλαδή, με απλά λόγια, η οποία παραγωγή μεγέθους «x» η οποία δεν σημειώθηκε για όση περίοδο είναι κλειστά τα εργο- στάσια στην Κίνα, ίσως γίνει όταν ανοί- ξουν τα εργοστάσια. Όμως τα εργοστάσια δεν μπορούν να αυξήσουν την παραγωγή τους στα 2x και στα 3x έτσι ώστε να κα- λυφθεί η παραγωγή που δεν έγινε και ε- πιπλέον η οποία νέα παραγωγή απαιτηθεί μέχρι το τέλος του έτους. Αλλά και πάλι τα πράγματα δεν είναι τόσο απλά καθώς αναλόγως του πόσο θα κρατήσει αυτή η κατάσταση, θα υπάρξουν αλυσισδωτές ε- πιπτώσεις σε εταιρείες ανά το παγκόσμιο που επηρεάζονται άμεσα και έμμεσα και που μπορεί να οδηγήσει κάποιες μέχρι και σε χρεοκοπία.

Άρα είναι πολύ πιθανόν ένας ιός, ο ο- οποίος έκανε την εμφάνισή του σε 3-4 αν-θρώπινα περιστατικά πριν δύο μήνες και σε πέραν των 80.000 ατόμων σήμερα, να επιφέρει ένα τεράστιο δυσαναπλήρωτο σοκ στην παγκόσμια οικονομία. Εμείς εδώ μπορούμε να κάνουμε ένα σωρό υ- ποθέσεις και εικασίες για το πώς θα μας επηρεάσει. Ενώ όλες μπορεί να είναι α- ληθοφάνεις, στην πραγματικότητα καμία δεν μπορεί στο παρόν στάδιο να είναι α- ξιόπιστη.

Το δεδομένο είναι πως θα έχουμε μια κάμψη στη ζήτηση, τόσο για αγαθά όσο και για υπηρεσίες αφού είμαστε κι εμείς μέρος της παγκόσμιας οικονομίας. Είναι ενδιαφέρον να δούμε πώς θα επηρεαστεί ο τομέας του τουρισμού και των ακινήτων και ας ελπίσουμε πως ο αρνητικός επη- ρεασμός θα είναι μέχρι τέτοιου μεγέθους που θα διατηρήσει στη ζωή όλους όσοι ασχολούνται.

Ο Ανδρέας Α. Ανδρέου, είναι MRICS CEO, APS Andreou Property Strategy - Chartered Surveyors.

Ο ΜΗΡΟΥ & ΣΕΒΕΡΗ

Μια καταγγελία, ο Άντρος, ο Οζερσάι και οι μαγκιές του Φούλη

Γράφει ο **ΟΝΑΣΑΓΟΡΑΣ**

-Πες μια στάκα να τη ρίξω στον Ερντογάν να γίνει viral.

Αληθεύει ότι στο Ευρωκοινοβούλιο ανι- χνεύθηκε κάποια κίνηση για «καταγγε- λία» της Κυπριακής Δημοκρατίας για το προσωρινό κλείσιμο κάποιων οδοφραγ- μάτων; Και ότι η κίνηση αυτή φρόνκε να στηρίχεται παρασκηνιακά και από ένα κυ- πριακό παράγοντα; Σύμφωνα με τις πληροφορίες μου συζη- τήθηκε στη Λευκωσία, σε κάποιο γρα- φείο, έντονα το ενδεχόμενο να καταγ- γελθεί στην ΕΕ η κυπριακή κυβέρνηση για το κλείσιμο των οδοφραγμάτων και για παραβίαση του Κανονισμού για την Πρόσβληση Γραμμής. Η συζήτηση, όπως μου λέχθηκε, ήταν έντονη, ιδιαίτερα για την εικόνα και την κατακραυγή που θα προ- κλούσε στη Λευκωσία μια τέτοια ενέρ- γεια. Τελικά η καταγγελία έγινε με τρόπο που βόλεψε όλους, μέσω... συνεργα- τών...

-Σε ποιο κόμμα ακούστηκαν στοιχειοθε- τημένες απόψεις ότι πρέπει να κρατή- θουν αποστάσεις από την Unite Cyprus Now; Οι επόμενες ημέρες θα δείξουν εάν λήφθηκαν ή όχι υπόψη.

Σε καταγγελία της κυπριακής κυβέρνη-

σης προχώρησε και ο Οζερσάι. Με επι- στολές του στην ΕΕ και στον ΟΗΕ καταγ- γέλλει τον Αναστασιάδη και την κυβέρνη- σή του για το κλείσιμο των οδοφραγμά- των και για μονομερείς ενέργειες. Κατά σύμπτωση στις καταγγελτικές του επιστο- λές, σύμφωνα με όσα διέρρευσαν, υπάρ- χουν και κάποια επιχειρήματα που ακού- σθηκαν πρώτα από τον Άντρο Κυπριανού. - Μα δεν είναι με τον Αναστασιάδη και τον Αβέρωφ που υποτίθεται πως είναι φι- ρλος ο Οζερσάι;

Το νέο ντελρίο του νεοσοουλτάνου και η χρήση απειλησμένων προσφύγων ως αν- θρώπινες βόμβες έδωσε αποστομωτική απάντηση σε όσους χλεύαζαν τον υποου- γό Εσωτερικών (τέως και νυν) που μιλού- σε για οργανωμένη αποστολή προσφύ- γων από την Τουρκία. Λίγες ώρες μετά τη νέα ανθρωπιστική κρίση που προκάλεσε στον Έβρο και τον υβριδικό πόλεμο κατά της Ελλάδας, νέα κύματα με πρόσφυγες ή παράτυπους με- τανάστες έφθασαν στην Κύπρο. Τυχαίο; Δεν νομίζω. Κάποιοι από τους παράτυπους έφθασαν χθες στις ελεύθερες περιοχές μέσω της

Αθηνάιου από τις εκεί τρύπες της γραμ- μής αντιπαράταξης. Από ποια χώρα προήλθαν δεν μας έχει λεχθεί. Ούτε αν έ- χουν εκτεθεί στον κορωνοϊό. Και δεν εί- μαι από αυτούς που παθαίνουν υστερία με τους ξένους, κάθε άλλο. Ωστόσο, μια εγρήγορση για το θέμα πρέπει να την έ- χουμε, όπως μας υποβάλλουν καθημερι- νά και ο ΠΟΥ και η ΕΕ. Η απορία μου είναι αν θα χωρέσουν όλοι αυτοί στα πιασά της προεδρικής εξοχικής κατοικίας, αν θεω- ρηθεί ότι πρέπει να μπουν σε каранτί- να...

Αγωνιά για την επόμενη ανακοίνωση που θα βγάλει η ΚΙΣΑ. Τι θα βρει άραγε να γράψει αυτή τη φορά; Ακούσατε αν έ- χει πει τίποτα για την πολιτική του Ερντο- γάν και την εργαλειοποίηση του ανθρώπι- νου πόνου; Ξέρει από αυτά η ΚΙΣΑ. Δεν γίνεται να μην το έχει ακούσει ότι ο Ερ- ντογάν έστειλε χιλιάδες έξω από τα ελλη- νικά σύνορα. Βούιξε ο τόπος όλος... Παίζει πάντως να κατηγορήσουν την Ελ- λάδα για αδέξιους χειρισμούς, όπως έκα- ने και η Χαραυγή.

Ο Αβέρωφ αποφάσισε να τοποθετηθεί

στο θέμα των ημερών: την απρόκλητη ε- πίθεση 55χρονου της Unite Cyprus Now σε στρατιώτη. Με ολίγη καθυστέρηση βέ- βαια αλλά το έκανε με το δικό του γνωστό και ξεχωριστό τρόπο. Δηλαδή με μία ατά- κα. Δεν είναι ο εθνοφρουρός, δεν είναι ο στρατιώτης, δεν είναι η προσωρινή α- πόφαση της πολιτείας, έστω και αν κάποι- οι τη θεωρούν λανθασμένη, που εμποδι- ζει την ελεύθερη διακίνηση στη χώρα μας. Την ελεύθερη διακίνηση στη χώρα μας την παρεμποδίζει η τουρκική κατοχή και ο τουρκικός στρατός και τις μαγκιές αν είμαστε μάγκες, εκεί πρέπει να τις ε- πιδεικνύουμε».

-Μάγκας ο Φούλης! Εκείνο το «έστω και αν κάποιος τη θεω- ρούν λανθασμένη» αληθεύει ότι απευθυ- νόταν και εκτός αλλά και εντός κόμματος;

ΚΟΥΙΖ: Ποιοι είναι τελικά οι τρεις που α- ποτελούν την Επιτροπή που θα ελέγχει ό- σους θα παρακολουθούν τηλεφωνικές συνδιαλέξεις και γιατί η κυβέρνηση επέ- λεξε να κρατήσει μυστικά τα ονόματά τους; Αυτό συμβαίνει και σε άλλες χώρες με ανάλογους νόμους; Συνάδει αυτό με τις εξαγγελίες για διαφάνεια;

Σ Η Μ Ε Ι Ω Μ Α Τ Α Ρ Ι Ο

Επιμέλεια: **ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗΣ**

Συνέδριο Γραφιστικής και Οπτικής Επικοινωνίας Κύπρου, Graphic Stories Cyprus 6

Το 6ο κατά σειρά Graphic Stories Cyprus είναι το μοναδικό καθιερωμένο, ανεξάρ- τητο, ετήσιο, θεσμικό συνέδριο του τομέα της οπτικής επικοινωνίας και των εικα- στικών τεχνών που καλύπτει όλο το φάσμα αυτών, ήτοι της γραφιστικής, της εικο- νογογράφησης, της τυπογραφίας, των ει- καστικών, της σημειωτικής, του animation, της φωτογραφίας, της σχεδίασης πολυ- μέσων, διαδικτύου και ιστοσελίδων, της καλλιγραφίας και του design γενικότερα. Το 6ο Graphic Stories Cyprus περιλαμβάνει έντεκα διαλέξεις, πέντε δημιουργικά ερ- γαστήρια και μία διεθνή έκθεση αφίσας με συμμετοχή σχεδιαστών από την Κύπρο και το εξωτερικό. Κατά την 6η διοργάνωση έχει δοθεί ιδιαίτερο βάρος στην πολυθε- ματικότητα των δράσεων που έχουν ως στόχο να καλύψουν και να εκφράσουν το σύνολο των εικαστικών τεχνών και των δημιουργών της, ενώ ειδικά θεματική του συνεδρίου αποτελεί η σύνδεση του με την Πολιτιστική Κληρονομιά και Πα- ράδοση μέσω του διεθνούς διαγωνισμού αφίσας με θέμα «Πολιτιστική Κληρονομιά, ένας κόσμος, ένα μέλλον».

Σε ποιους απευθύνεται

Το Συνέδριο απευθύνεται σε όλους τους δημιουργικούς του κλάδου της οπτι-

Το 6ο Συνέδριο Γραφιστικής και Οπτικής Επικοινωνίας Κύπρου, Graphic Stories Cyprus έρχεται το τριήμερο 6-8 Μαρτίου 2020 στη Λευκωσία.

κής επικοινωνίας, των εφαρμοσμένων και εικαστικών τεχνών, επαγγελματιές ή φοι- τητές, γραφίστες, web designers, εικονο- γράφους, φωτογράφους, animators, 2D/3D designers, τυπογράφους, δημιουργικά

γραφεία, διαφημιστές, marketers, στους ενδιαφέρονται να γνωρίσουν το επάγγελμά του σχεδιαστή οπτικής επικοινωνίας. Το αναλυτικό πρόγραμμα του Συνεδρίου πα-

ρουσιάζεται στην ιστοσελίδα της διοργά- νωσης: www.graphicstoriescyprus.com

Διαλέξεις και εργαστήρια

Στην 6η διοργάνωση του Graphic

Stories Cyprus για το 2020 θα φιλοξενη- θούν έντεκα διαλέξεις από σημαντικούς δημιουργούς της Κύπρου και του εξωτε- ρικού που καλύπτουν ένα ευρύ φάσμα της Εικαστικής δημιουργίας, της Οπτικής Επικοινωνίας και του Design. Επίσης θα πραγματοποιηθούν πέντε εργαστήρια με στόχο να προσφέρουν συσσωρευμένη και επαγγελματικού επιπέδου γνώση και εμπειρία σε σχέση όχι μόνο με τις σύγ- χρονες πρακτικές, αλλά και με τις παρα- δοσιακές εφαρμογές των εικαστικών τε- χνών και του design

Έκθεση αφισών

«Πολιτιστική κληρονομιά, ένας κόσμος, ένα μέλλον», είναι ο τίτλος της έκθεσης που θα περιλαμβάνει τα 50 διακριθέντα έργα του 4ου διεθν διαγωνισμού αφίσας που διοργάνωσε το Graphic Stories Cyprus.

Την έκθεση που θα φιλοξενηθεί από το Πολιτιστικό Ίδρυμα της Τράπεζας Κύ- πρου, στη Φανερωμένη θα κοσμήσουν και τα έργα 10 προσκεκλημένων καταξιω- μένων δημιουργών. Τα εγκαίνια καθώς και η βράβευση των νικητών θα πραγ- ματοποιηθούν την Παρασκευή 6 Μαρτίου 2020, μετά το πέρας των προγραμματι- σμένων διαλέξεων. Τα βραβεία του δια-

γωνισμού προσφέρουν η Τράπεζα Κύπρου μαζί με την Ελληνική εταιρία γραμματο- σειρών Parachute Typefoundry. Παράλ- ληλα, στον ίδιο χώρο θα φιλοξενοούνται και οι δύο αφίσες με το ομώνυμο θέμα της έκθεσης οι οποίες δημιουργήθηκαν μέσα από το εργαστήρι καλλιτεχνικής αφίσας που πραγματοποιήθηκε τον πε- ρασμένο Νοέμβριο, στο American University Emirates, στο Dubai. Στο ερ- γαστήρι συμμετείχαν 20 φοιτητές του Πανεπιστημίου ΑUE και υλοποιήθηκε υπό την καθοδήγησή των Αγγλικής Α- θανάσιδης και Αντρέα Παναγή.

Πληροφορίες

«Graphic Stories Cyprus 6», από 6 έως 8 Μαρτίου 2020, Πολιτιστικό Ίδρυμα Τραπε- ζής Κύπρου, Φανερωμένης 86-90, Λευκω- σία.

Το Graphic Stories Cyprus διοργανώνεται με τη συνεργασία της Τράπεζας Κύπρου και τελεί υπό την αιγίδα των Πολιτιστικών Υπηρεσιών του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού της Κυπριακής Δημοκρατίας και του Δήμου Λευκωσίας. Περισσότερες πληροφορίες: www.graphicstoriescyprus.com Κρατήσεις θέσεων: <https://tinyurl.com/revfxcb>

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Ιδιοκτησία
**«Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ, ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ
 ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΕΚΔΟΣΗ ΚΥΠΡΟΥ ΛΤΔ»**

Εκδίδεται σε συνεργασία και μετά από άδεια της εταιρείας
 ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ Α.Ε.

Διευθύνων Σύμβουλος: ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΛΟΤΤΙΑΝΗΣ • Διευθυντής: ΑΝΔΡΕΑΣ ΠΑΡΑΣΧΟΣ

Υπεύθυνος Υλικό: ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗΣ • Υπεύθυνος Ατελιέ: ΠΑΝΤΕΑΣ ΔΑΜΙΑΝΟΥ

Νίκου Κρανιδιώτη 7Ε, 3ος όροφος, 2411 Έγκωμη, Λευκωσία, Κύπρος
 e-mail: info@kathimerini.com.cy Τηλ.: 22472500 Fax: Σύνταξη +357 22472540
 Fax: Διαφημιστικό Τμήμα - Μικρές Αγγελίες +357 22472550

ΑΠΑΓΟΡΕΥΕΤΑΙ η αναδημοσίευση, αναπαραγωγή, διασκευή
 ή απόδοση του περιεχομένου της εφημερίδας με οποιονδήποτε τρόπο,
 χωρίς προηγούμενη γραπτή άδεια του εκδότη.

Διευθυντής: **ΑΛΕΞΗΣ ΠΑΠΑΧΕΛΑΣ** • Διευθυνση συντάξεως: **ΚΩΣΤΗΣ ΦΑΦΟΥΤΗΣ - ΝΩΤΗΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ**

Αβεβαιότητα αλλά και ευκαιρίες για τουρισμό από τον ιό

Η ακύρωση της τουριστικής έκθεσης του Βερολίνου δεν στέλνει θετικά μηνύματα – Στη γερμανική πρωτεύουσα ο Υφυπ. Τουρισμού

Του ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΤΟΜΑΡΑ

Τα αποτυπώματα από τη συνεχιζόμενη δράση του κορωνοϊού, μέρα με την ημέρα, γίνονται όλο και περισσότερο εμφανή. Η μεταπήδηση του ιού στη Γηραιά Ήπειρο, πέρα από το συναγερμό που έχει σημάνει στο κομμάτι της δημόσιας υγείας, δεν αφήνει ανεπηρέαστους ζωτικούς τομείς ανά το παγκόσμιο, με ευρύτερες προεκτάσεις και στην οικονομική δραστηριότητα. Το τουριστικό προϊόν για την ώρα αλλά και οι αερομεταφορές, στο άμεσο μέλλον, είναι δυο τομείς για τους οποίους εκφράζονται ήδη ζωηρές ανησυχίες.

Η ακύρωση της διεθνούς εκθέσεως του Βερολίνου - Internationale Tourismus-Börse Berlin- θεωρείται αρνητική εξέλιξη, που αναλόγως των εξελίξεων στο κομμάτι αντιμετώπισης του ιού δύναται να επιφέρει πλήγματα στα κράτη εκείνα που η τουριστική βιομηχανία αποτελεί ένα από τα δυνατά χαρτιά της οικονομίας τους. Οι εξελίξεις εκ των πραγμάτων δεν αφήνουν αδιάφορη την Κύπρο, η οποία παρακολουθεί με ιδιαίτερη προσοχή τις παρενέργειες που εκδηλώνονται, κυρίως στο ευρωπαϊκό γίγνεσθαι. Η έξαρση του φαινομένου εκτός οριζών, υπό τις περιστάσεις, θεωρείται ένα θετικό στοιχείο που επιτρέπει σε ένα κομμάτι της τουριστικής βιομηχανίας να αντιμετωπίσει το όλο θέμα από τη θετική του πλευρά. Ωστόσο, η ρευστότητα που συνεχίζει να υπάρχει ένεκα κορωνοϊού, σε αρκετές περιπτώσεις, υπερκεράζει τις οποίες θετικές εκτιμήσεις γίνονται αφανίζοντας πίσω προβληματισμό και ανησυχία.

Η εικόνα για το τουριστικό προϊόν της Κύπρου, το ερχόμενο καλοκαίρι, αναμένεται να ξεκαθαρίσει τους επόμενους μήνες και ανάλογα με την εξέλιξη του κορωνοϊού, επί ευρωπαϊκού εδάφους. Ανάμεσα στις απαισιόδοξες φωνές υπάρχουν και οι θετικές που εντοπίζουν προοπτικές στο φετινό τουρισμό.

Κινητοποίηση

Ενδεικτικό του κλίματος που επικρατεί, στο χώρο της εγχώριας τουριστικής βιομηχανίας, είναι η κινητοποίηση που παρατηρείται και σε επίπεδο κυβέρνησης, με τον υφυπουργό Τουρισμού Σάββα Περδίου να βρίσκεται ήδη στο Βερολίνο, παρά την ακύρωση της διεθνούς εκθέσεως. Μια πρώτη εικόνα, βασισμένη σε πραγματικά δεδομένα και όχι εκτιμήσεις για το πώς θα κινηθεί τουριστικά η Κύπρος την τρέχουσα περίοδο, αλλά κυρίως το 2021 θα υπάρξει μετά τις επαφές του κ. Περδίου στο Βερολίνο με ηγετικά στελέχη τουριστικών οργανισμών της Γερμανίας, καθώς και με εκπροσώπους αεροπορικών εταιρειών. Από τις επαφές του Υφυπουργού Τουρισμού θα αποκαλυφθεί αν οι όποιες ανησυχίες εκφράζονται στον ξε-

νοδοχειακό κλάδο έχουν βάση και σε ποια έκταση. Ακόμα και οι πιο αισιόδοξες φωνές που ακούγονται για την εξέλιξη της όλης κατάστασης, θεωρούν πως η ακύρωση της έκθεσης του Βερολίνου δεν είναι καλός σιωνός και το κυριότερο ο μοναδικός αρνητικός παράγοντας που δύναται να επηρεάσει τον εγκώριο τουρισμό.

Οι ξενοδόχοι

Στον εγκώριο τουριστικό τομέα, το κύριο χαρακτηριστικό είναι η αβεβαιότητα και ο προβληματισμός. Η πλευρά των επιχειρηματιών για την ώρα συστήνει αυτοσυγκράτηση, αναμένοντας την επιστροφή του Υφυπουργού Τουρισμού προκειμένου να έχουν μια πληρέστερη εικόνα για το προς τα πού κινούνται οι μεγάλοι οργανισμοί στην διακίνηση τουριστών παγκοσμίως. Στη βάση των όσων θα κομίσει ο Σάββας Περδίου, όπως λέγεται, θα αποφασισθούν τα επόμενα βήματα. Οι επιχειρηματίες του τουρισμού υποστηρίζουν πως η ακύρωση της έκθεσης του Βερολίνου τους αφαίρεσε τη δυνατότητα που είχαν για διευθετήσεις της τρέχουσας χρονιάς, με παράγοντες του τουρισμού καθώς και τον προγραμματισμό για την επόμενη τουριστική περίοδο. Παρά τη στάση αναμονής που επικρατεί αυτό που φαίνεται να ανησυχεί περισσότερο, είναι η παρατεταμένη, όπως χαρακτηρίζεται, έντονη δημοσιότητα του κορωνοϊού που συντηρεί το κλίμα αβεβαιότητας σε έναν ιδιαίτερα ευαίσθητο κλάδο της οικονομίας. Η εξέλιξη του κορωνοϊού επί ευρωπαϊκού εδάφους, όπως λέγεται, θα διαδραματίσει καθοριστικό

Οι ανησυχίες που ήδη εκφράζονται σχετίζονται με την πορεία του κορωνοϊού, επί κυπριακού εδάφους, αλλά και τη γενικότερη αντίδραση των αεροπορικών εταιρειών με ακύρωση πτήσεων από χώρες όπου ο ιός βρίσκεται σε έξαρση.

ρόλο στις τουριστικές αγορές της νότιας Ευρώπης, επηρεάζοντας αρνητικά ή και θετικά τις αγορές εκείνες με τις ελάχιστες παρενέργειες στον ιό.

Οι φόβοι

Αυτό που φαίνεται να φοβίζει τους παράγοντες του τουρισμού και ενδέχεται να επηρεάσει την τουριστική κίνηση του επόμενου καλοκαιριού, είναι πρώτα και κύρια η εξέλιξη του κορωνοϊού επί κυπριακού εδάφους. Η ενδεχόμενη εμφάνιση επιβεβαιωμένων κρουσμάτων του ιού αλλά το κυριότερο το εύρος τους, θεωρείται ως ένας παράγοντας που πιθανότατα να αφήσει το αποτύπωμά του. Αυτό που συντηρεί το κλίμα ανησυχίας είναι ενδεχόμενη αδυναμία συγκράτησης του φαινομένου που λέγεται κορωνοϊός, εξέλιξη που ενδέχεται να προκαλέσει ακυρώσεις. Το δεύτερο θέμα που παρακολουθείται στενά και δεν σχετίζεται

μόνο με την εικόνα της Κύπρου, αφορά την αντίδραση αεροπορικών εταιρειών από περιοχές όπου ο κορωνοϊός έχει έντονη δράση. Επί του παρόντος αυτό το οποίο επισημαίνεται ως θετικό στοιχείο είναι η απουσία αναστολής πτήσεων ακόμα και από περιοχές της Ευρώπης όπου ο ιός βρίσκεται σε έξαρση.

Οι αισιόδοξοι

Στο κλίμα που επικρατεί υπάρχουν και απόψεις που εντοπίζουν θετικές προεκτάσεις για το τουριστικό προϊόν της Κύπρου, οι οποίες ωστόσο είναι συνηφασμένες, πρώτον με την εξέλιξη του κορωνοϊού στο εσωτερικό και δεύτερον με το μέγεθος των επιπτώσεων σε άλλες τουριστικές περιοχές, ανάμεσα τους και ανταγωνιστικές με την Κύπρο. Παράγοντες του τουρισμού εντοπίζουν μια σημαντική μετατόπιση τουριστών που επέλεξαν την Άπω Ανατολή, ως καλοκαι-

ρινό προορισμό, προς της τουριστική αγορά της Μεσογείου. Σε μια τέτοια περίπτωση αγορές όπως η Κυπριακή, η Ελληνική αλλά και η Ισπανική πιστεύεται ότι θα αποτελέσουν εναλλακτική επιλογή για τους τουρίστες που θα αναθεωρήσουν τα πλάνα τους, ένεκα κορωνοϊού. Στην ίδια κατεύθυνση κινούνται οι εκτιμήσεις που γίνονται και για την τουριστική αγορά της Ιταλίας, το ερχόμενο καλοκαίρι. Παράγοντες της αγοράς θεωρούν πως η χώρα θα επηρεασθεί από την εικόνα που παρουσιάζει ο ιός ακόμα και σε περιοχές εκτός του Ιταλικού βορρά. Σε μια τέτοια εξέλιξη πιστεύεται πως η τουριστική ζήτηση θα αυξηθεί και θα στραφεί προς γειτονικούς προορισμούς, παρόμοιους με της Ιταλίας. Τόσο οι αισιόδοξες όσο και οι λιγότερο αισιόδοξες φωνές, υποστηρίζουν πως το θελό τοπίο που υπάρχει αναμένεται να ξεκαθαρίσει τους επόμενους δυο μήνες.

Ελαφρύ άγγιγμα του κορωνοϊού στις επιχειρήσεις

Ερευνα ΟΕΒ: Μόνο το 22% είχαν επηρεαστεί σε κάποιο βαθμό έως τις 21 Φεβρουαρίου

Επιμέλεια: ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΡΟΥΓΚΑΛΑΣ

Πενικρές είναι μέχρι στιγμής οι επιπτώσεις από τον κορωνοϊό στις κυπριακές επιχειρήσεις. Σύμφωνα με έρευνα της ΟΕΒ, μόνο το 22% των επιχειρήσεων επηρεάζονται σε κάποιο βαθμό. Η ΟΕΒ πραγματοποίησε την έρευνα αποστέλλοντας ερωτηματολόγιο σε όλες τις επιχειρήσεις μέλη της. Η έρευνα πραγματοποιήθηκε κατά την περίοδο 12 – 21 Φεβρουαρίου 2020 με δομημένο ερωτηματολόγιο το οποίο βασίστηκε σε ερωτηματολόγιο της Business Europe.

Από την έρευνα της ΟΕΒ έχουν ληφθεί πέραν των 500 απαντήσεων από επιχειρήσεις που καλύπτουν όλους τους τομείς οικονομικής δραστηριότητας σε όλες τις επαρχίες της Κύπρου.

Στις εκτιμήσεις τους οι επιχειρηματίες εκφράζουν αρκετές ανησυχίες που μπορεί να προκύψουν, εάν και εφόσον η κατάσταση αυτή συνεχιστεί για μεγάλη χρονική περίοδο.

Στο εισαγωγικό μέρος η έρευνα της ΟΕΒ αναφέρει: « Η έξαρση του κορωνοϊού στην Κίνα και η εξάπλωση του πρώτιστος στην επικράτεια μιας από τις μεγαλύτερες οικονομίες του κόσμου, έχει προκαλέσει αβεβαιότητα για τις επιχειρήσεις ανά το παγκόσμιο. Πέρα από τις επιπτώσεις που προκαλεί ο ιός στην ανθρώπινη υγεία, επηρεάζεται αρνητικά και η ζήτηση βιομηχανικών προϊόντων που προκύπτει από τον κλείσιμο μονάδων παραγωγής στην Κίνα. Παρατηρείται επίσης ισχυρή αρνητική οικονομική αντίδραση, καθώς οι κινεζικές χρηματοπιστωτικές αγορές παρουσιάζουν απότομη πτώση που είναι πιθανόν να επηρεάσουν την εμπιστοσύνη των καταναλωτών και την επιχειρηματική δραστηριότητα».

Τομείς που επηρεάζονται

Σύμφωνα λοιπόν με την έρευνα το 22% των κυπριακών επιχειρήσεων απάντησαν ότι επηρεάζονται σε κάποιο βαθμό από τον κορωνοϊό. Τονίζεται ωστόσο ότι οι πλείστες από τις επιχειρήσεις αυτές προς το παρόν δεν επηρεάζονται σήμερα από την κατάσταση που έχει δημιουργηθεί. Σε πολλές περιπτώσεις διαθέτουν επαρκή αποθέματα για μερικούς ακόμα μήνες, ενώ σε άλλες περιπτώσεις έχουν ήδη εντοπίσει εναλλακτικές πηγές. Η κατανόηση των επιχειρήσεων που επηρεάζονται αναλύεται στους ακόλουθους τομείς οικονομικής δραστηριότητας:

Στο παρόν στάδιο δεν παρουσιάζονται ανησυχτικές ελλείψεις σε οποιοδήποτε προϊόν, αφού υπάρχουν ακόμα αποθέματα.

Εμπόριο	62.5 %
Βιομηχανία	22.1 %
Μεταφορές	7.8 %
Τουρισμός	3.8 %
Παιδεία	1.9 %
Άλλοι	1.9 %
Τα κυριότερα προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι επιχειρήσεις που επηρεάζονται από τον κορωνοϊό συνοψίζονται ως ακολούθως:	
• Καθυστερήσεις στην παραλαβή προϊόντων / πρώτων υλών	
• Ακυρώσεις παραγγελιών από Κίνα	
• Αδυναμία πρόσβασης σε πρώτες ύλες	
• Ακύρωση ταξιδιών / εμπορικών εκθέσεων / υπογραφής συμφωνιών στην Άπω Ανατολή	
• Μείωση παραγωγής / Παραγωγή σε βιομηχανίες	
• Αύξηση ναύλων μεταφορικών (ναυτικών και αεροπορικών)	

Εκτιμήσεις για το επόμενο δίμηνο

Στις εκτιμήσεις τους οι επιχειρηματίες εκφράζουν αρκετές ανησυχίες που μπορεί να προκύψουν εάν και εφόσον η κατάσταση αυτή συνεχιστεί για μεγάλη χρονική περίοδο.

Οι εκτιμήσεις / ανησυχίες αυτές συνοψίζονται ως ακολούθως:

Καθυστερήσεις στις παραγγελίες προϊόντων	65.9%
--	-------

Καθυστερήσεις στις παραγγελίες πρώτων υλών20.4%
Υποχρεωτική αλλαγή προμηθευτών με ψηλότερο κόστος.....17.1%
Μείωση στην παραγωγή.....10.2 %
Επιχειρηματικές ευκαιρίες9.1 %
Αύξηση τιμών5.7 %

Ανησυχίες για αποθέματα

Στο παρόν στάδιο δεν παρουσιάζονται ανησυχτικές ελλείψεις σε οποιοδήποτε προϊόν, αφού υπάρχουν ακόμα αποθέματα. Υπήρξαν μεμονωμένες αναφορές από εταιρείες για έλλειψη σε συγκεκριμένα προϊόντα (π.χ. ελαστικά αυτοκινήτων, είδη DIY, επαγγελματικά εργαλεία). Όμως δεν αφορούν ολόκληρο τον κλάδο που εκπροσωπούν.

Εκφράστηκαν ανησυχίες ότι εάν συνεχιστεί η ενταθεί το πρόβλημα με τον κορωνοϊό, τότε είναι πιθανό να παρουσιαστούν ελλείψεις σε προϊόντα ή πρώτες ύλες όπως:

- Πρώτες ύλες για κυπριακές βιομηχανίες (π.χ. φαρμακευτικών, πλαστικών, χημικών, αλουμινίων)
- Ηλεκτρικές συσκευές
- Ηλεκτρονικές συσκευές (κινητά, υπολογιστές κλπ.)
- Ιατρικά αναλώσιμα (αναλώσιμα μιας χρήσης π.χ. μάσκες, γάντια κλπ.)
- Γραφική ύλη
- Εξαρτήματα (για μηχανήματα, πλε-

κτρικές / ηλεκτρονικές συσκευές)
• Είδη ένδυσης / υπόδησης
• Έπιπλα

Εξαγωγές

Από πλευράς εξαγωγών κυπριακών προϊόντων προς την Κίνα, επηρεάζονται κυρίως φαρμακευτικά προϊόντα, φρούτα και ξηροί καρποί λόγω μείωσης της κίνησης εμπορευμάτων προς την Κίνα.

Συνεργάτες / Προσωπικό στην Κίνα

Μικρό ποσοστό κυπριακών εταιρειών διαθέτει συνεργάτες που διαμένουν στην Κίνα. Οι συνεργάτες αυτοί είναι σχεδόν όλοι κινέζοι υπήκοοι που ζουν μόνιμα εκεί και δεν ταξιδεύουν συχνά στην Κύπρο.

Κύπριοι επιχειρηματίες που σκόπευαν να ταξιδέψουν είτε στην Κίνα ή σε άλλους προορισμούς στην Άπω Ανατολή (Σιγκαπούρη, Χονγκ Κονγκ κλπ.) ανέφεραν ότι επανεξετάζουν τους σχεδιασμούς τους.

Επίσης, πολλές εμπορικές εκθέσεις ή επιχειρηματικές εκδηλώσεις που ήταν προγραμματισμένες να πραγματοποιηθούν στην Άπω Ανατολή το διάστημα αυτό, έχουν αναβληθεί.

Ως επακόλουθο, αρκετές κυπριακές επιχειρήσεις θα επωμιστούν το κόστος της ακύρωσης / μη πραγματοποίησης των ταξιδιών (που σε αρκετές περιπτώσεις είχαν προπληρωθεί).

ΑΝΑΛΥΣΗ / Του ΚΩΣΤΑ ΚΑΛΛΙΤΗΣ

Ορισμένες άμεσες οικονομικές συνέπειες του κορωνοϊού

Οι αγορές, παρά την αρχική απροθυμία που έδειξαν να αντιδράσουν στον κίνδυνο του κορωνοϊού, τελικά άρχισαν να τον τιμολογούν.

Αρχικά επλήγησαν οι μετοχές εταιρειών ιδιαίτερα εξαρτημένων από διεθνείς προμηθευτικές αλυσίδες (αυτοκίνητα, ηλεκτρονικά), αεροπορικές εταιρείες, κλείνουν πρώτων υλών και το κύκλωμα του πετρελαίου (στη Νέα Υόρκη η τιμή έπεσε κάτω από 49 δολ./βαρ.) που εξαρτώνται από τη μετέωρη της κινεζικής οικονομίας.

Εν συνεχεία, γενικεύτηκε η φυγή των κεφαλαίων από καθετί που ενέχει κίνδυνο, και από τα λιγότερο ασφαλή ομόλογα (έτσι, οι αποδόσεις των ελληνικών ανεβαίνουν). Τα κεφάλαια σπεύδουν σε θεωρούμενα ασφαλή καταφύγια – σε ομόλογα ΗΠΑ (η απόδοση του 10ετούς μειώθηκε σε νέο ιστορικό χαμπλό), στο δολάριο (που κάνει ράλι), στον χρυσό (που σημειώνει νέο υψηλό ρεκόρ επταετίας).

Το μέγεθος των συνεπειών του κορωνοϊού στη παγκόσμια οικονομία παραμένει άγνωστο. Αφενός, γιατί προσώρας δεν είναι προβλέψιμες η χρονική κορύφωση και η διάδοση που θα πάρει, αφετέρου, γιατί τα μέτρα περιορισμού της διάδοσής του (μεγάλες περιοχές μπαίνουν σε καραντίνα, κλείνουν σύνορα, διακόπτονται μεταφορές...) άμεσα αποδιοργανώνουν τον ενεργητικό ιστό ανάπτυξης της παγκόσμιας οικονομίας, που δεν είναι παρά ο πιο βαθύς και ευρύτατος διεθνής καταμερισμός της εργασίας. Κάθε μέτρο περιορισμού του ιού έχει ως δευτερογενές προϊόν το χτύπημα της ανάπτυξης, το ξέλωμα ισχυρών κρίκων του παγκόσμιου καταμερισμού της εργασίας. Αυτή είναι μια υπαρκτή, αναπόφευκτη αντίνομια.

Αυτή καθαυτή η εξάπλωση του κορωνοϊού δεν είναι μόνο ιατρικό, όπως σωστά έχει ειπωθεί, είναι ένα κατεξοχήν κοινωνικό φαινόμενο. Υποδηλώνει και πόσο μικρό χωρίο έχει γίνει ο πλανήτης, πόσο στενά αλληλεξαρτώνται οι γεγονότες του κόσμου, πόσο εύκολα η ιδέα περί οκρύωσης των τυχερών, που έτυχε να γεννηθούν σε χώρες ανεπτυγμένου καπιταλισμού από όλους τους άλλους, αποδεικνύεται

πλάσμα της φαντασίας, πόσο η αλληλεγγύη και η συνανάπτυξη δεν είναι μόνο ουμανιστικές αλλά, τελικά, είναι (και) συνετές ιδέες.

Είναι ασαφείς και οι συνέπειες που θα έχει στην ελληνική οικονομία. Ήδη, πάντως, βλέπουν το φως της δημοσιότητας ορισμένες πρώτες εκτιμήσεις για απώλειες στο ακαθάριστο εγχώριο προϊόν της τάξης της μιας ποσοστιαίας μονάδας από τον τουρισμό κι επιπλέον μισής ποσοστιαίας μονάδας από την ελληνική ναυτιλία. Ίσως αυτά είναι πρόωρα, φαίνεται ότι

Τα μέτρα περιορισμού του ιού έχουν ως δευτερογενές προϊόν το ξήλωμα του παγκόσμιου καταμερισμού εργασίας.

είναι πολύ νωρίς για να εκτιμηθούν οι ακριβείς οικονομικές συνέπειες του κορωνοϊού, πέραν μιας πρόσκαιρης αύξησης της κατανάλωσης που αλαφιασμένοι νεοέλληνες πυροδοτούν στα σούπερ μάρκετ, ωσάν επρόκειτο να κινδυνεύσει η ζωή τους –ούτε καν από τον ιό, αλλά– από... αστία, από επείγουσα πείνα. Και –για να μιλήσουμε σοβαρά– είναι πρόωρες οι προβλέψεις πέραν ορισμένων γενικών και μάλλον εύλογων εκτιμήσεων (α) για αναστολή ή μερική αναστροφή της βελτίωσης των όρων δανεισιμότητας της χώρας και (β) για αρνητική επίδραση στην αύξηση του ακαθάριστου εγχώριου προϊόντος, που σε κανονικές συνθήκες θα μπορούσε να αγγίξει ή ελαφρώς να υπερβεί το 2,8%, αλλά τώρα αναμένεται να συγκρατηθεί σε χαμηλότερα επίπεδα. Σε μια κανονική χώρα, αυτά θα προκαλούσαν σχετική ένταση της μεταρρυθμιστικής προσπάθειας – ίσως μια τολμηρή επανεκκίνηση, με σχέδιο, συνολικό όραμα και με πειθαρχία. Μένει να φανεί τι θα προκαλέσει στην περίπτωση μας.

kallitsiskostas@yahoo.com

«Beyond Banking» έσοδα ψάχνουν οι τράπεζες

Τα δεδομένα (data) και οι χρήστες (users) θα είναι το μεγαλύτερο περιουσιακό στοιχείο - Προσέλκυση εύπορων πελατών και νέων

Του ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΡΟΥΓΚΑΛΑ

Το περιβάλλον των χαμηλών επιτοκίων, η αυστηρή και πολυέξοδη εποπτεία, σε συνδυασμό με νέες επιχειρήσεις και τεχνολογικούς κολοσσούς που έχουν μπει στο παιχνίδι των τραπεζών και η ανάγκη για προβλέψεις έναντι των προβληματικών δανείων, συντείνουν ώστε οι τράπεζες αναγκαστικά ν' αλλάζουν στρατηγική όσον αφορά στην πηγή των εσόδων τους. Είναι γεγονός που επιρεάζει την κερδοφορία όλου του τραπεζικού γίγνεσθαι στην Ευρώπη, πόσω μάλλον για τις κυπριακές τράπεζες και την μικρή πίττα που έχουν να εξυπηρετήσουν λόγω μεγέθους. Η ταχεία υιοθέτηση νέων τεχνολογιών είναι ένα μέρος της λύσης που έχουν βρει για εναλλακτικές πηγές

Βλέπουμε το τελευταίο διάστημα οι κυπριακές τράπεζες να έχουν αναπτύξει ειδικές εφαρμογές, που μέσω αυτών μπορεί ο χρήστης να πληρώνει μέσω του κινητού του τηλεφώνου.

εσόδων, αλλά και η επικέντρωσή τους σε προϊόντα που έχουν σχέση με το «wealth» και τον τομέα των ασφαλίσεων. Αυτή είναι και η στρατηγική των τραπεζών για τα επόμενα χρόνια. Να εστιάσουν τις δυνάμεις τους ώστε να βρουν έσοδα «beyond banking», ελληνιστί, έσοδα που προέρχονται πέρα από τις παραδοσιακές τραπεζικές εργασίες. Στα υψηλά τραπεζικά δώματα πλέον επικρατεί η ιδέα πως πρέπει να εστιάσουν οι κυπριακές τράπεζες για να επιβιώσουν στα επόμενα χρόνια στα

Το μέγάλωμα των ασφαλιστικών τμημάτων των τραπεζών και οι συμμαχίες με ασφαλιστικούς κολοσσούς θα είναι αναγκαία μέτρα.

δεδομένα και στους χρήστες, αλλά και στο να πείσουν πελάτες να επενδύσουν σε προϊόντα που σχετίζονται με τον ασφαλιστικό κλάδο. Τα δεδομένα (data) και οι χρήστες (users) κατά τους κύριους τραπεζίτες που βλέπουν το μέλλον, υποστηρίζουν πως θα είναι και το μεγαλύτερο περιουσιακό στοιχείο που θα έχουν οι τράπεζες. Χαρακτηριστικό παράδειγμα, η Revolut, η οποία δεν προχωρά σε παραδοσιακές τραπεζικές χρεώσεις. Εκεί που έχει επενδύσει όμως, είναι σε χρήστες

και στα δεδομένα τους, τα οποία όπως διαβλέπουν στο εγγύς μέλλον, θα περάσουν σε ένα επενδυτή. «Η Revolut και εταιρείες που είναι αμιγώς προσκείμενες στον τραπεζικό τομέα θα κερδίσουν πραγματικά», ανέφερε τραπεζίτης στην «Κ». Βλέπουμε το τελευταίο διάστημα οι κυπριακές τράπεζες να έχουν αναπτύξει και αυτές με τη σειρά τους ειδικές εφαρμογές, που μέσω αυτών μπορεί ο χρήστης να πληρώνει μέσω του κινητού του τηλεφώνου. Ο καθένας πελάτης έχει τη δυ-

νατότητα να στείλει ή και να ζητήσει χρήματα ανεξαρτήτως από την τράπεζα που διατηρεί τους λογαριασμούς του, αλλά και να προχωρά σε πολλών ειδών συναλλαγές μέσω αυτής της τεχνολογίας. Όπως δηλαδή λειτουργεί το μοντέλο της Revolut, που είναι εισηγμένο στην παγκόσμια αγορά από το 2015. Επίσης, είναι κοινά αποδεκτό πως, για να αποκτήσουν περιθώρια κέρδους οι τράπεζες, θα πρέπει να μειώνουν συνεχώς τα κόστη τους, να αναπροσαρμόζουν τα επιχειρηματικά

τους μοντέλα και να αναθεωρούν τις οργανωτικές τους δομές. Τα πιο πάνω έχουν τεθεί ως προαπαιτούμενα και από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα στις τράπεζες για να συνεχίσουν να είναι κερδοφόρες. Η τεχνολογία, πάντως, θα είναι καθοριστικό σημείο για να μπορέσουν να αποκτήσουν έσοδα «beyond banking».

Ταυτόχρονα, το μέγάλωμα των ασφαλιστικών τους τμημάτων και οι συμμαχίες με ασφαλιστικούς κολοσσούς, όπως επισημαίνουν οι ίδιοι τραπεζίτες, θα είναι αναγκαίες εξελίξεις. Τμήματα όπως είναι των International Business Units (IBU) που ασχολούνταν με τον τομέα των υπηρεσιών έχουν εκ των πραγμάτων συρρικνωθεί, ενώ θα είναι αδήριτη η ανάγκη να μεγαλώσουν άλλα τμήματα, όπως αυτά που ασχολούνται με τις ασφάλειες. Η «οπτικοποίηση» θα είναι μία μέθοδος που θα χρησιμοποιούν, ώστε να παρουσιάζουν στον πελάτη πως η επιλογή μίας επενδυτικής στρατηγικής θα τους επηρεάσει στο τώρα, στο μέλλον και σε ποιες προσαρμογές θα μπορούν να προχωρήσουν για να επιτευχθεί το επιθυμητό αποτέλεσμα. Οι τράπεζες θα αναπτύξουν και τέτοια ψηφιακά εργαλεία για να πείσουν τους καταναλωτές.

«Affluent banking»

Η λιανική τραπεζική και τα δάνεια για απόκτηση κατοικίας είναι τομείς οι οποίοι δεν έχουν μέλλον για τις τράπεζες. Το περιβάλλον των χαμηλών επιτοκίων με το να είναι «καρφωμένα» τα επιτόκια κοντά στο 2% δεν επιτρέπει στις τράπεζες να στηρίζονται πλέον σε αυτό τον τομέα. Την ίδια ώρα, αποφασίζουν οι κυπριακές τράπεζες να χρεώσουν τους μεγάλους καταθέτες για τις υψηλές τους καταθέσεις και να τους προτρέπουν να τα επενδύουν αλλού. Τέτοιες συμφωνίες με εταιρείες έχουν σχεδόν όλες οι τράπεζες της Κύπρου, όπως η Ελληνική για παράδειγμα

που προχώρησε με την Allianz Global Investors προσφάτως. Αντίστοιχη συμφωνία έχει και η Τράπεζα Κύπρου, με την UBS. Γενικότερα, οι τράπεζες θα αρχίσουν να επενδύσουν σε νέα συστήματα «wealth», τομέας που λόγω της οικονομικής κρίσης και των άλλων προτεραιοτήτων τους, όπως η μείωση των μη εξυπηρετούμενων δανείων, «έμεινε πίσω».

Την ίδια ώρα, οι τράπεζες βλέπουν ως ευκαιρία ανάπτυξης και το «affluent banking». Ο τράπεζες αναμένεται να αυξήσουν το «εύπορο» πελατολόγιό τους από την υπάρχουσα πελατειακή τους βάση, αλλά και να προσελκύσουν νέους. Την ίδια ώρα όμως, όπως επισημαίνουν τραπεζικές πηγές, πρέπει να πείσουν τους συγκεκριμένους πελάτες να επιστρέψουν στην Κύπρο, αφού αρκετοί από αυτούς λόγω της οικονομικής κρίσης στα προηγούμενα χρόνια επέλεξαν άλλες τράπεζες του εξωτερικού που σε αυτό τον τομέα είναι πολύ προηγμένες. Δηλαδή, στην προσέλκυση και στην εξυπηρέτηση των εύπορων πελατών. Σε αυτό, θα συμβάλει πολύ η επανοικοδόμηση της αίσθησης εμπιστοσύνης. Οι επενδυτικοί και τραπεζικοί σύμβουλοι των τραπεζών θα εστιάσουν στην σωστή διαχείριση του πλούτου αυτών των εύπορων πελατών.

Χρεώσεις στα ταμεία

Η τεχνολογία και η επικέντρωση κυρίως σε ασφαλιστικά προϊόντα από τις κυπριακές τράπεζες αποτελεί μονόδρομο. Όπως αποδείχτηκε στο προηγούμενο διάστημα, υπήρξε μεγάλη αναστάτωση αναφορικά με τις χρεώσεις στα ταμεία και η χρέωση των παραδοσιακών συναλλαγών έναντι των ηλεκτρονικών. Αφού οι τράπεζες αναγκαστικά θα πρέπει να προκηθούν τεχνολογικά, τότε και οι χρεώσεις από τις παραδοσιακές εργασίες – συναλλαγές θα περιοριστούν.

Απεργιακά προεόρτια στην Αρχή Ηλεκτρισμού

Ενημερώνονται οι εργαζόμενοι από τις 4 συντεχνίες – Παραμένει το χάσμα με την διοίκηση του ημικρατικού οργανισμού

Του ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΤΟΜΑΡΑ

Σε μετωπική σχέση οδηγούνται, διοίκηση και εργαζόμενοι στην Αρχή Ηλεκτρισμού Κύπρου (ΑΗΚ). Μία εβδομάδα πριν τα απεργιακά μέτρα που έχουν εξαγγείλει από την περασμένη εβδομάδα, το χάσμα που υπάρχει ανάμεσα στις δυο πλευρές

Τα τρία θέματα, αγκάθια, που προκαλούν εργασιακή ανασταραχή στον ημικρατικό οργανισμό είναι το Ταμείο Υγείας, εργασιακά ζητήματα που εκκρεμούν από το 2012, καθώς και η συμμετοχή της ΑΗΚ στην εταιρεία που θα αναπτύξει τις υποδομές για το ΦΑ.

παραμένει αγεφύρωτο. Η διοίκηση του ημικρατικού οργανισμού δεν αντέδρασε το προηγούμενο διάστημα, στα μέτρα που είχαν ανακοινώσει οι συντεχνίες με αποτέλεσμα το πρωί της Τετάρτης να έχουν προγραμματισθεί συγκεντρώσεις ενημέρωσης των εργαζομένων. Εξέλιξη ενδεομένη των βαρέως κλίματων που έχει δημιουργηθεί για τρία βασικά αιτήματα που απασχολούν έντονα, έχουν τεθεί, αλλά δεν έχουν βρει ανταπόκριση από πλευράς διοίκησης. Οι ενημερωτικές

Θέσεις μάχης λαμβάνουν οι εργαζόμενοι στην Αρχή Ηλεκτρισμού ενόψει των απεργιακών μέτρων που έχουν εξαγγελθεί για την ερχόμενη εβδομάδα. Οι τέσσερις συντεχνίες έχουν καλέσει τους εργαζόμενους σε ενημερωτικές συγκεντρώσεις.

συγκεντρώσεις θα πραγματοποιηθούν σε παγκύπρια κλίμακα προκειμένου να ενημερωθούν οι εργαζόμενοι αναλυτικά. Τα απεργιακά μέτρα που έχουν ανακοινωθεί θα είναι σε πρώτη φάση ήπιας μορφής και αναλόγως των αντιδράσεων, θα αποφασισθούν τα επόμενα βήματα, έλεγε συντεχνιακή πηγή στην «Κ».

Τα αγκάθια

Το πρώτο θέμα που έχει φέρει τις δυο πλευρές απέναντι είναι το Ταμείο Υγείας.

Ένα θέμα στο οποίο, όπως υποστηρίζεται από τις συντεχνίες, δεν υπάρχουν διαφωνίες πλην όμως προκαλεί τριβές ενεκα της απόφασης της διοίκησης του οργανισμού να ζητήσει έγκριση, από κυβερνητικές πλευρές, προτού πείσουν οι σχετικές υπογραφές. Ενέργεια που συναντά σφοδρές αντιδράσεις από τους συντεχνιακούς, οι οποίοι κάνουν λόγο για προστάθεια της διοίκησης να εισαγάγει νέα δεδομένα στις εργασιακές σχέσεις και πρακτικές στην Αρχή Ηλεκτρισμού. Οι

ίδιοι υποστηρίζουν πως κάτι τέτοιο συμβαίνει για πρώτη φορά στον οργανισμό, κάτι που μεταφράζεται ως ένδειξη αποποίησης ευθυνών και αδυναμία λήψης αποφάσεων, που κατά τους ίδιους, απειλούν τη βιωσιμότητα του Οργανισμού και επιπράζουν αρνητικά τόσο τον καταναλωτή όσο και τους εργαζόμενους. Το δεύτερο αγκάθι αφορά τα όσα φαίνεται να συμφωνήθηκαν με τη διοίκηση της ΑΗΚ, τον περασμένο Ιανουάριο, και αφορούν εργασιακά ζητήματα που βρί-

σκονιτά σε εκκρεμότητα από το 2012. Οι συντεχνίες διατείνονται πως και στα δυο θέματα οι δυο πλευρές έχουν έλθει σε συμφωνία, πλην όμως η διοίκηση του οργανισμού επέλεξε να στείλει και τα δυο θέματα στο Υπουργείο Οικονομικών για έγκριση.

Το ΦΑ

Στο Ταμείο Υγείας και στην εκκρεμότητα με τα εργασιακά, έχει προστεθεί και το θέμα του Φυσικού Αερίου για την εσωτερική αγορά. Και εδώ οι δυο πλευρές εμφανίζονται να έχουν καταλήξει σε συμφωνία, ωστόσο με αυτή φαίνεται να διαφωνεί το Υπουργείο Οικονομικών. Οι συντεχνίες υποστηρίζουν πως η ΑΗΚ έχει έλθει σε συμφωνία με την ΔΕΦΑ για συμμετοχή του ημικρατικού οργανισμού στην εταιρεία που θα αναπτύξει τις υποδομές έλευσης του ΦΑ.

Ο οργανισμός συμμετέχει στην εταιρεία με ποσοστό 30% και η συμφωνία προνοεί καταβολή 43 εκατ. ευρώ για την ανάπτυξη των υποδομών έλευσης του ΦΑ. Το μερίδιο της ΔΕΦΑ στο έργο του ΦΑ, υποστηρίζεται, πως θα καλυφθεί από ευρωπαϊκά κονδύλια που έχει εξασφαλίσει η κυβέρνηση. Η ΑΗΚ (διοίκηση και συντεχνίες) ζητούν και φαίνεται να έχει γίνει αποδεκτό από την ΔΕΦΑ, πως μέχρι να καλυφθεί το ποσό των 43 εκατ. ευρώ της ΑΗΚ, το σύνολο του μερίσματος των κερδών να πηγαίνει προς τον ημικρατικό οργανισμό κάτι με το οποίο διαφωνεί το Υπουργείο Οικονομικών, η θέση του οποίου είναι διαιμοιρασμός με βάση τη μετοχική δομή της εταιρείας, δηλαδή η ΔΕΦΑ 70% και η ΑΗΚ 30%.

Παραμένουν τα ερωτηματικά για τις τιμές των καυσίμων

Τα δεδομένα σε ό,τι αφορά τις τιμές των καυσίμων έχουν ως εξής: Η τιμή του βαρελιού του αργού πετρελαίου, την Παρασκευή 28 Φεβρουαρίου 2020, παρουσιαζόταν να έχει «κτυπηθεί» αρκετά από τον κορωνοϊό, όπως άλλωστε και όλα τα χρηματιστήρια.

Συγκεκριμένα, η τιμή του βαρελιού του αργού πετρελαίου είχε μειωθεί από τη Δευτέρα 24 Φεβρουαρίου έως και την Παρασκευή που εξετάζεται κατά 14,63%, ενώ για το τελευταίο πενταήμερο μέχρι και την Τρίτη 03 Μαρτίου, είχε μειωθεί κατά 4,79%. Από την αρχή του 2020, τα δεδομένα δείχνουν μείωση στην τιμή του αργού πετρελαίου, κατά 22,2%, με την μεγαλύτερη τιμή του βαρελιού που έχει παρατηρηθεί στις τελευταίες 52 εβδομάδες να είναι στα 66,6 δολάρια το βαρέλι και την μικρότερη στα 43,3 δολάρια το βαρέλι. Ωστόσο, οι τιμές στην Κύπρο –αν και ομολογούμενες είναι μικρότερες

Θα πρέπει στο επόμενο διάστημα να δούμε μεγάλες μειώσεις βάσει των διεθνών τιμών.

σε σχέση με άλλες ευρωπαϊκές χώρες-βλέπουν περισσότερες φορές την ανιούσα και λιγότερες την κατιούσα. Είναι κοινώς παραδεκτό ότι η Κύπρος πράγματι δεν εισάγει αργό πετρέλαιο, αλλά διυλισμένα καύσιμα. Όπως έχει αναφέρει η Υπηρεσία Προστασίας Καταναλωτή παλαιότερα, οι τιμές των διυλισμένων καυσίμων δεν ακολουθούν πάντοτε την ίδια τάση με τη διεθνή τιμή του αργού πετρελαίου. Επιπρόσθετα, βάσει των επίσημων στοιχείων, το κόστος του προϊόντος αντιπροσωπεύει περίπου το 1/3 της τελικής λια-

νικής τιμής. Κατά συνέπεια, μόνο αυτό το ποσοστό επηρεάζεται από μεταβολές στη διεθνή τιμή του αργού πετρελαίου και στη συναλλαγματική ισοτιμία. Άρα, μια ενδεχόμενη μείωση στην τιμή του αργού πετρελαίου κατά x ποσοστό, θα επιφέρει μείωση μόνο στο 1/3 της λιανικής τιμής, άρα η μείωση της λιανικής τιμής της αντλίας θα περιοριστεί στο αντίστοιχο ποσοστό. Η υπηρεσία δε, έχει σημειώσει επίσης, ότι στην Κύπρο εισάγονται καύσιμα περίπου κάθε 10 ημέρες. Κατά συνέπεια, μια ενδεχόμενη μείωση στη διεθνή τιμή του αργού πετρελαίου, δεν συνεπάγεται άμεση μείωση στη λιανική τιμή των καυσίμων στην Κύπρο.

Οι τιμές

Σύμφωνα με το εβδομαδιαίο δελτίο τιμών καυσίμων που αναρτήθηκε την Τρίτη στην ιστοσελίδα της Υπηρεσίας Προστασίας Καταναλωτή, η μέση λιανική

τιμή πώλησης στην Κύπρο της βενζίνης 95 οκτανίων στις 24/02/2020 έφτασε τα 1,201 ευρώ ανά λίτρο. Σε σχέση με την εβδομάδα 17/02/2020 1,204 ευρώ ανά λίτρο, η τιμή της βενζίνης 95 οκτανίων παρουσίασε μείωση 0,3 σεντς ανά λίτρο, ή αλλιώς 0,25%.

Όσον αφορά στη μέση λιανική τιμή πώλησης στην Κύπρο του πετρελαίου κίνησης στις 24/02/2020 έφτασε τα 1,241 ευρώ ανά λίτρο. Σε σχέση με την εβδομάδα 17/02/2020, 1,255 ευρώ ανά λίτρο, η τιμή του πετρελαίου κίνησης παρουσίασε μείωση 1,4 σεντς ανά λίτρο, ή αλλιώς 1,12%. Τέλος, η μέση λιανική τιμή πώλησης στην Κύπρο του πετρελαίου θέρμανσης στις 24/02/2020 έφτασε τα 0,800 ευρώ ανά λίτρο.

Ερωτηματικά προκύπτουν αν τα πράγματα στην Κύπρο κατάφεραν να προμηθευθούν καύσιμα σε χαμηλές τιμές το προηγούμενο διάστημα, ή έχουν αγοράσει

Η τιμή του βαρελιού του αργού πετρελαίου είχε μειωθεί από τη Δευτέρα 24 Φεβρουαρίου έως και την Παρασκευή που εξετάζεται κατά 14,63%,

πάρα πολλά από τα ακριβότερα της προηγούμενης περιόδου. Έτσι κι αλλιώς, το εκτιμώμενο μέσο μικτό περιθώριο εταιρειών και πρατηρίων για τη βενζίνη 95 οκτανίων είναι στα 0,163 ευρώ το λίτρο,

είτε έχουν αγοράσει σε ακριβή περίοδο, είτε σε φθνή. Για το πετρέλαιο κίνησης, αυτό το περιθώριο ανέρχεται στα 0,181 ευρώ το λίτρο.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΡΟΥΓΚΑΛΑΣ

Αυξάνονται οι πληρωμές για άγνωστο προϊόν

Εκκίνησε η καταβολή των συνολικών εισφορών για την εφαρμογή της β' φάσης του ΓεΣΥ

Του ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΡΟΥΓΚΑΛΑ

Από την 1η Μαρτίου 2020, ξεκίνησε η καταβολή των συνολικών εισφορών για την εφαρμογή της δεύτερης φάσης του Γενικού Σχεδίου Υγείας (ΓεΣΥ). Οι εργαζόμενοι μισθωτοί του δημοσίου και του ιδιωτικού τομέα από το 1,70% που πληρώνουν από το Μάρτιο του 2019 επί των αποδοκών τους θα πληρώνουν από εδώ και στο εξής 2,65%, οι εργοδότες από 1,85% που πληρώναν επί των αποδοκών κάθε μισθωτού τους θα πληρώνουν 2,90% και το κράτος από 1,65% επί των αποδοκών των μισθωτών, των αυτοεργοδοτούμενων, αζιωματούχων και επί των συντάξεων, θα συμβάλει με 4,70%.

Οι αυτοτελώς εργαζόμενοι θα καταβάλλουν 4% επί των αποδοκών τους έναντι 2,55% που κατέβαλλαν μέχρι πρότινος, οι συνταξιούχοι θα καταβάλλουν το 2,65% επί της σύνταξής τους έναντι του 1,70%, οι εισοδηματίες το 2,65% επί των εισοδημάτων τους από ενοίκια, τόκους, μερίσματα κτλ., οι αζιωματούχοι 2,65%, και Πρόσωπα υπεύθυνα για την καταβολή σε αζιωματούχους των προβλεπόμενων αποδοκών τους θα βάζουν το 2,90% επί των αποδοκών των αζιωματούχων. Ωστόσο, το μέγιστο συνολικό ετήσιο ποσό για κάθε φυσικό πρόσωπο πάνω στο οποίο θα καταβάλλονται εισφορές, είναι το ποσό των 180.000 ευρώ. Κατά την πρώτη φάση, οι πολίτες πλήρωναν για

Παρά το ότι προχώρησαν κανονικά οι αυξήσεις των εισφορών, όπως πληροφορείται η «Κ» ακόμα δεν υπάρχουν αρνητικές επιδράσεις για τα ιδιωτικά σχέδια υγείας και τις ασφαλίσεις υγείας.

την εισαγωγή της εξωνοσοκομειακής φροντίδας υγείας, δηλαδή την παροχή υπηρεσιών φροντίδας υγείας από προσωπικούς και ειδικούς ιατρούς, φαρμακοποιούς και εργαστήρια. Η δεύτερη φάση όμως, αν και οι αυξημένες εισφορές γίνονται από τον Μάρτιο του 2020, θα εφαρμοστεί την 1η Ιουνίου 2020.

Η δεύτερη φάση είναι η πλήρης εφαρμογή όλων των υπόλοιπων υπηρεσιών φροντίδας υγείας, δηλαδή την ενδονοσοκομειακή φροντίδα υγείας, τη φροντίδα υγείας από άλλους επαγγελματίες υγείας (κλινικούς διαιτολόγους, εργοθεραπευτές, λογοπαθολόγους, φυσιοθεραπευτές και κλινικούς ψυχολόγους), νοσηλευτές και μαίες, τα Τμήματα Ατυχημάτων & Επειγόντων Περιστατικών, τις υπηρεσίες ασθενοφόρων, τους οδοντιάτρους, την ανακουφιστική φροντίδα υγείας και την ιατρική αποκατάσταση.

Δημιουργείται όμως ένα παράδοξο. Οι πολίτες καλούνται να εισφέρουν ακόμα πιο πολλά χρήματα, για ένα προϊόν του οποίου ακόμα δεν γνωρίζουν την αποτελεσματικότητά του και ποια μορφή θα έχει. Την ίδια ώρα, για τη δεύτερη φάση δεν έχουν αποφασιστεί ποια ιδιωτικά νοσηλευτήρια θα μπουν στο ΓεΣΥ και βρίσκονται ακόμα σε συζητήσεις. Α

ν και τα δεδομένα είναι ευόιανα και αναμένεται να μπουν στο ΓεΣΥ τα πλείστα ιδιωτικά νοσηλευτήρια, τη δεδομένη στιγμή που άρχισαν οι εισφορές, είναι το τοπίο θολό. Εκείνο που «σφράγισε»

ωστόσο την συμμετοχή των ιδιωτικών νοσηλευτηρίων στο ΓεΣΥ έστω και θεωρητικά, ήταν τα 70 εκατ. ευρώ των νοσηλευτηρίων.

Διπλοπληρωμές

Παρά το ότι προχώρησαν κανονικά οι αυξήσεις των εισφορών, όπως πληροφορείται η «Κ», ακόμα δεν υπάρχουν αρνητικές επιδράσεις για τα ιδιωτικά σχέδια υγείας και τις ασφαλίσεις υγείας. Οι πολίτες θέλουν πρώτα να δουν το προϊόν που θα προκύψει από τον Ιούνιο του τρέχοντος έτους και –εκ των πραγμάτων– δπλώνουν έτοιμοι να «διπλοπληρώσουν» για μερικούς μήνες ακόμα το προϊόν που θα παρέχει η δεύτερη φάση του ΓεΣΥ με την πλήρη εφαρμογή όλων των υπόλοιπων υπηρεσιών

Το Υπουργικό Συμβούλιο ενέκρινε στα μέσα Ιανουαρίου να περιληφθεί στους προϋπολογισμούς του Υπουργείου Υγείας για το 2021-22, το ποσό των 70 εκατ. ευρώ ε-τπσίως, στο άρθρο «Χορηγία προς τον Οργανισμό Ασφάλισης Υγείας».

Apple Pay με κάρτες της Τράπεζας Κύπρου

Ασφαλείς και γρήγορες πληρωμές.

Απολαύστε τα οφέλη όλων των καρτών της Τράπεζας Κύπρου εύκολα και γρήγορα, χρησιμοποιώντας iPhone, Apple Watch, iPad και Mac.* Το Apple Pay είναι απλό στη χρήση και συμβατό με τις συσκευές που χρησιμοποιείτε καθημερινά. Τα στοιχεία της κάρτας σας προστατεύονται, αφού δεν αποθηκεύονται στη συσκευή σας ούτε και κοινοποιούνται όταν πληρώνετε.

* Για τη λίστα με τις συμβατές συσκευές με Apple Pay δείτε: support.apple.com/km207105

Τράπεζα Κύπρου

Apple Pay

ΑΡΘΡΟ / Των **HOLGER SCHMIEDING, MICKEY D. LEVY, KALLUM PICKERING, FLORIAN HENSE ΚΑΙ ROIANA REID***

Πιέζει την Ευρώπη η εξάπλωση του κορωνοϊού

Μία νέα κατάσταση έχει διαμορφώσει σήμερα η αύξηση των κρουσμάτων κορωνοϊού στην Ευρώπη και στη Νότια Κορέα σε συνδυασμό με τις μαζικές πωλήσεις στα χρηματιστήρια την προηγούμενη εβδομάδα και την πτώση των δεικτών.

Εξ ου και προσαρμόζουμε ορισμένες από τις βασικές μας προβλέψεις, ώστε να αποτυπώσουμε τον δυσμενή αντίκτυπο, ο οποίος αναμένουμε να είναι ορατός μεν, προσωρινός δε. Εκτιμάμε ότι τα όποια προβλήματα από την επιδημία θα περιτείλουν τη ζήτηση και την προσφορά σε περιοχές που έχουν πληγεί, ενώ θα επιρρέασουν αρνητικά και την εμπιστοσύνη των καταναλωτών διεθνώς τους επόμενους δύο με τρεις μήνες. Στη συνέχεια σταδιακά θα επανέλθουν τα πράγματα στα όσα ίσχυαν προ του ιού, ενώ ορισμένες από τις απώλειες, που θα σχετίζονται με το παγκόσμιο σύστημα προμηθευτικής αλυσίδας, θα αποκατασταθούν αργότερα μέσα στη χρονιά.

Αναφορικά τώρα με τις προβλέψεις μας για την οικονομία της Ευρωζώνης, αυτές τις αναθεωρούμε προς τα κάτω. Συγκεκριμένα, για το πρώτο εξάμηνο του τρέχοντος έτους τροποποιούμε την εκτίμηση για αύξηση του ΑΕΠ από το 1% στο 0,5%. Ουσιαστικά μιλάμε για στασιμότητα της οικονομίας της Ευρωζώνης το πρώτο μισό του 2020, ενώ ειδικότερα η Ιταλία, η οποία έχει βα-

Τα όποια προβλήματα από την επιδημία θα μειώσουν τη ζήτηση και την προσφορά σε περιοχές που έχουν πληγεί, ενώ θα επηρεάσουν αρνητικά και την εμπιστοσύνη των καταναλωτών διεθνώς τους επόμενους δύο με τρεις μήνες.

ρύτερα πληγεί, και η Γερμανία, η οποία λόγω εξαγωγών είναι εκτεθειμένη στην παγκόσμια αγορά, ενδεχομένως να βρεθούν σε συνθήκη τεχνικής ύφεσης με συρρίκνωση του ΑΕΠ τους το πρώτο και το δεύτερο τρίμηνο. Στη δε περίπτωση του Ηνωμένου Βασιλείου, αναθεωρούμε την πρόβλεψη για αύξηση του ΑΕΠ το 2020 στο 1,3% από 1,7%. Σχετικά με την ανάπτυξη της αμερικανικής οικονομίας, τώρα, διατηρούμε το 2,1% της αρχικής εκτίμησης για φέτος, ενώ οι κίνδυνοι δεν είναι τόσο σοβαροί αλλά την επηρεάζουν δυσμενώς. Πάντως, συνολικά δεν μεταβάλλουμε τη θέση μας για τη

διεθνή οικονομία, η οποία μπορεί να υποστεί σοκ, αλλά θα είναι προσωρινό. Ο κόσμος δεν αντιμετωπίζει μία χρηματοπιστωτική κρίση.

Στην περίπτωση των κεντρικών τραπεζών, αυτές είναι προετοιμασμένες να ανακουφίσουν την οικονομία από τα δυνητικά συμπτώματα πέσεων στο χρηματοπιστωτικό της σύστημα. Ειδικά, για την Ομοσπονδιακή Τράπεζα των ΗΠΑ (Fed), καθώς και την Τράπεζα της Αγγλίας μεταβάλλουμε τις εκτιμήσεις μας.

Οι οικονομίες αμφοτέρων των χωρών είναι ευπρόσβλητες από τον αντίκτυπο που προκαλεί στον πλούτο των ανθρώπων και στην εμπιστοσύνη τους στις οικονομικές προοπτικές μία μεγάλη αναστάτωση στα διεθνή χρηματιστήρια. Εκτιμάμε, λοιπόν, ότι η Fed θα προβεί σε μείωση των επιτοκίων κατά 25 μονάδες βάσης στις 18 Μαρτίου, ενώ δεν αναμένουμε πλέον ότι η Τράπεζα της Αγγλίας θα αυξήσει το κόστος δανεισμού εντός του δεύτερου εξαμήνου του 2020. Αντιθέτως, είναι πολύ πιθανότερο πια να γίνει μείωση κατά 25 μ.β. στα επιτόκια της στερλίνας στη συνεδρίαση της τράπεζας στις 26 Μαρτίου.

Εν κατακλείδι, η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα βρίσκεται σε ετοιμότητα.

* Οικονομολόγοι της Berenberg Bank.

ΑΝΑΛΥΣΗ / Του ΠΑΝΤΕΛΗ ΜΠΟΥΚΑΛΑ

Η Ευρώπη και ο Εβρος

Με τρόπο στυγνό, ο «πολέμαρχος των

τριών ηπείρων» Ρετζέπ Ταγίπ Ερντογάν εκμεταλλεύεται την απελπισία μεταναστών και προσφύγων και τους μεταχειρίζεται σαν ανθρώπινο πολιορκητικό κριό. Η απελπισία είναι προνομιακό έδαφος για την ευπιστία. Οι ξεριζωμένοι πιστεύουν ό,τι έχουν ανάγκη να πιστέψουν. As μιν το παραβλέπουμε. Ωστε να μιν γλιστράμε στην απολύτως άδικη γενίκευση, που εμφανίζει σαν ενεργούμενα του τουρκικού καθεστώτος ή δύναμει πράκτορες όλους όσοι συρρέουν στον Εβρο ή ριψοκινδυνεύουν στο Αιγαίο. Φυγάδες παραμένουν. Με δικαίωμα. Όσα ορίζει το γραπτό διεθνές δικαιο και η άγραφη ηθική του ουμανισμού.

Η αίγλη του Τούρκου προέδρου στο εσωτερικό της οικονομικά καταρρέουσας χώρας του ξεθωριάζει. Οι σχεδιασμοί του πολεμοχαρού μεγαλοϊδεατισμού του σε Συρία και Λιβύη αποδεικνύονται υπερβολικά ανεδαφικοί. Το παιχνίδι της τυχοδιωκτικής εναλλαγής συμμάχων έφτασε στα όριά του. Η βεβαιότητα του πως η Τουρκία αποτελεί μια τρίτη υπερδύναμη, μεταξύ Ρωσίας και ΗΠΑ, αποκυλύφθηκε παιδαριώδης. Δεν του

Η κυβέρνηση ανακαλύπτει αργοπορημένα ότι δεν στέκει καμία από τις «ερμηνευτικές» εμμονές της και αρπάζεται από το δόγμα της μικροβιολογικής προσφυγοφοβίας. Χρέος της να προστατεύσει τα σύνορα, χωρίς όμως και να παραδοθεί στον πανικό.

απέμεινε σαν όπλο παρά η απόγνωση όσων εγκλωβίστηκαν στην Τουρκία, εκπατρισμένοι λόγω των πολέμων, της ανελευθερίας και της έσχατης ανέχειας.

Με την ίδια αναίδεια που υποκρίνεται τον προστάτη τους, ενώ με την πολεμική πολιτική του και τη βάρβαρη δράση των χαλιφατικών μισθοφόρων του παράγει προσφυγιά, ο Ερντογάν εκβιάζει την Ελλάδα. Δηλαδή την Ευρώπη. Αν όντως ισχύει η εξίσωση Ελλάδα ίσον Ευρώπη. Μία Ευρώπη

που δεν φαίνεται να νιώθει εκβιαζόμενη. Η Λέσβος και ο Εβρος είναι μακριά από το Βερολίνο. Δηλαδή από τις Βρυξέλλες. Γι' αυτή τη δεύτερη εξίσωση, Βερολίνο ίσον Βρυξέλλες, δεν χωρεί αμφιβολία. Επί του παρόντος, λοιπόν, «η Ευρωπαϊκή Ένωση συμπαρίσταται στην Ελλάδα». Με διπλώσεις και υποσχέσεις. Περίπου όπως συμπαρίσταται επί δεκαετίες και στην Κύπρο.

Η κυβέρνηση ανακαλύπτει αργοπορημένα ότι δεν στέκει καμία από τις «ερμηνευτικές» εμμονές της και αρπάζεται από το δόγμα της μικροβιολογικής προσφυγοφοβίας. Χρέος της να προστατεύσει τα σύνορα, χωρίς όμως και να παραδοθεί στον πανικό. As μιν πάρει γραμμή από τους μιλλοδόξους «φαντασμένους αργοπορημένους» (παλαιά η ορολογία) της ηλεκτρονικής και της έντυπης δημοσιογραφίας, που αξιώνουν «να γαζώσουμε τους εισβολείς», και από τους λιγοστούς πατενταρισμένους ακροδεξιούς των νησιών, που απαιτούν «να τους βουλιάζουμε». Αν αυτό είναι ο «καθαρός πατριωτισμός», τότε μόνο ο «νοθευμένος» θα μας επέτρεπε να περιώσουμε αντρώπιστο το πρόσωπό μας.

Οδοφράγματα, κλειστά μέχρι νεωτέρας

Ο Πρόεδρος δεν άνοιξε τα χαρτιά του για το πότε θα ανοίξουν, ενώ σύμφωνα με τον ΥΠΕΣ η απόφαση θα επαναξιολογείται σε εβδομαδιαία βάση

Της **ΜΑΡΙΝΑΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΟΥ**

Ενώ την περασμένη Πέμπτη ο υπουργός Εξωτερικών Νίκος Χριστοδουλίδης απέρριψε ότι εξετάζεται επί του παρόντος κλείσιμο των οδοφραγμάτων και ο Πρόεδρος του ΔΗΣΥ Αβέρωφ Νεοφύτου διερρωτάτο αν άκουσε καλά σε ερώτηση κατά πόσο υπάρχει ένα τέτοιο ενδεχόμενο να κλείσουν τα οδοφράγματα, κανείς δεν ανέμενε ότι ένα εικοσσιπεντάωρο αργότερα το Υπουργικό Συμβούλιο θα λάμβανε την απόφαση να κλείσει τέσσερα οδοφράγματα λόγω κορωνοϊού. Απόφαση που ήγειρε ερωτήματα για το αν κρύβονται πίσω πολιτικοί λόγοι εξαιτίας των τουρκικών προκλήσεων, αν συνδέεται με το μεταναστευτικό ή αν το ζήτημα περιορίζεται αποκλειστικά στον κορωνοϊό. Αν και η αρχική απόφαση έκανε λόγο για κλείσιμο των οδοφραγμάτων για 7 μέρες,

Δικασμένο το Υπουργικό Συμβούλιο με κάποια μέλη να εκφράζουν θέση για κλείσιμο όλων των οδοφραγμάτων και άλλα για κλείσιμο κάποιων εξ αυτών.

με επανεξέταση την Παρασκευή, στη σύσκεψη του Προέδρου με τους αρμόδιους υπουργούς το πρωί της Τρίτης, δεν άνοιξε τα χαρτιά του για το πότε θα ανοίξουν τα οδοφράγματα. Μάλιστα ο υπουργός Εσωτερικών Νίκος Νουρής επεσήμανε ότι η απόφαση θα επαναξιολογείται σε εβδομαδιαία βάση.

Δικασμένο το Υπουργικό

Όταν το ζήτημα του κορωνοϊού τέθηκε στο Υπουργικό Συμβούλιο, τα μέλη του σώματος είχαν διχαστεί στα δύο, με κάποιους υπουργούς να υποστηρίζουν το κλείσιμο όλων των οδοφραγμάτων και άλλοι υπουργοί το κλείσιμο κάποιων. «Κανείς δεν ήθελε να μην ληφθούν μέτρα για κάτι που σχετίζεται με την υγεία», ανέφερε στην «Κ» μέλος του Υπουργικού. Επικράτησε τελικώς η θέση του Προέδρου της Δημοκρατίας για κλείσιμο των τεσ-

Πολιτικοί κύκλοι υποστηρίζουν ότι το κλείσιμο των οδοφραγμάτων συνδέεται με τις τουρκικές προκλήσεις, κάτι το οποίο διαψεύει η κυβέρνηση.

σάρων οδοφραγμάτων. Κατά τη σύσκεψη κάποια μέλη εξέφρασαν τη θέση ότι δεν μπορεί η κυβέρνηση να κλείσει τα οδοφράγματα και την ίδια στιγμή να μην αναβάλλεται η καρναβαλιστική παρέλαση στη Λεμεσό. Θέση με την οποία διαφώνησαν τόσο ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας όσο και τρία μέλη του υπουργικού σκάματος, καθώς όπως είπαν θα προκαλούσε μεγαλύτερη ανησυχία στον κόσμο.

Δοκίμασαν τα νερά;

Η κίνηση της κυβέρνησης προκάλεσε ήδη σωρεία ερωτημάτων, με πολιτικούς κύκλους να βλέπουν πολιτικά κίνητρα και άλλους να το συνδέουν με το μεταναστευτικό.

Ήδη τις τελευταίες μέρες σημειώνεται από πολιτικούς κύκλους πως το ζήτημα κλεισίματος των οδοφραγμάτων ήταν ένα ζήτημα που συζητείτο σε ανώτατα

διπλωματικά δώματα, ενώ υπάρχει σχετική έρευνα που δείχνει πως η πλειοψηφία των ερωτώμενων βλέπει θετικά το κλείσιμο των οδοφραγμάτων.

Η σκέψη, όπως σημειώνεται, έγκειται στις τουρκικές προκλήσεις στην κυπριακή ΑΟΖ, σε κάποια επεισόδια στην πράσινη γραμμή αλλά και τα σενάρια εποικισμού στην περικλειστή πόλη της Αμμοχώστου. Κυβερνητικοί κύκλοι πάντως απορρίπτουν την όποια πολιτική κροιά στο θέμα, αλλά και το ότι αυτό αποτελεί ένα μέτρο για την αντιμετώπιση του μεταναστευτικού.

Για προστασία του συνόλου

Ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας, κληθείς να σχολιάσει την απόφαση, σημείωσε πως «είναι δικαίωμα του κάθε πολίτη, της κάθε ομάδας να αντιδράσει κατά τον τρόπο που η ίδια νομίζει ότι εκφράζει τις

Φοβούνται άνοδο Ερσίν Τατάρ

Στην τ/κ πλευρά, πάντως, είδαν με ανησυχία την μονομερή κίνηση της κυβέρνησης για κλείσιμο των οδοφραγμάτων. Καθόλου τυχαίο ότι κατά τη διαβούλευση της τεχνικής επιτροπής υγείας την Τρίτη, τα μέλη της τ/κ πλευράς εξέφρασαν την λύπη τους για την απόφαση αυτή. Ήδη στην τ/κ κοινότητα θεωρούν ότι αυτή η απόφαση θα πλήξει την υποψηφιότητα του Μουσταφά Ακιντζί και θα ενισχύσει την υποψηφιότητα Τατάρ, ο οποίος έχει ήδη αναπτύξει σχέδιο για τον εποικισμό της περικλειστής πόλης της Αμμοχώστου.

απόψεως της. Όμως, να λαμβάνουμε υπόψη ότι όταν υπάρχουν πολιτικά κριτήρια σε κάποιες αποφάσεις δικαιολογούνται και οι αντιδράσεις, όταν όμως είναι για καθαρά προστασία του συνόλου του πληθυσμού της Κυπριακής Δημοκρατίας, είτε Ελληνοκυπρίων είτε Τουρκοκυπρίων, δεν νομίζω να δικαιολογούνται ανάλογες σε ένταση αντιδράσεις. Όμως, επαναλαμβάνω, είναι δημοκρατικό δικαίωμα του καθενός να εκφράζεται όπως ο ίδιος πιστεύει ότι κατά αυτό τον τρόπο εκφράζει τα αισθήματα του».

Πάντως η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, σύμφωνα με ρεπορτάζ του «Alpha», ήταν ενήμερη για το κλείσιμο, ενώ κοινοτικός αξιωματικός δήλωσε στο κανάλι πως «θα συνεχίσει να παρακολουθεί προσεκτικά την κατάσταση, προκειμένου να διασφαλίσει ότι το προσωρινό κλείσιμο και η διενέργεια υγειονομικών ελέγχων,

είναι ανάλογη και συμβατή με τον κανονισμό για την Πράσινη Γραμμή».

Κεραυνός εν αιθρία

Αν και η ΟΥΝΦΙΚΥΠ και η Κομισιόν ήταν ενήμερες για την κίνηση της κυβέρνησης, η απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου αποτέλεσε κεραυνό εν αιθρία στην τ/κ κοινότητα, στα κόμματα και κυρίως στον Δημοκρατικό Συναγερμό. Δεν προσπάθησε άλλωστε να το κρύψει ο Πρόεδρος του ΔΗΣΥ Αβέρωφ Νεοφύτου, καθώς και το Σάββατο αλλά και το πρωί της Τρίτης φρόντισε να σημειώσει πως δεν ήταν εις γνώσιν των κόμματος. Ήδη συναγερμικά στελέχη δεν παρέλειψαν να χαρακτηρίσουν επικοινωνιακή αστοχία της κυβέρνησης να προχωρήσει σε μια τέτοια απόφαση, αμέσως μετά την συνάντηση του Προέδρου της Δημοκρατίας με τον Πρόεδρο του ΕΛΑΜ, ο οποίος πέραν του ότι υποστήριζε το κλείσιμο των οδοφραγμάτων φρόντισε να αξιοποιήσει επικοινωνιακά τη χρονική συγκυρία της

Ενοχλημένος παρουσιάζεται ο ΔΗΣΥ για τη μη ενημέρωσή του ενώ θέτει ζήτημα επικοινωνιακών αστοχιών.

απόφασης του Υπουργικού Συμβουλίου. Ενόχληση υπήρξε και για το γεγονός ότι η Πινδάρου δεν ήταν ενήμερη με αποτέλεσμα και ο Πρόεδρος του ΔΗΣΥ αλλά στελέχη να μένουν εκτεθειμένα.

Ρατσιστικές συμπεριφορές

Το ΑΚΕΛ, από την άλλη, αναμένεται να αυξήσει τους αντιπολιτευτικούς τόνους, με αφορμή το κλείσιμο των οδοφραγμάτων καθώς, όπως σημειώνουν, η κυβέρνηση δεν έχει τεκμηριώσει επιστημονικά την απόφαση. Ο γ.γ. του ΑΚΕΛ σε δηλώσεις του έκανε λόγο για απαράδεκτες και ρατσιστικές συμπεριφορές που εκτρέφει η κυβέρνηση, σημειώνοντας ότι δεν υπήρξε διαβούλευση με την τ/κ κοινότητα, τα κόμματα στην ε/κ πλευρά και στο ότι προχώρησαν σε μονομερή κίνηση παρά το γεγονός ότι υπάρχει συνεργασία των δύο πλευρών μέσω της τεχνικής επιτροπής.

Κλυδωνίζεται η ηγεμονία του Ερντογάν

Οι οικονομολόγοι προειδοποιούν για επικείμενη μεγάλη κρίση στην Τουρκία, από τις αρχές Απριλίου

Του **ΝΙΚΟΥ ΣΤΕΛΓΙΑ**

Υπό την σκιά των τελευταίων εξελίξεων στο παγκόσμιο σκηνικό και στα ζητήματα που απασχολούν την τουρκική κοινή γνώμη, οι αναλυτές και οι οικονομολόγοι προειδοποιούν για τις επιπτώσεις της «επικίνδυνης» πορείας της τουρκικής οικονομίας. Οι οικονομολόγοι που δεν ευθυγραμμίζονται με το επίσημο αφήγημα της κυβέρνησης για την κατάσταση στην τουρκική οικονομία, προβληματίζονται για την εντατικοποίηση του κλίματος αστάθειας, το αργότερο μέχρι τα τέλη αυτού του έτους.

Σε αντίθεση με την μεγάλη κρίση που χτύπησε την τουρκική οικονομία κατά το πρώτο εξάμηνο του 2018, το νέο κλίμα αστάθειας δεν εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από ενδογενείς παράγοντες. Οι αναταράξεις στην παγκόσμια οικονομία, οι απρόβλεπτες εξελίξεις όπως ο νέος ιός που εξαπλώνεται σε ολόκληρη την υφήλιο και οι αμερικανικές προεδρικές εκλογές, επιφυλάσσουν μεγάλο αντικτυπο για την τουρκική οικονομία.

Την απαισιόδοξη οπτική γωνία των ξένων αναλύσεων για την πορεία της τουρκικής οικονομίας, τις οποίες θέτει υπό το μικροσκόπιο της το τελευταίο διάστημα η Οικονομική «Κ», συμπεριζέται η κοινότητα των ανεξάρτητων Τούρκων οικονομολόγων και αναλυτών. Από την δική τους σκοπιά, η Τουρκία οδεύει με μαθηματικά ακρίβεια προς νέες περιπέτειες στο πεδίο της οικονομίας, οι οποίες θα μας απασχολήσουν στο δεύτερο μισό του 2020.

Το πρώτο κύμα κρίσης

Οι νέες απαισιόδοξες αναλύσεις για το μέλλον της τουρκικής οικονομίας, έχουν ως σημείο εκκίνησης το πρώτο κύμα της μεγάλης κρίσης, το οποίο ξεκίνησε στις αρχές του 2018 και «κόπασε» στα μέσα του ίδιου έτους. Εκείνη την περίοδο το κλίμα πολιτικής ανωμαλίας στο εσωτερικό της χώρας, το οποίο μεγεθύνθηκε μετά το αποτυχημένο πραξικόπημα σε συνδυασμό με τα προβλήματα που αντιμετώπιζε η Τουρκία στο πεδίο της εξωτερικής πολιτικής, έφεραν την τουρκική οικονομία αντιμέτωπη με μια μεγάλη κρίση.

Το πρώτο κύμα της οικονομικής κρίσης, το οποίο έπληξε και τα κατεχόμενα, οδοντώντας τις τιμές των βασικών προϊόντων και υπηρεσιών στα ύψη και σε

Την παρούσα χρονική στιγμή η τουρκική οικονομία δεν είναι σε θέση να αντιμετωπίσει μια νέα κρίση, εκτιμούν οι οικονομολόγοι.

Η μεγάλη έξοδος του ξένου κεφαλαίου από την Τουρκία προϊδεάζει για μεγάλες αναταράξεις στο οικονομικό πεδίο και στο πολιτικό προσκήνιο της χώρας.

κατρακύλα την τουρκική λίρα, «κόπασε» στα μέσα του 2018 για να αναπτύξει νέα δυναμική στις αρχές του προηγούμενου έτους. Τότε, η ήττα της κυβερνητικής συμμαχίας στις δημοτικές εκλογές σε συνδυασμό με μια σειρά άλλων παραγόντων προκάλεσε νέο κλίμα αστάθειας στην τουρκική οικονομία. Η προηγούμενη ηγεσία της τουρκικής Κεντρικής Τράπεζας κατάφερε να ελέγξει την κρίση αυξάνοντας τα επιτόκια και εστιάζοντας στην πολιτική-στρατηγική των swaps. Την ίδια περίοδο, το τονωμένο ενδιαφέρον του ξένου κεφαλαίου για αναδυόμενες οικονομίες, όπως αυτή της Τουρκίας, παρείχε πολύτιμα περιθώρια ανδράς στην τουρκική οικονομία.

Ο Τούρκος οικονομολόγος Μουράτ

Κουμπιλάι πιστεύει ότι σε περίπτωση που γίνουν πραγματικότητες οι απαισιόδοξες προβλέψεις για την τουρκική οικονομία, η Τουρκία δεν θα καταφέρει να ξεπεράσει την νέα κρίση, έτσι όπως συνέβη το 2019. Και αυτό διότι σήμερα το επitelείο της τουρκικής οικονομίας υπάγεται στις διαταγές του τουρκικού Προεδρικού, το οποίο επιμένει στις δικές του «ανορθόδοξες» στρατηγικές, οι οποίες δεν πείθουν τους ξένους επενδυτές, αναλύστες και τους Τούρκους οικονομολόγους.

Έρχεται το δεύτερο κύμα

Ο κ. Κουμπιλάι, λοιπόν, χρεώνει μεγάλη λάθη στην κυβέρνηση του Ρετζέπ Ταγγίπ Ερντογάν στο πεδίο της οικονομίας. Προχωρώντας ένα βήμα πιο πέρα προβλέπει ότι αυτά τα λάθη μακροπρόθεσμα ενδέχεται να συμβάλουν στην πτώση της κυβέρνησης του Κόμματος Δικαιοσύνης και Ανάπτυξης (ΑΚΡ), την οποία σήμερα υποστηρίζουν συντηρητικές και εθνικιστικές πολιτικές δυνάμεις της χώρας.

Ο κ. Κουμπιλάι προβλέπει ότι η κρίση στην τουρκική οικονομία θα ξεκινήσει να εντατικοποιείται από τον Απρίλιο του 2020 και μετά. Σε αυτήν την εξέλιξη,

πρωταγωνιστικό ρόλο θα διαδραματίσουν οι επιπτώσεις των αναταράξεων στην παγκόσμια οικονομία, όπως λ.χ. οι απρόβλεπτες εξελίξεις από τον νέο ιό και ο πιθανός εκτροχιασμός των εξελίξεων στην κρίση της Συρίας. Σύμφωνα με τον Τούρκο οικονομολόγο, αρχικά οι τουρκικές τράπεζες και οι ιδιωτικούς τομείς θα αντισταθούν στην κρίση. Ωστόσο, η εξαπλώση της κρίσης σε διάφορα πεδία, σταδιακά θα επισκιάσει την σταθερότητα του συνόλου της τουρκικής οικονομίας.

Εξετάζοντας τις στρατηγικές που θα μπορούσε να επιστρατεύσει το επιτελείο της τουρκικής οικονομίας για να αντιμετωπιστεί η κορύφωση της οικονομικής κρίσης στο δεύτερο μισό του 2020, ο κ. Κουμπιλάι καταλήγει στο συμπέρασμα ότι την παρούσα στιγμή η τουρκική οικονομία δεν είναι σε θέση να αντιμετωπίσει μια νέα κρίση, και αυτό κυρίως για τέσσερις βασικούς λόγους. Πρώτον, η κυβέρνηση Ερντογάν επιμένει στην μείωση των επιτοκίων, ένα εργαλείο που υπό διαφορετικές συνθήκες θα μπορούσε να χρησιμοποιηθεί για την καταπολέμηση της κρίσης. Δεύτερον, η μελλοντική πορεία του δολαρίου στις διεθνείς αγορές δεν αποκλείεται να δώσει διαστάσεις στα μεγάλα προβλήματα της τουρκικής

οικονομίας, εφόσον η τουρκική οικονομία σε μεγάλο βαθμό εξαρτάται από τα ξένα νομίσματα. Τρίτον, η κυβέρνηση δεν προτίθεται να περιορίσει το «ζεστό χρήμα» που διοχετεύει στην τουρκική αγορά, εξαντλώντας τους τελευταίους εθνικούς οικονομικούς πόρους της Τουρκίας. Τέλος, η Τουρκία πλέον δεν διαθέτει τα αναγκαία αποθέματα ξένου νομίσματος για να ανταποκριθεί σε έκτακτες ανάγκες της οικονομίας της. Επισήμως η χώρα διαθέτει απόθεμα ύψους 102,9 δισ. δολαρίων. Σε περίπτωση που από αυτό το ποσό αφαιρεθούν οι άμεσες υποχρεώσεις της τουρκικής οικονομίας, απομένει το ποσό 14,6 δισ. δολαρίων, και αυτό την στιγμή που τους επόμενους μήνες η τουρκική οικονομία, στο σύνολό της, καλείται να πληρώσει χρέη ύψους 168 δισ. δολαρίων.

Εν συντομία, λοιπόν, η τουρκική οικονομία πλέον εισέρχεται σε «αχατογράφητα νερά», με την κυβέρνηση Ερντογάν να επιμένει σε στρατηγικές, την ορθότητα των οποίων αμφισβητούν οι οικονομολόγοι, και το ξένο κεφάλαιο να αποχωρεί από την τουρκική αγορά. Την ίδια ώρα εμφανίζονται ασύμμετρες απειλές στο παγκόσμιο σκηνικό και στο διπλωματικό πεδίο της Τουρκίας (νέος ιός, κρίση, Ιντλίμπ κ.ο.κ.). Ο κ. Κουμπιλάι, λαμβάνοντας υπόψη του όλους αυτούς τους παράγοντες, προειδοποιεί ότι σε αντίθεση με το πρώτο κύμα της τουρκικής οικονομικής κρίσης στις αρχές του 2018, το δεύτερο κύμα, το οποίο δεν είναι σε θέση να ελέγξει άμεσα η Άγκυρα, έρχεται για να μείνει στο προσκήνιο και να τινάξει στον αέρα τις εύθραυστες ισορροπίες στα διάφορα πεδία της τουρκικής οικονομίας. Πρόκειται για μια απαισιόδοξη ανάλυση, η οποία, το τελευταίο διάστημα, κερδίζει όλο και περισσότερο έδαφος στον κύκλο των ξένων οικονομολόγων, ο οποίος επισμαίνει ότι η μεγάλη έξοδος του ξένου κεφαλαίου από την τουρκική οικονομία μας προϊδεάζει για τις μεγάλες αναταράξεις που ακολουθούν τόσο στο οικονομικό πεδίο όσο και στο πολιτικό προσκήνιο της Τουρκίας. Ο κ. Κουμπιλάι προσθέτει ότι οι οικονομικές αναταράξεις στην Τουρκία κατά τους επόμενους μήνες δεν αποκλείεται να ανοίξουν τον δρόμο για αλυσισδατές πολιτικές εξελίξεις και ακόμη να σηματοδοτήσουν το τέλος της πολιτικής ηγεμονίας του κ. Ερντογάν και της παρατάξης του.

ΑΡΘΡΟ / Του ΓΙΑΝΝΗ ΓΕΩΡΓΙΑΛΑ

Το παράθυρο ευκαιρίας

Μπροστά μας έχουμε να αντιμετωπίσουμε ένα στυγνό εκμεταλλευτή της ανθρωπίνης αξιοπρέπειας και εγκληματία πολέμου! Έναν άνθρωπο που χρησιμοποιεί κάθε μέσο για να πετύχει τα σκοτεινά και υπερφίλοδοξα σχέδιά του για αναγέννηση της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας. Σε αυτή την πορεία δυστυχώς έχει συμπαραστάτη την Γερμανία της Άνγκελα Μέρκελ. Ακόμα και με τις εξελίξεις των τελευταίων ημερών που στράωχνει ένα μίγμα λαθρομεταναστών από διάφορες χώρες όπως το Πακιστάν, το Αφγανιστάν κ.ά. να επιτεθούν στην Ελλάδα και κατ' επέκταση την Ευρώπη, η Γερμανία είναι απούσα. Σχεδόν κανένας δεν προέχρηται από τη Συρία και το Ιντλίμπ, με πολλούς να είναι εγκληματίες που άφησε από τις τουρκικές φυλακές με την υπόσχεση να κάνουν το παν να περάσουν τα σύνορα και να έρθουν στην Ελλάδα. Η κα Μέρκελ λειτουργεί ως Πόντιος Πιλάτος. Το μόνο που θέλει είναι να συζητήσουμε με την Τουρκία γιατί την «καταλαβαίνει». Ας μην ξεχνάμε ότι πρόσφατα δεν μας κάλεσε στην σύνοδο για την Λιβύη! Οι πλείστες χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η Γαλλία και οι Ηνωμένες Πολιτείες μιλάνε σαν ξεκάθαρα για δικαίωμα της Ελλάδας στην διαφύλαξη των συνόρων της, που στην τελική είναι τα ευρωπαϊκά σύνορα. Ο Ερντογάν, όμως, έρχομε ότι έχει ανοικτά μέτωπα παντού! Κάνει το ένα λάθος μετά το άλλο λόγω της μεγαλομανίας του και γι' αυτό είναι η μεγάλη ευκαιρία του Ελληνισμού να απαντήσει! Είναι η κατάλληλη στιγμή για την Ελλάδα να ανακηρύξει την ΑΟΖ με την Κύπρο και να επεκτείνει τα χωρικά της ύδατα στα 12 ναυτικά μίλια στο Αιγαίο για λόγους ασφαλείας. Δεν θα καταφέρει να αντιδράσει αυτή τη στιγμή η Τουρκία και θα πέσουν οι μάσκες! Τα στρατεύματά της έχουν μεταφερθεί στην Συρία όπου τα έχει βρει πολύ δύσκολα και γι' αυτό στέλνει στον Έβρο τους λαθρομεταναστές. Η Τουρκία προσπαθεί να παρασύρει τη δύση στον δικό της πόλεμο, αφού η ίδια δεν μπορεί να τα βγάλει πέρα και έχει πανικοβληθεί. Είναι το παράθυρο ευκαιρίας για να βάλουμε τον Ερντογάν στη θέση του, σε συνεργασία με την Ευρωπαϊκή Ένωση (χωρίς την Γερμανία) και σε πλήρη συνεννόηση με τις ΗΠΑ.

* Ο Γιάννης Γεωργιάλας είναι Σύμβουλος Στρατηγικής και Επιχειρήσεων.

ΜΑΡΤΙΟΣ 2020

ΓΑΣΤΡΟΝΟΜΟΣ

Η ΜΑΓΕΙΡΙΚΗ ΧΩΡΙΣ ΜΥΣΤΙΚΑ

ΤΩΡΑ ΚΑΙ ONLINE
WWW.GASTRONOMOS.COM.CY

ΟΜΟΝΟΙΑ ΞΑΝΑ: Η ΑΛΗΘΙΝΗ ΓΕΥΣΗ ΤΗΣ ΑΘΗΝΑΣ

ΜΑΓΑΖΙΑ-ΘΕΣΜΟΙ, ΘΡΥΛΙΚΕΣ ΙΣΤΟΡΙΕΣ, ΜΟΝΑΔΙΚΕΣ ΣΥΝΤΑΓΕΣ.

- ✓ Βραβεία Ποιότητας ΓΑΣΤΡΟΝΟΜΟΣ 2019-Ποιοι βραβεύτηκαν
- ✓ Σαρακοσιανές συνταγές για όσους νηστεύουν από την Αθηνά Λοιζίδου και τη Μαριλένα Ιωαννίδου.
- ✓ Ζαχαροπλαστείο: Τα γαλακτερά γλυκά του Στέλιου Παρλιάρου.

ΤΗΝ ΚΥΡΙΑΚΗ 8 ΜΑΡΤΙΟΥ
ΜΑΖΙ ΜΕ ΤΗΝ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Ασφαλές καταφύγιο το δολάριο εν μέσω αναταράξεων στις αγορές

Παρέχει πρόσβαση σε ομολογιακές εκδόσεις με τη μεγαλύτερη ρευστότητα

Μία από τις επιπτώσεις της εξάπλωσης της επιδημίας του κορωνοϊού αφορά και την κατάσταση στην οποία έχουν περιέλθει το αμερικανικό και το ιαπωνικό νόμισμα – αν και σε ένα πράγμα συναινούν αναλυτές, ότι το δολάριο δεν έχει παύσει να θεωρείται το σημαντικότερο επενδυτικό καταφύγιο.

Ειδικά μέσα στον τελευταίο μήνα, αγορές και αναλυτές έχουν θέσει υπό αμφισβήτηση το κατά πόσον το δολάριο και το γιεν είναι όντως ασφαλή υπό τις παρούσες συνθήκες, ενώ η επιδημία πλήττει τις δύο οικονομίες. Τα σχετικά αναφέρει σε δημοσίευσμά του το ειδησεογραφικό πρακτορείο Bloomberg, επισημαίνοντας ότι το γιεν ανέκαμψε την τελευταία εβδομάδα του Φεβρουαρίου, αποδεικνύοντας τον ιστορικό του συσχετισμό με την αστάθεια των αγορών, ενώ, αντιθέτως, κατά το ίδιο διάστημα το δολάριο εξασθένησε. Εάν, λοιπόν, εξετάσει κανείς τα βασικά στοιχεία του, θα αντιληφθεί πως το αμερικανικό νόμισμα είναι αυτό που πρέπει να επέλξει τη θέση του ασφαλούς επενδυτικού προϋόντος, εάν η τάση της αγοράς να αποφεύγει το ρίσκο εκτραπεί σε πανικό.

Ο σημαίνων ρόλος που διαδραματίζει το δολάριο γίνεται εμφανής στα συναλλαγματικά διαθέσιμα των κεντρικών τραπεζών του κόσμου, οι οποίες είναι οι πλέον συντηρητικοί επενδυτές διεθνώς. Συνολικά σε δολάρια ήταν εκπεφρασμένο

Στον συνολικό κύκλο εργασιών ξένου συναλλάγματος, το μερίδιο του δολαρίου είναι τριπλάσιο του ευρώ.

το 62% των διαθεσίμων εν συγκρίσει με το 20% σε ευρώ και το μόλις 6% σε γιεν, σύμφωνα με τα πιο πρόσφατα στοιχεία του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου. Κατά την ανώτατη αναλύτρια στρατηγικής σε θέμα αγοράς συναλλάγματος Ζορζέτ Μπέλε της ABN Amro στο Αμστερνταμ, «εάν η τάση της αγοράς να αποφεύγει τον κίνδυνο μετασχηματιστεί σε πανικόβλητες κινήσεις, τότε το δολάριο θα επαληθεύσει ξανά πως λογίζεται ασφαλής επιλογή».

Η ευρύτατη χρήση του δολαρίου σε κάθε είδους συναλλαγή και πράξη είτε πρόκειται για το διεθνές εμπόριο είτε για την τιμολόγηση των εμπορευμάτων και τις πράξεις σε συνάλλαγμα φανερώνει ότι πρόκειται για ένα πολύτιμο νόμισμα, του οποίου η αξία αφορά όχι μόνο τους επενδυτές αλλά και τις επιχειρήσεις και τις ανά τον κόσμο κρατικές υπηρεσίες. Στον συνολικό κύκλο εργασιών ξένου συναλλάγματος το μερίδιο του δολαρίου είναι σχεδόν τριπλάσιο από εκείνο του ευρώ και υπερπενταπλάσιο του γιεν. Τα

στοιχεία προέρχονται από την Τράπεζα Διεθνών Διακανονισμών. Σύν τοις άλλοις, το αμερικανικό νόμισμα παρέχει πρόσβαση σε μια ομολογιακή αγορά με τη μεγαλύτερη ρευστότητα παγκοσμίως.

Από την άλλη πλευρά, εκείνοι οι παράγοντες οι οποίοι ευνοούν το γιεν σχετίζονται με το ότι η Ιαπωνία αποτελεί τη μεγαλύτερη πιστώτρια χώρα στον κόσμο, βοηθώντας να εκδηλωθεί αγοραστικό ενδιαφέρον για το νόμισμα οποτεδήποτε οι επενδυτές ρευστοποιήσουν τις εκτός συνόρων τοποθετήσεις τους και επαναπατρίσουν το ρευστό αυτό. Οι Ηνωμένες Πολιτείες, πάλι, βρίσκονται στην άλλη άκρη του φάσματος, όπερ σημαίνει, όπως φαίνεται στα δεδομένα του ΔΝΤ, ο αντίκτυπος από τον επαναπατρισμό είναι αμελητέος. Βέβαια, η θέση της Ιαπωνίας ως το κράτος με το βαρύτερο χρέος μεταξύ των ανεπτυγμένων χωρών σημαίνει ότι η καθαρή επενδυτική της θέση σε διεθνή κλίμακα δεν μπορεί να μεταφραστεί σε σαφή νίκη για το γιεν.

Εν τω μεταξύ, διά του λόγου το αληθές, ο ανώτατος αναλυτής στρατηγικής χρηματοαγορών και ξένων ομολόγων Μακότο Νότζι, στην SMBC Nikko Securities στο Τόκιο, υπογραμμίζει:

«Ουδέποτε θεωρήσαμε ότι το ιαπωνικό νόμισμα αποτελεί ένα ασφαλές καταφύγιο για το επενδυτικό κοινό. Λαμβάνοντας υπόψη τα δημοσιονομικά ελλείμματα της Ιαπωνίας, σε συνδυασμό με την έλλειψη

Τα κρατικά ομόλογα των Ηνωμένων Πολιτειών αποδίδουν περισσότερα από τα αντίστοιχα της Ευρωζώνης και της Ιαπωνίας. Ακόμα και μετά την υποχώρησή τους σε χαμηλά επίπεδα-ρεκόρ, οι αποδόσεις των 10ετών αμερικανικών ομολόγων είναι υψηλότερες κατά μία και πλέον ποσοστιαία μονάδα.

μέτρων, που αποσκοπούν στη χρηματοδότηση του χρέους της, όντας αντιμετώπι με τη ραγδαία γήρανση του πληθυσμού της, δεν μπορούμε να θεωρήσουμε ότι το γιεν επέχει θέση ασφαλούς καταφυγίου».

Εν κατακλείδι, όπως αναφέρει στο

σχετικό του δημοσίευμα το Bloomberg, ακόμα ένας μείζων παράγων υπέρ του αμερικανικού νομίσματος είναι ότι τα κρατικά ομόλογα των Ηνωμένων Πολιτειών παραμένουν πάντα τα καλύτερα περιουσιακά στοιχεία, απαλλαγμένα από κινδύνους, και εξακολουθούν να αποδι-

δουν περισσότερα από τα αντίστοιχα της Ευρωζώνης και της Ιαπωνίας. Ακόμα και μετά την καταβύθισή τους σε επίπεδα ναδίρ, οι αποδόσεις των 10ετών αμερικανικών ομολόγων είναι υψηλότερες από τις προαναφερθείσες, κατά μία και πλέον ποσοστιαία μονάδα.

Το αμερικανικό όνειρο έγινε εφιάλτης για τις ευρωπαϊκές τράπεζες

Περιορίζουν την παρουσία τους στην αμερικανική αγορά οι ευρωπαϊκές τράπεζες, οι οποίες τις δεκαετίες πριν από την κρίση επένδυσαν δισεκατομύρια προκειμένου να ενισχύσουν τις δραστηριότητες και την ανταγωνιστικότητά τους στις ΗΠΑ. Deutsche Bank, UBS, Credit Suisse και πιο πρόσφατα η HSBC έχουν ανακοινώσει τα τελευταία χρόνια ότι περιορίζουν σε μεγάλο βαθμό τις δραστηριότητές τους στις ΗΠΑ, λόγω των ζημιών που εμφανίζουν. Συγκεκριμένα, ο επικεφαλής της HSBC Νοέλ Κιν ανακοίνωσε τον προηγούμενο μήνα ότι η τράπεζα θα κλείσει περίπου το 30% των καταστημάτων της και εκποιεί το 45% των επισφαλών περιουσιακών στοιχείων στις ΗΠΑ, καθώς τα κέρδη της από τις αμερικανικές αγορές μειώθηκαν κατά περίπου 20% πέρυσι. Αντίστοιχα, η Deutsche Bank είχε ανακοινώσει το 2018 ότι θα περικόψει χιλιάδες θέσεις εργασίας και θα καταργήσει τον επενδυτικό της βραχίονα στις ΗΠΑ. Τα χρόνια μετά το ξέσπασμα της κρίσης, η UBS περιορίζει σταδιακά το τμήμα συναλλαγών αμερικανικών ομολόγων, ενώ η Credit Suisse περιορίσει τις δραστηριότητες επενδυτικής τραπεζικής και εγκατέλειψε την ιδιωτική τραπεζική στις ΗΠΑ.

Πρόκειται για στροφή 180 μοιρών από την εποχή των μεγάλων εξαγορών και επενδύσεων δισεκατομυρίων, η οποία έληξε το 2007 με την εξαγορά της Lehman Brothers από την Barclays έναντι 1,75 δισ. δολαρίων. Το πρώτο μεγάλο άνοιγμα προς την αμερικανική αγορά έκανε η Credit Suisse το 1978, όταν επένδυσε στην αμερικανική εταιρεία συμβούλων First Boston, πηχρό όνομα της Wall Street. Μέσα σε δύο δεκαετίες η Credit Suisse είχε καταφέρει να φτάσει σχεδόν στο ίδιο επίπεδο με τους Αμερικανούς ανταγωνιστές της. Ακολούθησε η Deutsche Bank το 1998 με την εξαγορά της αμερικανικής τράπεζας Bankers Trust έναντι

Deutsche Bank, UBS, Credit Suisse και πιο πρόσφατα η HSBC έχουν ανακοινώσει τα τελευταία χρόνια ότι περιορίζουν σε μεγάλο βαθμό τις δραστηριότητές τους στις ΗΠΑ.

Πρόκειται για στροφή 180 μοιρών από την εποχή των μεγάλων εξαγορών και επενδύσεων δισεκατομυρίων.

του ποσού-ρεκόρ για την εποχή των 10 δισ. δολαρίων. «Υπήρχε μία αίσθηση ότι το μέγεθος είναι το παν», όπως σχολίασε στους Financial Times πρώην στέλεχος της Deutsche Bank και μέλος του διοικητικού συμβουλίου κατά την περίοδο της εξαγοράς.

Εξωθούμενες από την ενισχυμένη παρουσία των αμερικανικών τραπεζών στην Ευρώπη, η UBS και η HSBC έκαναν λίγα

χρόνια αργότερα τα πρώτα τους βήματα προς τη Δύση. Η UBS εξαγόρασε την αμερικανική χρηματομεσιτική εταιρεία Paine Webber έναντι 12 δισ. δολαρίων και η HSBC την Household International έναντι 14,8 δισ. δολαρίων. Εν τω μεταξύ, η Credit Suisse είχε αυξήσει την παρουσία της στις ΗΠΑ, εξαγοράζοντας επιπλέον την εταιρεία επενδύσεων DLJ έναντι 11,5 δισ. δολαρίων.

Πολλά είναι τα πιθανά σενάρια για τη δραματική αλλαγή της κατάστασης των ευρωπαϊκών τραπεζών στην αμερικανική αγορά. Ορισμένοι αναλυτές θεωρούν ότι οι Ευρωπαίοι δεν φρόντισαν να χτίσουν αρκετά γερές βάσεις στις ΗΠΑ, ενώ αντιθέτως κάποια τραπεζικά στελέχη θεωρούν ότι η κατάπτωση οφείλεται σε έλλειψη φιλοδοξίας και στοχοθεσίας. «Είναι πολύ δύσκολο να διατηρήσεις τους καλύτερους επαγγελματίες του κλάδου, όταν ο στόχος σου είναι να βρίσκεσαι στο νούμερο 6», όπως σχολίασε στους Financial Times ο Κεν Μοέλις, δισεκατομυριούχος επιχειρηματίας και πρώην στέλεχος της UBS.

Μάλιστα, πολλοί θεωρούν ότι ακόμη και την περίοδο πριν από την κρίση, οι ευρωπαϊκές τράπεζες δεν γνώρισαν μεγάλη επιτυχία στις ΗΠΑ, δεδομένου ότι πολλές από αυτές είχαν εκποτιστεί εκτός της κορυφαίας πεντάδας όσον αφορά την επενδυτική τραπεζική και μόνον η Credit Suisse θεωρείτο αντάξιος αντίπαλος. Σε κάθε περίπτωση, πολλά στελέχη των τραπεζών πιστεύουν ότι η κρίση ήταν η περίοδος καμπίς, που προσηυγίζονταν την επικείμενη πτωτική πορεία. Εκτοτε, οι ευρωπαϊκές τράπεζες βρέθηκαν σε μειονεκτική θέση σε σχέση με τις αμερικανικές, καθώς επιβαρύνθηκαν από την αδυναμία της ευρωπαϊκής οικονομίας. Αντιθέτως οι αμερικανικές ανταγωνιστικές τους είχαν περισσότερες πηγές χρηματοδότησης και συνεπώς καλύτερες ευκαιρίες ανάκαμψης.

Αποπέμπονται οι επικεφαλής της φινλανδικής Nokia

Ριζική ανανέωση επέρχεται μέχρι το τέλος του έτους στη διοίκηση της φινλανδικής Nokia με την αποπομπή του διευθύνοντος συμβούλου Ραχέεβ Σούρι και του προέδρου της εταιρείας Ρίστο Σιλιάσμαα, καθώς η εταιρεία απέτυχε να κυριαρχήσει στην αγορά των δικτύων 5ης γενιάς (5G).

Η Nokia ανακοίνωσε ότι η θητεία του Σούρι θα λήξει στο τέλος του Αυγούστου και τα καθήκοντα του διευθύνοντος συμβούλου θα αναλάβει ο Πέκα Λούντμαρκ, ο οποίος είναι επικεφαλής της ενεργειακής Fortum και έχει μεγάλη εμπειρία στη διαχείριση επιχειρήσεων. Κατά τη διάρκεια της θητείας του Σούρι και ιδίως τα τελευταία τρίμηνα, η εταιρεία παρουσίασε απογοητευτικά οικονομικά αποτελέσματα και έχασε το ένα τέταρτο της κεφαλαιοποίησής της. Κατά κύριο λόγο οφείλεται στην αδυναμία της εταιρείας να ηγηθεί στην αγορά των δικτύων 5G, γεγονός που έχει δυσχεράσει τους επενδυτές της και έχει χαράξει πτωτική πορεία για την τιμή της μετοχής της.

Η Nokia υστερεί σε σχέση με τη σουηδική Ericsson, αλλά και σε σχέση με την κινεζική Huawei παρά τις εκκλήσεις του Αμερικανού προέδρου Ντόναλντ Τραμπ προς τους συμμάχους του να αποκλείσουν τον κινεζικό κολοσσό από τα εθνικά τους δίκτυα. Ο Σούρι έχει ζητήσει επανειλημμένως από τους επενδυτές να δείξουν υπομονή.

«Η περασμένη χρονιά ήταν κάτι λιγότερο από ευχάριστη για τη Nokia. Χρειάζονταν μία αλλαγή στην ηγεσία», όπως σχολίασε στους Financial Times ένας από τους επενδυτές της φινλανδικής εταιρείας τηλεπικοινωνιών. «Δεν μπόρεσε να αποδώσει και να αυξήσει την αξία της εταιρείας, ιδίως στην περίοδο του 5G, αυτό δηλαδή που ήταν προσδοκώμενο», εξήγησε στο Bloomberg ο Κίμο Στένβαλ, αναλυτής στο OP Group στο Ελσίνκι.

Εν όψει των δυσκολιών, η Nokia έχει

Η αδυναμία της εταιρείας να ηγηθεί στην αγορά των δικτύων πέμπτης γενιάς έχει προκαλέσει τη δυσάρεστη των επενδυτών.

Η απομάκρυνση CEO και προέδρου αποδίδεται στα απογοητευτικά οικονομικά αποτελέσματα.

εξετάσει το ενδεχόμενο εκποίησης περιουσιακών της στοιχείων ή το σενάριο εξαγοράς, σύμφωνα με πηγές του Bloomberg.

Ωστόσο, ο πρόεδρος της εταιρείας δήλωσε ότι η Nokia δεν έχει προχωρήσει σε τέτοιου είδους συζητήσεις, αλλά ενδέχεται να έρθουν στο τραπέζι όταν αναλάβει τα καθήκοντά του ο νέος πρόεδρος το φθινόπωρο.

Blue Air

Λάρνακα →
**Αθήνα • Θεσσαλονίκη
Βουκουρέστι**

Ταξιδέψτε περισσότερο, απολαύστε περισσότερα

LIGHT	CLASSIC	PREMIUM
23"	32"	32"

www.flyblueair.com

Orthodoxou Aviation
+357 22 755 300

Ο εφρησυχασμός μπορεί να φέρει μια νέα κρίση

Ο επικεφαλής του Ευρωπαϊκού Μηχανισμού Σταθερότητας Κλάους Ρέγκλινγκ μιλάει στην «Κ» για τη διαχείριση συστημικών απειλών στην Ευρωζώνη

Του απεσταλμένου μας
στο Λουξεμβούργο
ΓΙΑΝΝΗ ΠΑΛΑΙΟΛΟΓΟΥ

«Είναι μία ειδική σχέση, αλλά πιστεύω ότι είναι μία υγιής σχέση – τα συμπερόντα των δύο πλευρών είναι ευθυγραμμισμένα». Είναι μία γκρίζα μέρα στο Λουξεμβούργο –φυσιολογική, με άλλα λόγια– και η «Κ» βρίσκεται στο γραφείο του Κλάους Ρέγκλινγκ, επικεφαλής του Ευρωπαϊκού Μηχανισμού Σταθερότητας (ESM). Ίσως δεν είναι η σημαντικότερη συνάντηση της ημέρας για τον Ρέγκλινγκ – νορίτερα είχε δεχθεί τον Ζαν-Κλοντ Γιούνκερ, γνωστό ως «πατέρα του ESM». Αλλά ο έμπειρος Γερμανός οικονομολόγος, με δεκαετίες στην πρώτη γραμμή της γερμανικής και μετά της ευρωπαϊκής οικονομικής πολιτικής, δεν είναι φειδωλός με τον χρόνο του. «Εμείς στον ESM, αλλά υποθέτω και ο ελληνικός λαός, αυτό που θέλουμε να δούμε είναι να αυξάνεται το βιοτικό επίπεδο στην Ελλάδα, να είναι διασφαλισμένη η χρηματοπιστωτική σταθερότητα, να αυξηθεί η απασχόληση», τονίζει. Παράλληλα, υπενθυμίζει την αμοιβαία εξάρτηση που υφίσταται: μέσω του ESM και της πρότερης εκδοχής του, του EFSF, η Ελλάδα έχει δανειστεί 204 δισ. ευρώ – «το μεγαλύτερο πρόγραμμα διάσωσης που έχει λάβει ποτέ μία χώρα».

Το ζητούμενο είναι να αυξηθούν η απασχόληση και το βιοτικό επίπεδο στην Ελλάδα.

Ο ESM γεννήθηκε μέσα στις φωτιές της κρίσης, αμφισβητήθηκε σφόδρα, ειδικά στη χώρα του ίδιου του επικεφαλής της, αλλά σήμερα πλέει σε πιο ήρεμα νερά. Με την ολοκλήρωση του τρίτου ελληνικού προγράμματος τον Αύγουστο το 2018, μπορούσε να ισχυριστεί ότι η αποστολή της διάσωσης του ευρώ εξετελέσθη, και να εστιάζει στην επόμενη μέρα. Πλέον, οι αξιολογήσεις των πρώην μνημονιακών χωρών –ακόμα και της Ελλάδας– στο πλαίσιο της μετα-προγραμματικής εποπτείας κυλούν ομαλά και δεν φτάνουν στις πρώτες σελίδες των εφημερίδων. Παράλληλα τρέχει το εγχείρημα της αναβάθμισης του οργανισμού (μέσω αλλαγής συνθήκης), με ενισχυμένο ρόλο σε μελλοντικά προγράμματα προσαρμογής, τη χρηματοδότηση του common backstop για την εξύγιανση προβληματικών τραπεζών κ.ά. «Ο ESM έχει ταχώς εδραιωθεί ως ένας σημαντικός θεσμός της Ευρώζωνης που συμβάλλει ζωικά στη σταθερότητα του κοινού νομίσματος», δηλώνει στην «Κ» ο Γκούντραμ Βολφ, διευθυντής του ινστιτούτου Bruegel. «Διαθέτει τεχνικές γνώσεις εις βάθος και είναι παρών σε όλες τις μείζονες συζητήσεις στο Eurogroup. Θα μπορούσε μάλιστα να αποτελέσει τον πυρήνα ενός μελλοντικού ευρωπαϊκού υπουργείου Οικονομικών».

Οι αρχικές φιλοδοξίες, όταν συστάθηκε ο EFSF τον Ιούνιο του 2010, ήταν πολύ πιο μετριοπαθείς: να δοθεί ένα σήμα στις αγορές ότι η Ευρώπη ήταν διατεθειμένη να δράσει για να υπερασπιστεί το ευρώ

Ο κ. Ρέγκλινγκ θεωρεί ότι «σημειώθηκε μεγάλη πρόοδος» στην αντιμετώπιση των αιτιών της ευρώ-κρίσης – τόσο των παθογενειών συγκεκριμένων κρατών-μελών όσο και της απουσίας θεσμών και εργαλείων για τη διαχείριση συστημικών απειλών.

– χωρίς να αναγκαστεί να δράσει. Όπως λέει στην «Κ» ο Κάλιν Ανεβ Γιάινσε, οικονομικός διευθυντής του ESM και από τα ιδρυτικά στελέχη του EFSF, η αρχική ιδέα για τον πρώτο εκείνο οργανισμό ήταν ότι θα καταργούνταν έπειτα από τρία χρόνια «και δεν θα χρησιμοποιούνταν ποτέ» (την ημέρα που τον συναντήσαμε έτυχε ο ESM να εκδίδει το νεότερο ομολογό του).

«Η σύσταση του EFSF σηματοδότησε την αναγνώριση ότι η κρίση στην Ευρώζωνη είχε συστημικά χαρακτηριστικά και δεν περιοριζόταν στην Ελλάδα», εξηγεί στην «Κ» ο Γιώργος Παπακωνσταντίνου, υπουργός Οικονομικών της θυελλώδους εκείνης μέρες. «Στη συνέχεια η απόφαση για τη δημιουργία του ESM είναι το πρώτο ουσιαστικό βήμα αναθεώρησης της οικονομικής αρχιτεκτονικής της Ευρωζώνης». Ο Ρέγκλινγκ παρακολούθησε στενά την εφαρμογή των τριών ελληνικών προγραμμάτων – με τον ESM να συμμετέχει από το 2015 ως ισότιμο μέλος των «θεσμών» που τα διαμόρφωσαν και παρακολουθούσαν την εφαρμογή τους. Θεωρεί πραγματικά ότι μπορούν να χαρακτηρισθούν επιτυχημένα; Δεν θα μπορούσε το κοινωνικό κόστος να ήταν χαμηλότερο;

«Δεν αρκούν τα τελευταία δέκα χρόνια για να καταλάβει κανείς τι συνέβη στην Ελλάδα», απαντά. «Πρέπει να κοιτάξει 20 χρόνια στο παρελθόν, και ίσως λίγο πιο πίσω ακόμα». Το μοναδιαίο κόστος εργασίας και άλλοι δείκτες ανταγωνιστικότητας «είχαν αρχίσει να κινούνται στη λάθος κατεύθυνση ήδη από τα μέσα της δεκαετίας του '90». «Εσωτερική υποτίμηση σε μία νομισματική ένωση είναι ο μόνος τρό-

Ο νέος επικεφαλής της αποστολής του ESM για την Ελλάδα, Πάολο Φιορέτι, τονίζει πως το σχέδιο «Ηρακλής» «μπορεί να επιταχύνει τη μείωση των μη εξυμπερευμένων δανείων και να δημιουργήσει μια δευτερογενή αγορά για τη διαχείρισή τους».

πος για τη γρήγορη ανάκτηση της ανταγωνιστικότητας», προσθέτει. «Είναι πολύ επιδωρη διαδικασία, το αναγνωρίζω, και θα έπρεπε να αναγνωρίζουν όλοι τις θυσίες που σήμανε για πολλούς Έλληνες. Αλλά ήταν το άμεσο αποτέλεσμα της πολύ ταχείας αύξησης των εισοδημάτων στη χώρα της δεκαετίας που προηγήθηκε, χωρίς την ανάλογη βελτίωση της παραγωγικό-

τητας». Σχετικά με τον βαθμό της λιτότητας των προγραμμάτων, σημειώνει ότι «για να επιβραδυνθεί ο ρυθμός της προσαρμογής θα έπρεπε να δοθούν ακόμα περισσότερα χρήματα – και κανείς δεν είχε την πρόθεση να τα χορηγήσει». Η άλλη επιλογή –μία πιο έγκαιρη εμπλοκή των ιδιωτών πιστωτών στη διαχείριση του ελληνικού προβλήματος– δεν βρισκε-

ται, ούτε και σήμερα, στο σύμπαν των πιθανών λύσεων που θα μπορούσαν να είχαν χρησιμοποιηθεί. «Ο ESM λειτουργούσε ως συνισταμένη των επιμέρους δυναμικών του Eurogroup (βλέπε Γερμανία), κρατώντας σχετικά συντηρητική στάση στο θέμα ελάφυνσης του χρέους. Λειτουργούσε δηλαδή ως πολιτικό όργανο της Ευρωζώνης που αντανάκλα τον συσχετισμό δυνάμεων των κρατών-μελών», δηλώνει στην «Κ» ο Γιώργος Χουλιαράκης, πρώην αναπληρωτής υπουργός Οικονομικών. Χωρίς τη δημιουργία μιας ισχυρής γραφειοκρατίας ανεξάρτητης από τα κράτη-μέλη, υπαινίσσεται ο Χουλιαράκης, ο ESM θα παραμείνει ενταγμένος στο διακυβερνητικό σύστημα ισχύος, παρά την ενισχυμένη του θέση.

Εξετάζοντας την ευρύτερη εικόνα, ο Ρέγκλινγκ θεωρεί ότι «σημειώθηκε μεγάλη πρόοδος» στην αντιμετώπιση των αιτιών της ευρώκρίσης – τόσο των παθογενειών συγκεκριμένων κρατών-μελών όσο και της απουσίας θεσμών και εργαλείων για τη διαχείριση συστημικών απειλών. Θεωρεί το BICC (ο επονομαζόμενος «προϋπολογισμός της Ευρωζώνης») ένα «καλό πρώτο βήμα» – αν και δεν αρκεί για να παίξει ρόλο μακροοικονομικής σταθεροποίησης. Επιπλέον, θεωρεί ότι η πανευρωπαϊκή εγγύηση καταθέσεων θα γίνει πραγματικότητα «μία μέρα», καθώς όλα τα κράτη-μέλη έχουν υιοθετήσει την ιδέα. Αυτό ωστόσο δεν σημαίνει ότι οι κηδεμόνες του ευρώ μπορούν να χαλαρώσουν, προσθέτει. «Ο εφρησυχασμός μπορεί να οδηγήσει στην επόμενη ύφεση, ακόμα και σε μία νέα κρίση».

Το σχέδιο «Ηρακλής» θα φέρει αποτελέσματα

Οι εντάσεις του παρελθόντος στις σχέσεις θεσμών - Αθίνας μοιάζουν μακρινή ανάμνηση, αλλά η ελληνική οικονομία δεν παύει να αντιμετωπίζει σύνθετες προκλήσεις. Η πιο άμεση είναι να σταματήσουν οι ισοολογισμοί των τραπεζών να είναι χώροι ανεξέλεγκτης διάθεσης μη εξυμπερευμένων δανείων. Ο νέος επικεφαλής της αποστολής του ESM για την Ελλάδα, Πάολο Φιορέτι, είναι ειδικός σε τραπεζικά ζητήματα – και Ιταλός (χώρα από την οποία εμπνεύστηκε η Ελλάδα το σχέδιο «Ηρακλής» για τα κόκκινα δάνεια). «Ο «Ηρακλής» μπορεί να λειτουργήσει καλά αν εφαρμοστεί σωστά», λέει στην «Κ». «Μπορεί να επιταχύνει τη μείωση των μη εξυμπερευμένων δανείων και να δημιουργήσει μία δευτερογενή αγορά για τη διαχείρισή τους». Αρκεί αυτή η προσέγγιση ή χρειάζεται κάτι πιο ριζοσπαστικό, όπως μία κακή τράπεζα; «Δεν λειτουργεί πάντα αυτή η λύση. Είναι ένα αποτελεσματικό εργαλείο μόνο υπό συγκεκριμένους όρους. Δυστυχώς το πρόβλημα στην Ελλάδα είναι πιο δύσκολο: όταν έχεις μη εξυμπερευόμενα δάνεια διασπαρμένα σε όλους τους κλάδους της οικονομίας, η κακή τράπεζα καθίσταται αναποτελεσματική».

Στο πλευρό του Φιορέτι ως νέα αναπληρώτρια επικεφαλής αποστολής για την Ελλάδα είναι η Μαρία-λένα Αθανασοπούλου. Απόφοιτος του Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών, με διδακτορικό από το University of Southern California (LA), με ειδικότητα στην αναδιάρθρωση κρατικών χρεών και προϋπηρεσία στο ΔΝΤ, η κ. Αθανασοπούλου σχολιάζει ότι «οι μεταρρυθμίσεις είναι μία διαρκής διαδικασία». Μιλάει για τον «εκσυγχρονισμό» της δημόσιας διοίκησης που έχει επιτελεστεί τα τελευταία δέκα χρόνια και το πώς «οι αγορές στην Ελλάδα σιγά σιγά ανοίγουν ώστε νέες εταιρείες να μπορούν να εισέλθουν και να υπάρξει ανταγωνισμός που θα ωφελήσει τους καταναλωτές και την ανταγωνιστικότητα της οικονομίας».

Σε ερώτηση για το αν υπάρχει κάτι για τον οργανισμό στον οποίο εργάζεται που θα ήθελε να ξέρουν οι αναγνώστες της «Κ», απαντά: «Ο ESM επένδυσε πολύ χρόνο και προσπάθεια, εκτός από χρήματα, για να στηρίξει τις προσπάθειες της Ελλάδας να λύσει τα προβλήματά της. Για τους συναδέλφους μου κι εμένα, κατέληξε να είναι όχι απλά μία επαγγελματική, αλλά και μία προσωπική δέσμευση».

Η εποχική απασχόληση κάνει θραύση στην Ισπανία

Αντιμέτωποι με την ανεργία και με τις κακές συνθήκες εργασίας βρίσκονται οι Ισπανοί, καθώς αρκετοί από αυτούς συνεχίζουν, ακόμη και μετά την παρέλευση της κρίσης, να εργάζονται σε θέσεις εποχικής απασχόλησης. Για τη Ρακέλ Γκαρσία, για παράδειγμα, η τουριστική περίοδος που ξεκινάει στην περιφέρεια της Ανδαλουσίας, στην περιοχή του Καντίθ, αποτελεί μία τεράστια ευκαιρία προκειμένου να βρει μια θέση εργασίας πλήρους απασχόλησης. Αρκετοί εργαζόμενοι όμως που βρίσκονται στην ίδια θέση με εκείνη, περιμένουν ξανά την επόμενη τουριστική σεζόν για να ανα-

Σε ορισμένες περιόδους στα νότια της χώρας η ανεργία παραμένει στα υψηλά επίπεδα του 25%.

ζητήσουν δουλειά. Όπως αναφέρει το Bloomberg, στο τέλος Αυγούστου η κ. Γκαρσία που δούλευε τέσσερις μήνες σε οερβιτόρα πλήρους απασχόλησης, έχασε τη δουλειά της, με αποτέλεσμα να ζει μαζί με τον γιο της μόνο με τα μισθιαία επιδόματα. Το ποσοστό ανεργίας στη νότια επαρχία φθάνει το 25% και θεωρείται ένα από τα υψηλότερα στον ανεπτυγμένο κόσμο.

Αρκετοί εκτιμούν ότι η Ισπανία αντιμετωπίζει σοβαρά εσωτερικά προβλήματα. Ενδεικτικά, η χώρα σημειώνει ένα από τα υψηλότερα ποσοστά συμβάσεων προσωρινής απασχόλησης. Υψηλό επίσης είναι και το ποσοστό όσων εγκαταλείπουν το σχολείο, ενώ την ίδια στιγμή η χώρα μετράει και αρκετούς ανειδίκευτους εργαζομένους. Παράλληλα, οι Ισπανοί δεν

Στην περιοχή του Καντίθ, η τουριστική περίοδος αποτελεί τεράστια ευκαιρία για ανέργους να βρουν θέσεις εργασίας πλήρους απασχόλησης.

συνηθίζουν να μετακινούνται σε άλλα μέρη της χώρας, με αποτέλεσμα να μένουν σε πόλεις που δεν προσφέρουν αρκετές ευκαιρίες εργασίας. Μάλιστα, όπως σχολιάζει και το Bloomberg, υπάρχουν ενδείξεις ότι αυτά τα προβλήματα έχουν αρχίσει να εδραιώνονται. Ο ρυθμός αύξησης της απασχόλησης κινείται σε σταθερά επίπεδα, ενώ οικονομολόγοι υποστηρίζουν ότι το ποσοστό ανεργίας δεν θα πέσει κάτω από 12% το επόμενο διάστημα. «Πρόκειται για μια δυσλειειτουργική αγορά εργασίας», επισημαίνει ο Μάρτσελ Γιάνσεν, καθηγητής στο πανεπιστήμιο της Μαδρίτης. «Πρέπει να επαναφέρουμε το ποσοστό δομικής ανεργίας σε λογικά επίπεδα». Οι προσπάθειες διαδοχικών κυβερνήσεων να αντιμετωπίσουν την εξάρτηση από συμβάσεις

προσωρινής απασχόλησης έχουν αποτύχει. Η παρούσα κυβέρνηση σχεδιάζει να ανατρέψει ορισμένες από τις μεταρρυθμίσεις που είχαν γίνει στο παρελθόν, ωστόσο οι οικονομολόγοι υποστηρίζουν ότι είναι καλύτερο αυτές να βελτιωθούν παρά να καταργηθούν. Κατά τους ίδιους, μία τέτοια κίνηση θα μπορούσε να αποβεί καταστροφική σε μια περίοδο αναμικτών ρυθμών ανάπτυξης.

Αξίζει να αναφερθεί ότι η διαμόρφωση της αγοράς εργασίας, αλλά και η έλευση των ρομπότ, αποθαρρύνει αρκετές εταιρείες να επενδύσουν στην εκπαίδευση των εργαζομένων τους. Αυτό εγκλωβίζει τους εργαζομένους σε μία αέναη διαδικασία αναζήτησης εργασίας ή στην απορρόφηση τους σε θέσεις προσωρινής απασχόλησης.

Κλοπές καταλυτών οδηγούν το παλλάδιο στα ύψη

Η ραγδαία αύξηση που έχουν σημειώσει τα τελευταία χρόνια οι κλοπές καταλυτών ανά τον κόσμο έχει ένα απροσδόκητο αποτέλεσμα. Την εκτίναξη της τιμής ενός μετάλλου, του πολύ λιγότερα γνωστού από τον χρυσό και από την πλατίνα, του παλλάδιου.

Η τιμή του παλλάδιου έχει εκτιναχθεί τις τελευταίες εβδομάδες στα διεθνή χρηματιστήρια εμπορευμάτων και υπερβαίνει σαφώς την τιμή του χρυσού. Μόνον τις τελευταίες δύο εβδομάδες έχει σημειώσει αύξηση κατά 25%, ενώ στη διάρκεια του περασμένου έτους σχεδόν διπλασιάστηκε. Σήμερα φτάνει τις 2.500 δολάρια η ουγγιά και επομένως

Η τιμή του μετάλλου που χρησιμοποιείται στην αυτοκινητοβιομηχανία αυξήθηκε 25% το τελευταίο διάστημα.

το παλλάδιο είναι σαφώς ακριβότερο από τον χρυσό που βρίσκεται γύρω στα 1.560,70 δολάρια η ουγγιά. Πρόκειται για ένα λευκό μέταλλο της ίδιας κατηγορίας με την πλατίνα, ο μεγαλύτερος όγκος του οποίου προέρχεται από τη Ρωσία και τη Νότιο Αφρική. Σε μεγάλο βαθμό παράγεται ως υποπροϊόν της εξόρυξης άλλων μετάλλων, συνήθως της πλατίνας και του νικελίου. Είναι και αυτός ένας από τους λόγους που συνεχίζουν στην εκτίναξη της τιμής του.

Εκείνο, όμως, που έχει σημασία είναι ότι το παλλάδιο αποτελεί καίριο συστατικό στην κατασκευή συσκευών που μετατρέπουν τα τοξικά αέρια όπως, για παράδειγμα, το μονοξείδιο του άνθρακα, σε λιγότερο επικίνδυνα. Και βέβαια κυ-

Η αστυνομία του Λονδίνου αναφέρει πως το α' εξάμηνο του 2019 οι κλοπές καταλυτών ήταν τουλάχιστον 70% περισσότερες από το σύνολο του 2018.

ριότερη από όλες αυτές τις συσκευές είναι ο καταλύτης βενζινοκινητήρων και υβριδικών αυτοκινήτων.

Ο μεγαλύτερος όγκος παλλάδιου, πάνω από το 80% της παραγωγής του μετάλλου, χρησιμοποιείται για την παρασκευή καταλυτών. Γι' αυτό και η εκτίναξη της τιμής του παλλάδιου επιβεβαιώνεται από μια δραματική αύξηση που έχουν σημειώσει τα τελευταία χρόνια οι κλοπές καταλυτών.

Όπως αναφέρει σχετικό ρεπορτάζ του BBC, η αστυνομία του Λονδίνου αναφέρει πως το πρώτο εξάμηνο του 2019 οι κλοπές καταλυτών ήταν κατά τουλάχιστον 70% περισσότερες από το σύνολο του 2018. Και την ίδια στιγμή, η προσφορά παλλάδιου είναι πολύ μικρότερη από τη ζή-

τηση. Εκτιμάται πως το 2019 η παραγωγή του πολύτιμου μετάλλου ήταν πολύ χαμηλότερη από την παγκόσμια ζήτηση για όγδοο διαδοχικό έτος. Εφόσον το παλλάδιο αποτελεί υποπροϊόν της εξόρυξης πλατίνας και νικελίου, οι βιομηχανίες ορυχείων δεν έχουν πάντα τη δυνατότητα να αυξήσουν την παραγωγή του όταν αυξάνονται οι τιμές.

Γι' αυτό και εκτιμάται πως θα υπάρχει για καιρό έλλειψη στην αγορά. Σημειωτέον ότι η Νότιο Αφρική, που αντιπροσωπεύει περίπου το 40% της παγκόσμιας παραγωγής παλλάδιου, ανακοίνωσε την περασμένη εβδομάδα ότι η παραγωγή της σε πλατίνα και παλλάδιο μειώθηκε τον Νοέμβριο κατά 13,5% σε σύγκριση με το περασμένο έτος.

Συστράτευση κεντρικών τραπεζών κατά του κορωνοϊού

Σε Ευρώζωνη, Ιαπωνία, Βρετανία, ΗΠΑ
επιχειρούν να μετριάσουν τις επιπτώσεις

Αντιμέτωπες με τον μεγαλύτερο κίνδυνο που απειλεί την παγκόσμια οικονομία μετά τη χρηματοπιστωτική κρίση, οι κεντρικές τράπεζες των μεγαλύτερων οικονομιών από τις ΗΠΑ μέχρι τη Βρετανία και την Ιαπωνία προσανατολίζονται σε μια συντονισμένη δράση. Διπλώνουν έτοιμες να κινηθούν όπως τον Οκτώβριο του 2008 όταν πέντε μεγάλες κεντρικές τράπεζες προχώρησαν ομαδικά σε μειώσεις επιτοκίων, προγράμματα ποσοτικών χαλάρωσης και ενέσεις ρευστότητας. Την υπόσχεση για «συντονισμένη δράση» των μεγαλύτερων οικονομιών του G7 έχει δώσει από την Παρασκευή ο Γάλλος υπουργός Οικονομικών Μπρινό Λε Μερ, ενόψει της προγραμματισμένης για αυτήν την εβδομάδα συνάντησης των επτά μεγαλύτερων οικονομιών του πλανήτη. Στο κλίμα γενικής επιστράτευσης προσθέτει τις δυσοιωνες προβλέψεις του ΟΟΣΑ, καθώς προειδοποιεί πως η επιδημία του κορωνοϊού αποτελεί μείζονα κίνδυνο για την παγκόσμια οικονομία και τη φέρνει πιο κοντά σε μια νέα ύφεση.

Τελευταία στη σειρά η ΕΚΤ έσπευσε να τονίσει πως είναι έτοιμη να κάνει χρήση της νομισματικής πολιτικής για να μετριάσει τις οικονομικές συνέπειες της επιδημίας. Μιλώντας από το Λονδίνο ο αντιπρόεδρος της ΕΚΤ, Λουίς ντε Γκίντος, τόνισε πως η Τράπεζα «παρακολουθεί στενά και καταγράφει προσεκτικά όλα τα στοιχεία».

Προσέθεσε πως «σε κάθε περίπτωση το Δ.Σ. είναι έτοιμο να χρησιμοποιήσει τα εργαλεία του καταλλήλως». Εξάλλου, ο επίτροπος Οικονομίας Πάολο Τζεβιλιόνη τόνισε πως τα κράτη-μέλη της Ε.Ε. πρέπει να είναι έτοιμα να λάβουν μέτρα για την τόνωση των οικονομιών τους στην περίπτωση που ο αντίκτυπος της επιδημίας στην οικονομία είναι σοβαρός. Επανελάβε, και ο ίδιος την υπόσχεση για συντονισμένη λήψη μέτρων από τις κεντρικές τράπεζες των μεγάλων οικονομιών.

Πρώτη δώλωσε ετοιμοπόλημη η ομοσπονδιακή τράπεζα των ΗΠΑ που από την Παρασκευή προετοίμασε τις αγορές ότι ετοιμάζεται να χαλαρώσει τη νομισματική της πολιτική. Χωρίς να παραλείψει να τονίσει ότι «τα θεμελιώδη μακροοικονομικά μεγέθη της αμερικανικής οικονομίας παραμένουν

Υπόσχεση για «συντονισμένη δράση» του G7 έδωσε ο Γάλλος υπ. Οικονομικών Μπρινό Λε Μερ.

στιβαρά», ο επικεφαλής της Fed, Τζερόμι Πάουελ, παραδέχθηκε πως η επιδημία του κορωνοϊού εγκυμονεί κινδύνους για την οικονομία. Υποσχέθηκε, έτσι, πως «η ομοσπονδιακή τράπεζα των ΗΠΑ θα χρησιμοποιήσει όλα τα εργαλεία της και θα δράσει καταλλήλως για να τη στηρίξει» και οι αναλυτές της αγοράς εκτιμούν πως η Fed ετοιμάζεται να μειώσει τα επιτόκια του δολαρίου. Ακολούθησε η Τράπεζα της Ιαπωνίας με τον επικεφαλής της, Χαρουχίκο Κουρόντα, να δίνει ώθηση στις ασιατικές αγορές, τονίζοντας πως «θα προσφέρει άθροισμα ρευστότητας ώστε να διασφαλίσει τη σταθερότητα στις χρηματαγορές».

Η Τράπεζα της Ιαπωνίας έδωσε, άλλωστε, άμεσα δείγμα των προθέσεων της όταν προσφέρθηκε να αγοράσει κρατικά ομόλογα αξίας 4,6 δισ. δολαρίων ώστε να διασφαλίσει ρευστότητα στην αγορά. Οικονομικοί αναλυτές προεξόφλουν, πάντως, πως η Ιαπωνία, που ήδη αντιμετωπίζει μειωμένη ζήτηση εν μέρει και εξαιτίας της αύξησης του ΦΠΑ, δεν θα μπορέσει να αποφύγει την ύφεση ως συνεπακόλουθο και της επιδημίας του κορωνοϊού. Επισημαίνουν, μάλιστα, πως το πρόγραμμα ποσοτικής χαλάρωσης της Ιαπωνίας έχει φτάσει στα όριά του, γι' αυτό και η κεντρική τράπεζά της θα περιοριστεί σε μέτρα κατευνασμού των αγορών. Παράλληλα, ο απερχόμενος πρόεδρος της Τράπεζας της Αγγλίας, Μαρκ Κάρνεϊ, δήλωσε πως η Βρετανία πρέπει να προετοιμαστεί για μια επιβράδυνση της ανάπτυξης. Στη συνέχεια, η Τράπεζα ανακοίνωσε πως παρακολουθεί προσεκτικά την κατάσταση και είναι έτοιμη να χρησιμοποιήσει το οπλοστάσιο της νομισματικής πολιτικής αλλά και να λάβει «όλα τα απαιτούμενα βήματα για να διασφαλίσει τη χρηματοπιστωτική σταθερότητα».

«Καρμανάκι» από ΟΟΣΑ

Η επιδημία του κορωνοϊού μπορεί να μειώσει κατά το ήμισυ την ανά-

Η Τράπεζα της Ιαπωνίας έδωσε δείγμα των προθέσεων της με την αγορά κρατικών ομολόγων 4,6 δισ. δολ. για να διασφαλίσει ρευστότητα στην αγορά.

πτυξη της παγκόσμιας οικονομίας, ενώ αν παραταθεί θα μπορούσε να προκαλέσει ακόμη μεγαλύτερο πλήγμα ελαχιστοποιώντας την παγκόσμια ανάπτυξη. Ο διεθνής οργανισμός αναθάρωσε προς τα κάτω τις προβλέψεις του για την παγκόσμια ανάπτυξη από το 2,9% στο 2,4%, αλλά σε περίπτωση που επεκταθεί η επιδημία στην περιοχή Ασίας-Ειρηνικού, στην Ευρώπη και στη Βόρεια Αμερική προβλέπει πως η ανάπτυξη θα περιοριστεί στο 1,5%.

Τόνισε μάλιστα πως και μόνον οι εκτεταμένες επιπτώσεις της επιδημίας στην Κίνα, όπου έχει κλείσει μεγάλος αριθμός εργοστασίων και έχει διακοπεί η παραγωγή, ενώ ολόκληρες περιοχές παραμένουν σε καραντίνα, μπορούν να αφαιρέσουν από τον ρυθμό ανάπτυξης της παγκόσμιας οικονομίας 0,5 εκατοστιαίες μονάδες. Ο διεθνής οργανισμός προειδοποίησε, άλλωστε, πως αν πράγματι επαληθευτούν οι δυσοιωνες εκτιμήσεις, οι κεντρικές τράπεζες και τα οικονομικά επιτελεία πρέπει να κινηθούν συντονισμένα και η δράση τους θα είναι πιο αποτελεσματική. Παρουσιάζοντας τις εκτιμήσεις του ΟΟΣΑ, η επικεφαλής των οικονομολόγων του, Λόρενς Μπουν, κάλεσε τις χώρες να κινηθούν συντονισμένα επισημαίνοντας πως «η εμπιστοσύνη υποχωρεί παντού και πρέπει να δοθεί ένα μήνυμα ότι όλοι επικοινωνούν και ετοιμάζονται να λάβουν μέτρα και να το κάνουν από κοινού». Διευκρίνισε, μάλιστα, πως «δεν πρόκειται για πλήγμα που μειώνει τη ζήτηση αλλά πλήγμα στην εμπιστοσύνη και πλήγμα στην εφοδιαστική αλυσίδα γι' αυτό και οι κεντρικές τράπεζες δεν μπορούν να το αντιμετωπίσουν μεμονωμένα».

Πιστώσεις εκτάκτου ανάγκης και τεχνική βοήθεια σχεδιάζουν ΔΝΤ και Παγκόσμια Τράπεζα

Καθώς η επιδημία του κορωνοϊού έχει καταφέρει ήδη καιρό πλήγμα στην παγκόσμια οικονομία προκαλώντας συρρίκνωση του ζωτικού τομέα της μεταποίησης, το ΔΝΤ και η Παγκόσμια Τράπεζα δηλώνουν την προθυμία τους να στηρίξουν όσες οικονομίες πλήττονται και ιδιαίτερα τις φτωχότερες και ασθενέστερες των οποίων οι πληθυσμοί είναι πιο ευάλωτοι. Σε κοινή ανακοίνωσή τους τονίζουν πως είναι σε επαφή και συνεργάζονται με διεθνείς οργανισμούς και εθνικές αρχές και μπορούν άμεσα να προσφέρουν πιστώσεις εκτάκτου ανάγκης αλλά και συμβουλευτικές υπηρεσίες και τεχνική βοήθεια. Απαιτώντας την έκκληση του ΟΟΣΑ, συνιστούν διεθνή συνεργασία για να αντιμετωπισθούν τόσο οι κίνδυνοι για την παγκόσμια υγεία όσο και οι συνέπειες στην παγκόσμια οικονομία.

Την ίδια στιγμή οι τράπεζες και τα χρηματοπιστωτικά κέντρα της Ευρώπης ετοιμάζουν πυρετώδως καινούργια γραφεία έξω από το κέντρο των πόλεων στις οποίες βρίσκονται και απομονώνουν σε αυτά ομάδες εργαζομένων τους, προκειμένου να διασφαλίσουν ότι θα μπορούν να συνεχίσουν τη δραστηριότητά τους αν η επιδημία εξαπλωθεί στα μεγάλα χρηματοπιστωτικά κέντρα. Ακολουθούν εν ολίγοις το παράδειγμα των εταιρειών του χρηματοπιστωτικού τομέα σε Σαγκάη, Χονγκ Κονγκ και Νέα Υόρκη που ετοιμάζονται για το ενδεχόμενο να εμποδιστεί η επιδημία τη μετακίνηση του προσωπικού από και προς το Λονδίνο και άλλες μεγάλες πόλεις. Όπως σχολιάζουν αναλυτές του Reuters, η δυνατότητα να συνεχίσουν τη λειτουργία τους ενώ επεκτείνεται η επιδημία, είναι μια πραγματική πρόκληση καθώς το ρυθμιστικό

Πρόκειται να στηρίξουν όσες οικονομίες πλήττονται από την επιδημία και ιδιαίτερα τις ασθενέστερες.

πλαίσιο του κλάδου απαγορεύει την υλοποίηση όλων των συναλλαγών μόνον με τηλεργασία. Η βρετανική Αρχή Δεοντολογίας του Χρηματοπιστωτικού Κλάδου (FCA) ανακοίνωσε, άλλωστε, πως βρίσκεται σε στενή επαφή με τις εταιρείες του χρηματοπιστωτικού κλάδου και παρακολουθεί τα σχετικά σχέδιά τους. Όπως τόνισε χθες η FCA, «περιμένουμε πως όλες οι επιχειρήσεις θα εκπονήσουν σχέδια εκτάκτου ανάγκης για να αντιμετωπίσουν μείζονα συμβάντα ώστε να μπορούν να λειτουργούν αποτελεσματικά».

Στο μεταξύ, ο μεταποιητικός κλάδος παγκοσμίως εμφανίζει τη μεγαλύτερη συρρίκνωση των τελευταίων δέκα και πλέον ετών, καθώς η επιδημία του κορωνοϊού έχει προκαλέσει ρήγματα στην εφοδιαστική αλυσίδα

της Κίνας και έχει κάμψει την παγκόσμια ζήτηση. Το πλήγμα αντανάκλα ο δείκτης υπεύθυνων προμθηγιών του παγκόσμιου μεταποιητικού τομέα (PMI) που υποχώρησε τον Φεβρουάριο στις 47,2 μονάδες, καταγράφοντας το χαμηλότερο επίπεδο από τον Μάιο του 2009. Τη μεγαλύτερη πτώση παρουσιάζει ο τομέας της μεταποίησης στην Κίνα, όπως προδίδει ο σχετικός δείκτης που υποχώρησε τον Φεβρουάριο στο ιστορικό ρεκόρ των 35,7 μονάδων. Την περασμένη εβδομάδα η οικονομική δραστηριότητα στην Κίνα επέστρεψε σε ένα ποσοστό 60% έως 70% που σημαίνει πως η κατάσταση βελτιώνεται καθώς πριν από δύο εβδομάδες το αντίστοιχο ποσοστό ήταν 50%.

Σχολιάζοντας τα στοιχεία, ο Τσανγκ Σου, οικονομολόγος του Bloomberg με ειδίκευση στις ασιατικές οικονομίες, τόνισε πως «οι συνεχιζόμενες διακοπές στην εφοδιαστική αλυσίδα και η αποδυνάμωση της κινεζικής οικονομίας αναμένεται να πύσουν πτωτικά και τις υπόλοιπες οικονομίες της Ασίας». Την ίδια στιγμή, αναλυτές της Wall Street αναθεωρούν επί τα χείρως τις προβλέψεις τους για τα κέρδη των αμερικανικών επιχειρήσεων, εκτιμώντας ότι ο αντίκτυπος της επιδημίας θα γίνει αργότερα πολύ πιο αισθητός μετά το πρώτο τρίμηνο του έτους. Αναλυτές της Goldman Sachs προβλέπουν μηδενική αύξηση κερδών για τις επιχειρήσεις του δείκτη S&P 500. Παράλληλα, ο Πίτερ Τουζ, πρόεδρος του Συμβουλίου Επενδύσεων της Βιρτζίνια, τονίζει πως «δεν περνάει πλέον ούτε μια ημέρα χωρίς να υπάρχουν καμία δεκαπενταριά επιχειρήσεις που να αναφέρουν τις αρνητικές επιπτώσεις της επιδημίας».

Προς συμβιβασμό Βρετανία - ΗΠΑ για ψηφιακό φόρο

Με την απόφαση της να εγκαταλείψει την Ε.Ε., η Βρετανία στόχευε και εν μέρει κατόρθωσε να απεξαρτηθεί από τον ζυγό των Βρυξελλών και τις εντολές τους. Ο στόχος, όμως, να συνάψει συμφωνία ελεύθερου εμπορίου με τις ΗΠΑ γίνεται μια νέα παγίδα που εξωθεί το Λονδίνο σε συμβιβασμούς. Η κυβέρνηση Μπόρις Τζόνσον ανακοίνωσε ότι επανεξετάζει το σχέδιό της να επιβάλει τον νέο ψηφιακό φόρο στους τεχνολογικούς κολοσσούς των ΗΠΑ όπως οι Google, Facebook και Amazon. Και ο λόγος δεν είναι άλλος από τις σφοδρές αντιδράσεις της Ουάσιγκτον στην προοπτική να επιβάλουν οι χώρες-μέλη του ΟΟΣΑ τον επίμαχο φόρο.

Σύμφωνα με το αρχικό σχέδιο του Λονδίνου, μέσα στον Μάρτιο επρόκειτο να επιβληθεί ένας φόρος 2% στα κέρδη των μεγάλων τεχνολογικών εταιρειών.

Το Λονδίνο επανεξετάζει την επιβολή του φόρου, φοβούμενο αντίποινα από την Ουάσιγκτον.

Η κυβέρνηση Τραμπ έχει, όμως, χαρακτηρίσει «μεροληπτικό» και «ανάρμοστο» τον επίμαχο φόρο και απειλεί με αντίποινα όποιον επιχειρήσει να τον εφαρμόσει. «Μελετούμε τα σχόλια που αφορούν τον ψηφιακό φόρο και θα εξετάσουμε το θέμα στο πλαίσιο της πολιτικής μας» ανακοίνωσε χθες η βρετανική κυβέρνηση που ετοιμάζεται για εμπορικές συνομιλίες με τις ΗΠΑ. Τον Ιανουάριο ο Αμερικανός υπουργός Οικονομικών Στίβεν Μνούτσιν προειδοποίησε πως οι ΗΠΑ θα ανταπα-

ντήσουν με τιμωρητικά μέτρα κατά οποιουδήποτε επιχειρήσει μονομερώς να φορολογήσει τους αμερικανικούς τεχνολογικούς κολοσσούς. «Αν κάποιος θέλουν να επιβάλουν αυθαίρετα φόρους στις ψηφιακές μας εταιρείες θα εξετάσουμε κι εμείς τη δυνατότητα να επιβάλουμε αυθαίρετα φόρους στις αυτοκινητοβιομηχανίες», τόνισε χαρακτηριστικά. Η προειδοποίηση, για την ακρίβεια απειλή, στόχευε εμφανώς στην Ε.Ε. που εξάγει μαζικά αυτοκίνητα στις ΗΠΑ.

Ερωτώμενος, πάντως, σχετικά από δημοσιογράφους ο Βρετανός πρωθυπουργός απάντησε πως η Βρετανία δεν έχει ως τώρα αλλάξει τα σχέδιά της. Ο κυβερνητικός εκπρόσωπος διευκρίνισε πως πρόθεση της κυβέρνησης είναι «να βρει μια διεθνή λύση στο θέμα και πάνω σε αυτό εργάζεται, αλλά στο μεταξύ έχει

παρουσιάσει κάποιες προτάσεις για τον ψηφιακό φόρο». Το θέμα εξετάζεται στο πλαίσιο του ΟΟΣΑ που ετοιμάζεται να παρουσιάσει διεθνείς κανόνες για τη φορολόγηση των ψηφιακών εταιρειών στην έδρα στην οποία δραστηριοποιούνται και όχι στην έδρα διάφορων θυγατρικών τους. Απία βέβαια οι διάφορες νομοθεσίες που τους δίνουν τη δυνατότητα να φοροδιαφεύγουν. Ο διεθνής οργανισμός έχει θέσει στόχο να καταλήξει σε συμφωνία με όλες τις τεχνικές λεπτομέρειες μέχρι τον Ιούλιο. Στο μεταξύ, η κυβέρνηση της Γαλλίας εξετάζει μια δική της εκδοχή του ψηφιακού φόρου τον οποίο δεν μπορεί, όμως, να επιβάλει επί του παρόντος, καθώς τον Ιανουάριο συμφώνησε με την Ουάσιγκτον να αναστείλει το μέτρο όταν η αμερικανική κυβέρνηση απείλησε να επιβάλει δασμούς στα γαλλικά κρασιά.

Ο Αμερικανός υπουργός Οικονομικών Στίβεν Μνούτσιν έχει προειδοποιήσει πως οι ΗΠΑ θα αντεκδικηθούν με τιμωρητικά μέτρα όποια χώρα μονομερώς φορολογήσει τους αμερικανικούς τεχνολογικούς κολοσσούς.

Expertise Solutions Value

www.pwc.com.cy

Η Κίνα «ελέγχει» τα ηλεκτρικά αυτοκίνητα

Κυριαρχεί στην παραγωγή μπαταριών – Έντονες προσπάθειες «αντεπίθεσης» από την Ευρωπαϊκή Ένωση

Όσο προωθείται η μετάβαση στην καθαρή ενέργεια και οι επιχειρήσεις δέχονται συνεχώς περισσότερες πιέσεις για τη μείωση των εκπομπών ρύπων, η παγκόσμια αγορά μπαταριών αυτοκινήτων έχει εξελιχθεί σε πεδίο μάχης. Με μεγάλη διαφορά προηγείται η Κίνα, ενώ οι προσπάθειες των ευρωπαϊκών εταιρειών είναι προς το παρόν διασπαρτές και αποκεντρωμένες.

Κινεζική επέλαση

Χαρακτηριστικό είναι το παράδειγμα της κινεζικής CATL, η οποία πρόσφατα εκμεταλλεύθηκε μία μοναδική ευκαιρία που άνοιξε εντός των ευρωπαϊκών συνόρων. Στα χέρια της κινεζικής εταιρείας περιήλθε ένας χώρος τεραστίων διαστάσεων στην κεντρική Γερμανία, ο οποίος προσηγομένως αποτελούσε ένα από τα μεγαλύτερα εργοστάσια φωτοβολταϊκών πάνελ. Εκεί είχε επενδύσει περίπου 2 δισ. δολάρια, προκειμένου να ανεγείρει ένα εργοστάσιο παραγωγής μπαταριών αυτοκινήτων.

Πρόκειται για ένα από τα έξι περιπου αντίστοιχα έργα, τα οποία διενεργούνται αυτή τη στιγμή στη Γερμανία. Ως αποτέλεσμα, οι Ευρωπαίοι αξιωματούχοι ανησυχούν

για την ανταγωνιστικότητα της ευρωπαϊκής αυτοκινητοβιομηχανίας. Σύμφωνα με εκτιμήσεις του BloombergNEF, οι πωλήσεις ηλεκτρικών αυτοκινήτων στην Ευρώπη πρόκειται να ανέλθουν σε 7,7 εκατομμύρια μέχρι το 2030, ενώ το 2019 βρισκόταν μόλις στο εισόδημα εκατομμύριο. Με τα σημερινά δεδομένα, εάν οι ευρωπαϊκές εταιρείες δεν πτίσουν εγκαίρως μία εγχώρια εφοδιαστική αλυσίδα, τα οχήματα αυτά πρόκειται να εξοπλίζονται με μπαταρίες από την Κίνα.

Τα ηλεκτρικά αυτοκίνητα και οι περιβαλλοντικά φιλικές μεταφορές βρίσκονται στο επίκεντρο του ευρωπαϊκού Green Deal, βάσει του οποίου θα διοχετευθεί περίπου 1 τρισεκατομμύριο ευρώ για την επίτευξη μηδενικού ανθρακικού αποτυπώματος στην Ευρώπη μέχρι το 2050. Το σχέδιο περιλαμβάνει την αντικατάσταση των μεγάλων ενεργειακών εργοστασίων με μικρότερα, τη χρήση ΑΠΕ και την καταργήση των μηχανών εσωτερικής καύσης σε λεωφορεία, αυτοκίνητα και φορτηγά. Ευρωπαϊκή πολιτική, καθώς και οι επκεφαλές των γερμανικών Volkswagen, Daimler και BMW, που ηγούνται της ευρωπαϊκής αυτοκινητοβιομηχανίας,

Οι πωλήσεις ηλεκτρικών αυτοκινήτων στην Ευρώπη πρόκειται να ανέλθουν σε 7,7 εκατ. μέχρι το 2030, ενώ το 2019 βρισκόνταν στο μισό εκατομμύριο.

έχουν υποσχεθεί ότι θα χτίσουν τις απαραίτητες υποδομές και θα δημιουργήσουν εφοδιαστική αλυσίδα εντός της Ευρώπης.

«Εάν αφήσουμε την Κίνα να κατακλύσει την αγορά μπαταριών, τότε θα χάσουμε το κεντρικό στοιχείο των ηλεκτρικών αυτοκινήτων», όπως έχει σχολιάσει ο αναπληρωτής υπουργός Οικονομίας της Γερμανίας Τόμας Μπαράις. «Δεν νομίζω πως είναι η καλύτερη προσέγγιση για

την αυτοκινητοβιομηχανία μας», συμπλήρωσε ο ίδιος.

Στην Ευρώπη υπάρχουν μόνο λίγα και μικρά εργοστάσια παραγωγής μπαταριών. Αντιθέτως, μόνο η Kiva, η Korë και η Ιαπωνία συνεισφέρουν περισσότερα από το 80% της παγκόσμιας παραγωγής και ασιατικές εταιρείες όπως η CATL, η LG και Samsung ελέγχουν τα μεγαλύτερα εργοστάσια στην Ευρώπη.

Ευρωπαϊκή συμμαχία

Η Κομισιόν προέβλεπε να αλιεύσει το τοπίο, ιδιαιτέρως για 2017 μία συμμαχία για τους Ευρωπαίους κατασκευαστές μηχανημάτων. Τον Δεκέμβριο ενέκρινε επιχορήγηση του 3,2 δισ. ευρώ, τα οποία θα δρομολογηθούν σε ειδικά προγράμματα από 17 εταιρείες, μεταξύ άλλων της ηχηρικής εταιρείας BASF, της φινλανδικής ενεργειακής Fortum και της BMW. Απώτερος στόχος είναι η προέλαση επιδυνάσεων σε αυτές, αλλά και σε άλλες ευρωπαϊκές εταιρείες των σχετικών κλάδων. Ταυτόχρονα, οι ευρωπαϊκές κυβερνήσεις και ιδίως της Γερμανίας αυξάνουν τις επιχορηγήσεις στα εργοστάσια μηχανημάτων. Τις πρώτες μέρες του Φεβρουαρίου ο υπουργός Οικονομικών της Γερμανίας Πιέτερ Αλτμπίερ ανακινώσως ένα πρόγραμμα αξίας 5 δισ. ευρώ για την ανάπτυξη μηχανημάτων σε Γερμανία και Γαλλία. Ο Αλτμπίερ ήταν ανέκαθεν υπέρμαχος της ανάπτυξης του κλάδου σε τοπικό επίπεδο. Οπως το έχει θέσει ο ίδιος, ο στόχος είναι η δημιουργία «των καλύτερων και των πιο βιώσιμων μηχανημάτων στη Γερμανία και στην Ευρώπη». Κατά τον Αλτμπίερ, εάν οι αυτοκινητοβιομηχανίες θέλουν να επιτύχουν, δεν υπάρχει άλλη λύση.

Ο πρώην πρόεδρος της Γαλλίας, Βαλερί Ζισκάρ ντ' Εστέν.

Πωλήθηκε ο Πύργος Ζισκάρ, 16 χρόνια μετά

Μπορεί να άρνησε λίγο, αλλά τελικά κατάφερε να πουλήσει τον πύργο του στην Οβέρνη (της κεντρικής Γαλλίας) ο πρώην πρόεδρος της χώρας Βαλερί Ζισκάρ ν' Εστέν. Το εντυπωσιακό ακίνητο, το οποίο διετίθετο προς πώληση εδώ και 16 χρόνια, βρήκε τελικά «τον άνθρωπό» του, δηλαδή αγοραστή, όπως ανακοινωσε χτες το μεσιτικό γραφείο που πραγματοποιείσε την αγοραπωλησία.

Το Château de Vauvresse έχει μεβαδόν 1.000 τ.μ. σε έκταση σχεδόν 56 στρεμμάτων. Αν και παραμένει άγνωστο το ποσό που εισέπραξε ο Τάλλος πρώην πρόεδρος, οι γνώστες εκτιμούν ότι το ακίνητο πωλήθηκε μεταξύ 1 και 1,5 εκατ. ευρώ, δηλαδή στο μισό της αρχικής τιμής, η οποία είχε ορισθεί το 2004 στα 2,9 εκατομμύρια. Αυτό αποκαλύπτει ο Ζακ Εστερ, διευθυντής του γραφείου Esteve Immobilier, που βρίσκεται στο Κιερζόν-Φεράν. Ο αγοραστής «είναι ένας πενντάχρονος από την Οβέρν, πολύ σκεπτός, πολύ απλός, ο οποίος επιθυμεί να παραμείνει ανώνυμος», διευκρινίζει ο Εστερ, ο οποίος γνωρίζει εδώ και πολλά χρόνια την οικογένεια Ζισκάρ ντ' Εστέν. «Είχα εξηγήσει στον Βαλέρι Ζισκάρ ντ' Εστέν το 2006 πως δύσκολα θα μπορούσαμε να το πωλήσουμε πάνω από τα δύο εκατομμύρια ευρώ, όμως, δεν ήθελε να κα-

Το Château de Varvasse έχει εμβαδόν 1.000 τ.μ. σε έκταση σχεδόν 56 στρεμμάτων και υπολογίζεται ότι πωλήθηκε 1,5 εκατ. ευρώ.

«βείν», άσπειεύθηκε ο μερίτς. Ο νέος αγοραστής «ερωτεύθηκε» τον πύργο από την πρώτη επίσκεψη που πραγματοποιήσε τον Οκτώβριο και ο πρόην πρόεδρος «γοντεύθηκε» από τον αγοραστή από την Οβέρην, ο οποίος τον γνώστωποισε πως επιθυμεί να εγκαταστήσει στην ιδιοκτησία ένα παιδαγωγικό αγκρόκτημα. «Επιθυμεί κατ' αρχάς να φτιάξει εκεί δομάτια φιλοξενούμενων και να κατοικήσει σε ένα τμήμα του πύργου», όμως οι εργασίες που πρέπει να γίνουν για την αποκατάσταση και τη συντήρηση του απαιτούν επιπλέον 400.000 ώς 500.000 ευρώ», δήλωσε ο μερίτς. Ο πατέρας του πρόην πρόεδρου, Εντνόν Ζισκόφ ντ' Εστέν, είχε αποκτίσει τον Πύργο το 1936, «τη χρονιά που ο πατέρας μου άνοιξε το μεστικό γραφείο του. Η ιστορία είναι ωραία επειδή 84 χρόνια μετά, τον επιπρώην να το πώλησε», πρόσθεσε.

Μεγαλύτερο πρόβλημα για τις ευρωπαϊκές εταιρείες η έλλειψη λιθίου

Μολονότι υπάρχουν ορισμένες ευρωπαϊκές εταιρείες, μεταξύ αυτών, η γερμανική BASF και η βελγική Umicore, οι οποίες έχουν κατοχυ-

ρώσει την παρουσία τους στον ευρωπαϊκό κλάδο παραγωγής μπαταριών, οι ιδίες αντιμετωπίζουν απαντητέα εμπόδια. Κατ' αρχάς, δυσκολεύονται να βρουν υλικό, όπως το λίθιο, τα οποία είναι απαραίτητα για την κατασκευή των μπαταριών. Εκτός αυτού, δεν έχουν τη δυνατότητα να τα αξιοποιήσουν ώστε να παράγουν προϊόντα υψηλής ποιότητας. «Το λίθιο δεν μεταφέρεται εύκολα. Δεν μπορεί να μείνει σε μια τόλάντα στις αποθήκες

ενός πλοίου για έξι εβδομάδες – χαλάει η ποιότητά του», όπως έχει εξηγήσει στο Bloomberg ο Αντρέας Σέρερ της AMG.

Παράλληλα, οι αυστηροί κανόνες σχετικά με το περιβάλλον και οι απαιτήσεις των ακτιβιστών στην εξόρυξη δυσχεραίνουν ακόμη περισσότερο τη θέση των ευρωπαϊκών εταιρειών. Για παράδειγμα, οι ιδιοκτήτες γης, καθώς και περιβαλλοντικές ενώσεις έχουν εκφράσει τις ανησυχίες τους για την αύξηση των εκπομπών ρύπων.

Η φινλανδική εταιρεία Keliber Ου ανέβασε τα σχέδιά της για εισαγωγή στο χρηματιστήριο και για

δημιουργία νέου ορυχείου λιθίου, καθώς δέχθηκε καταγγέλλειες για επιβάρυνση του περιβάλλοντος. Ωστόσο, ορισμένες ευρωπαϊκές χώρες προχωρούν κανονικά με τα σχέδιά τους, αφού λαμβάνουν την υποστήριξη της Κομισιόν για την εξόρυξη των μετάλλων που είναι απαραίτητα για την ανάπτυξη υπαριών.

«Δεν θα μπορέσουμε να παράγουμε το απολύτως φτηνότερο υλικό. Είναι ξεκάθαρα ένα προϊόν που παράγεται στην Ευρώπη βάσει ευρωπαϊκών και περιβαλλοντικών κανόνων. Πρέπει να αντιμετωπιστεί ως ένα μοναδικό προϊόν, το οποίο θα συμβάλει στη μείωση των εκπομπών

αριών ρυθών στην Ευρώπη», όπως δήλωσε στο Bloomberg ο Ντρενκχάιμ. Βάλε, διευθύνων σύμβουλος της νεοφυούς επιχείρησής European Lithium, η οποία εξορύσσει λίθιο στην Αυστρία. Η European Lithium ακολουθεί παραδοσιακές μεθόδους εξορύξεως και επιβαρύνει ανάλογα τον περιβάλλον. Αντιθέτως, η νεοφυής επιχείρηση Vulcan Energy Resources υποστηρίζει ότι θα αναπτύξει μια μέθοδο για παραγωγή λίθιου με μη-τοξικό ανθρώπινο αποτύπωμα. Α- ντιστοίχη μέθοδο προσπάθει να α- ναπτύξει και η εταιρεία Berkshire Hathaway στην Καλιφόρνια. «Μέχρι το 2028 οι ανανεώσιμες προβάλλονται

«ότι μόνο η Ευρώπη θα χρειάζεται περισσότερο λίθιο απ' όσο παράγεται σήμερα σε ολόκληρο τον κόσμο», όπως σχολίασε στο Bloomberg ο Φράνσις Γουέλντιν, επικεφαλής της Vulcan Energy.

Οι προσπάθειες της Ευρώπης ενδέχεται να μην αρκούν για να αναστραφεί η κατάσταση. «Η Ευρώπη κασομερεί. Οι Ασιάτες παραγωγοί άρχισαν να παίρνουν τις θέσεις τους στην Ευρώπη πριν από δύο ή τρία χρόνια, διότι ήξεραν ότι οι Ευρωπαίοι θα είχαν ανάγκη από μπαταρίες», όπως σχολίασε χαρακτηριστικά στο Bloomberg ο Χοσέ Λαθουέν, υπηλόβαθμο στέλεχος στην Roskill.

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΑΛΔΑΡΑΣ

τι να θυμηθώ τι να ξεχάσω

Δημήτρης
Μπάσης

Συμμετέχουν
Κατερίνα Παράσχου
Πάρης Παράσχος
και ο συνθέτης
Κώστας Καλδάρας

Μουσική Διεύθυνση
Βασίλης Χατζηλούκας

Καλλιτεχνική Επιμέλεια
Γεωργία Μεσιύτη

Οργάνωση
Intelanco Ltd

Θέατρο Ριάλτο
Τρίτη, 10 Μαρτίου 2020

Δημοτικό Θέατρο Στροβόλου
Τετάρτη, 11 Μαρτίου 2020

20:30

Τα καθαρά έσοδα θα δοθούν στον Σύνδεσμο για την
Πρόληψη και Αντιμετώπιση της Βίας στην Οικογένεια

Λευκωσία

Εισιτήρια

Λεμεσός

Tickethour
.com.cy 7777 7040

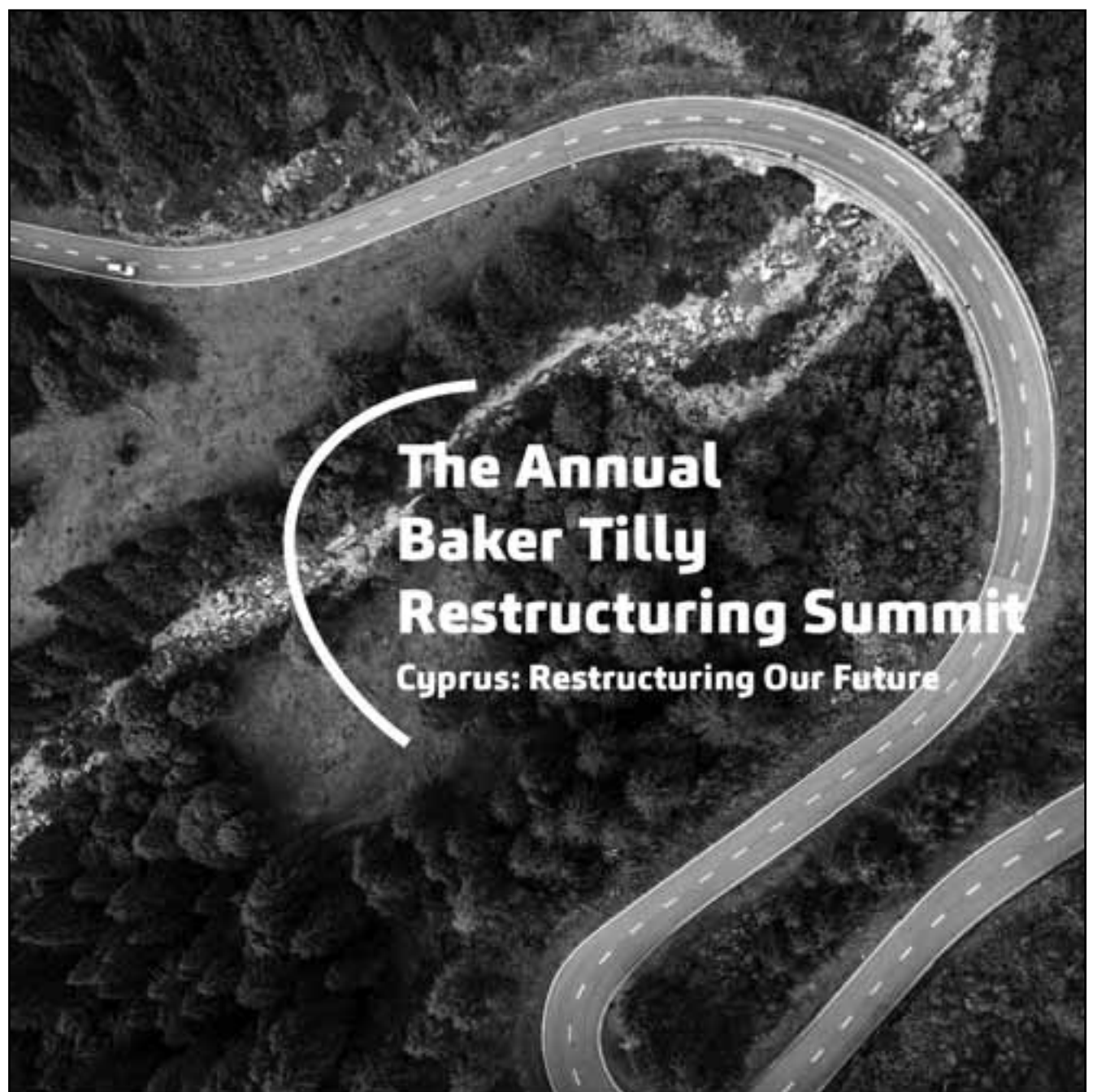
Ε- f t i
77 77 77 45
rialta.com.cy

Χορηγός
logicom

Χορηγοί Επικοινωνίας

LOVE
100%
RECYCLED

RECYCLED
PAPER

**The Annual
Baker Tilly
Restructuring Summit**
Cyprus: Restructuring Our Future

Hilton Park Hotel
Tuesday, 17th March 2020
09:00 - 13:00

Now, for tomorrow

 bakertilly

Media Sponsor **KATHIMERINI**

Χάνει το τρένο της ψηφιακής εποχής η Γερμανία

Η χώρα καταλαμβάνει μόλις την ένατη θέση στον παγκόσμιο δείκτη καινοτομίας

Η μεγαλύτερη οικονομία της Ευρώπης, το μεταπολεμικό οικονομικό θαύμα του εικοστού αιώνα, η Γερμανία και η βιομηχανία της, παραμένει μεν ανταγωνιστική, ίσως και ανυπέρβλητη ως προς την ποιότητα των προϊόντων της, αλλά χάνει το τρένο της ψηφιακής εποχής. Είναι πλέον προφανές πως οι αμερικανικοί κολοσσοί της Silicon Valley ρίχνουν βαριά τη σκιά τους στο βαρύ πυροβολικό της γερμανικής βιομηχανίας. Ακόμη και στους τομείς όπου έχει αδιαμφισβήτητη κυριαρχία η Γερμανία, όπως για παράδειγμα η αυτοκινητοβιομηχανία, οι βιομηχανίες της αντιμετωπίζουν υπαρκτή απειλή από τις νέες τεχνολογίες. Ο ορατός κίνδυνος να καταβροχθίσουν οι αμερικανικές εταιρείες τεχνολογίας σημαντικά τμήματα της γερμανικής βιομηχανίας απασχολεί όχι μόνον τους επικεφαλής emblematicών γερμανικών βιομηχανιών αλλά και την πολιτική ηγεσία της χώρας.

Όπως επισημαίνει σχετικά ρεπορτάζ των Financial Times, το 1997 η χρηματιστηριακή αξία της Apple ανέρχεται μόλις σε 3 δισ. δολάρια και δεν αντιπροσώπευε περισσότερο από το 1/10 του γερμανικού ομίλου Siemens. Σήμερα, όμως, δύοισι δεκαετίες μετά, η κεφαλαιοποίηση της Apple υπερβαίνει όχι μόνον της Siemens αλλά και το άθροισμα των 30 μεγαλύτερων γερμανικών εταιρειών του δείκτη Xetra DAX της Φρανκφούρτης. Και βέβαια, το θέμα είναι ευρύτερα σημαντικό ακριβώς επειδή η Γερμανία είναι η ατμομηχανή της Ευρώπης και η τέταρτη οικονομία στον κόσμο. Είναι, άλλωστε, αδιαμφισβήτητη η υπεροχή της ως προς την ποιότητα των προϊόντων μαζικής παραγωγής και μηχανολογίας, των δύο στοιχείων που υπήρξαν καίρια χαρακτηριστικά της βιομηχανίας του 20ού αιώνα, προτού αρχίσει να καταβροχθίζεται τα πάντα ο κλάδος του λογισμικού.

Όμως η ιλιγγιώδης χρηματιστηριακή αξία της Apple δεν είναι ένα χαριτίο στις στατιστικές αλλά αντανάκλα μια πραγματικότητα. Όπως έχει υπογραμμίσει σε σχετικό ρεπορτάζ της η γερμανική οικονομική εφημερίδα Handelsblatt, η φίρμα Made in Germany δεν έχει να παρουσιάσει ούτε ένα κορυφαίο ψηφιακό προϊόν και δεν υπάρχουν καμία γερμανική ιστοσελίδα ανά-

Αντιμετωπίζει έλλειμμα δυναμικού με εξειδικευμένες δεξιότητες και 1,6 εκατ. θέσεις εργασίας παραμένουν κενές.

μεσα στις 100 ιστοσελίδες με τη μεγαλύτερη επισκεψιμότητα. Η χώρα καταλαμβάνει, άλλωστε, μόλις την ένατη θέση στον παγκόσμιο δείκτη καινοτομίας. Η Handelsblatt αποδίδει το πρόβλημα στο ότι οι διοικήσεις των γερμανικών επιχειρήσεων είναι συντηρητικές, έχουν έλλειμμα εργαλείων και δεν έχουν υποστηρίξει από τον πολιτικό κόσμο της χώρας. Στα τέλη του 2016, μόλις το 2% των γερμανικών ευρυζωνικών συνδέσεων λειτουργούσε μέσω καλωδιακών δικτύων οπτικών ινών όταν στη Λετονία και στη Σουηδία το αντίστοιχο ποσοστό υπερβαίνει το 50%. Ετσι οι περισσότερες μικρομεσαίες επιχειρήσεις της επαρχίας έχουν αργό ή μέτριο Ιντερνετ.

Η Γερμανία παρουσιάζει, άλλωστε, έλλειμμα εργατικού δυναμικού με εξειδικευμένες δεξιότητες. Πρόσφατη μελέτη κατέδειξε πως οι γερμανικές επιχειρήσεις έχουν συνολικά 1,6 εκατ. θέσεις εργασίας που παραμένουν κενές καθώς δεν μπορούν να εντοπίσουν το κατάλληλο προσωπικό. Αιτία είναι η κατάσταση των γερμανικών σχολείων, που συχνά δεν έχουν ηλεκτρονικούς υπολογιστές. Ετσι το γεγονός ότι η χρηματιστηριακή αξία της Apple υπερβαίνει το άθροισμα των 30 μεγαλύτερων εταιρειών του Xetra Dax υποσweepεί τους μεγαλύτερους φόβους που εκφράζονται στις αιθουσές των διοικητικών συμβουλίων των γερμανικών επιχειρήσεων. Ένας από τους φόβους αυτούς είναι ότι παρά τον δυσθεώρητο όγκο των γερμανικών εξαγωγών, προπαντός στην Κίνα, και παρά τα ιλιγγιώδη κέρδη τους, οι γερμανικές βιομηχανίες αδυνατούν να ακολουθήσουν την ψηφιακή εποχή, την εποχή του λογισμικού και των δεδομένων. Μιλώντας στους FT, ο Κάροστερν Μπρέζσκι, οικονομολόγος της ING, διαπιστώνει πως «η Γερμανία χάνει το τρένο της τεχνολογίας που κυριαρχεί στον εικοστό πρώτο αιώνα».

Ο ίδιος προεξοφλεί, άλλωστε, πως τα επόμενα 20 χρόνια κυρίαρχες δυνάμεις στην παγκόσμια αγορά θα είναι το ηλεκτρονικό εμπόριο, το Ιντερνετ των πραγμάτων και η τεχνητή νοημοσύνη και σε όλα αυτά η Γερμανία έχει μείνει πίσω. Και βέβαια, πολλά στέλεχη των γερμανικών βιομηχανιών εκφράζουν φόβους πως ακόμη και οι τομείς της παραδοσιακής γερμανικής υπεροχής, όπως η αυτοκινητοβιομηχανία, θα αντιμετωπίσουν τα ίδια προβλήματα που έχει δημιουργήσει η ψηφιακή τεχνολογία σε τομείς όπως εκείνοι της μουσικής και των ΜΜΕ. Μιλώντας προσφάτως στα στέλεχη της Volkswagen, ο Χέρμπερτ Ντρεϊς, διευθύνων σύμβουλος της emblematicής γερμανικής αυτοκινητοβιομηχανίας, τόνισε πως «αν συνεχίσουμε με τη σημερινή ταχύτητα, το πράγμα θα είναι πολύ σκληρό για εμάς».

Ακόμη και η απερχόμενη καγκελάριος έκρουσε προσφάτως τον κώδωνα του κινδύνου, όταν δήλωσε πως οι βιομηχανίες λογισμικού παριστράφουν στις σχέσεις παραγωγού με πελάτη και εξελίσσονται σε ένα είδος «μεσαζόντων», αλλά οι γερμανικές επιχειρήσεις «δεν έχουν ακολουθήσει αυτή την εξέλιξη και κινδυνεύουν να μείνουν πίσω». Όπως σχολιάζουν οι FT, ο φόβος που υποκρύπτουν τα λόγια της καγκελαρίου είναι πως, αν δεν αναπτύξει νέα τεχνολογία, η Γερμανία θα καταλήξει να μην είναι τίποτε περισσότερο από έναν «επιμήκη πάγκο εργασίας», μια φημισμένη αλυσίδα συναρμολόγησης.

Και στο μεταξύ η Γερμανία βρίσκεται η εγκλωβισμένη ανάμεσα στους δύο μονομάχους, τις ΗΠΑ και την Κίνα.

Αφενός δεν μπορεί να ανταγωνιστεί την αμερικανική τεχνολογική ανάπτυξη και αφετέρου αντιμετωπίζει τον επιθετικό ανταγωνισμό της Κίνας, που αναβαθμίζει διαρκώς τη θέση της στην αλυσίδα της παραγωγής.

Το Βερολίνο καθυστερεί, την ίδια ώρα το Καράτσι αναπτύσσει προηγμένο τεχνολογικό οικοσύστημα

Την ίδια στιγμή που η Γερμανία χάνει το τρένο της ψηφιακής εποχής, μια αναπτυσσόμενη χώρα, μια χώρα του άλλοτε λεγόμενου Τρίτου Κόσμου, έχει πάρει την ανιούσα και αναρριχάται στην κλίμακα της τεχνολογικής εξέλιξης. Πρόκειται για το Πακιστάν, μια χώρα με νεανικό πληθυσμό, ιδιαίτερα εξοικειωμένο με την υψηλή τεχνολογία, με μια τεράστια αγορά 220 εκατομμυρίων ανθρώπων, αλλά και με διαρκώς αυξα-

Από το 2010 έχουν εμφανιστεί στο Πακιστάν 720 νεοφυείς εταιρείες.

νόμωμο εγχώριο κεφάλαιο, που προσφέρει όλο και περισσότερες ευκαιρίες σε καινούργιες επιχειρήσεις υψηλής τεχνολογίας. Σχετικό ρεπορτάζ της γερμανικής ιστοσελίδας της Deutsche Welle τονίζει πως τα τελευταία πέντε χρόνια το Πακιστάν έχει αναπτύξει ολόκληρο τεχνολογικό οικοσύστημα που αναπτύσσεται αργά αλλά σταθερά. Στη χώρα βρίσκεται, άλλωστε, μεγάλος αριθμός ταλέντων, νεαρών ατόμων με μεγάλη ειδικευση στην υψηλή τεχνολογία, ενώ παραμένει ακόμη οικονομικά προσεγγίσιμη η επιχειρησιμότητα. Έχει, εν ολίγοις, εξελιχθεί στο ιδανικό περιβάλλον για νεοφυείς εταιρείες. Σε σχετική έκθεσή της η συμβουλευτική McKinsey & Co υ-

Το Καράτσι είναι η έδρα της νεοφυούς εταιρείας μεταφορών Careem, την οποία εξαγόρασε η Uber έναντι 3,1 δισ. δολαρίων.

πογραμμίζει πως από το 2010 έχουν εμφανιστεί στο Πακιστάν 720 νεοφυείς εταιρείες, με 67% να παραμένουν ενεργές και 100 από αυτές να αντλούν επιτυχώς κεφάλαια από επενδυτές. Η McKinsey & Co υπογραμμίζει, άλλωστε, πως το Πακιστάν συγκαταλέγεται στις ταχύτερα αναπτυσσόμενες οικονομίες της Ασίας. Σύμφωνα με τον ιδρυτή της πακιστανικής επενδυτικής Sammayasar, όλες αυτές οι ιστορίες επιτυχίας των διάφορων νεοφυών εταιρειών ενισχύουν την εμπιστοσύνη των επενδυτών στο Πακιστάν και την πεποίθησή τους πως η χώρα έχει τεράστιο δυναμικό. Το Καράτσι είναι το επιχειρηματικό και τεχνολογικό κέντρο του Πακιστάν, στο οποίο

σχηματίστηκε σταδιακά τα τελευταία χρόνια μια μεγάλη και ισχυρή ομάδα μηχανολόγων λογισμικού. Το Καράτσι είναι, άλλωστε, η έδρα της νεοφυούς εταιρείας μεταφορών Careem, την οποία εξαγόρασε η Uber τον Μάρτιο του περασμένου έτους έναντι 3,1 δισ. δολαρίων. Νεαροί επιχειρηματίες δώλωσαν στην DW πως μέρα με τη μέρα επιταχύνεται η ανάπτυξη της αγοράς τεχνολογίας στο Καράτσι και αντανακλά μια γενικότερη τάση που επεκτείνεται σε όλη τη χώρα. Δύσκολα εντοπίζει, πάντως, κανείς τους λόγους που οδήγησαν στη δημιουργία ενός τέτοιου τοπίου γεμάτου νεοφυείς εταιρείες. Είναι πιθανόν να βοήθησε η πολιτική σταθερότητα στη χώρα

υπό την προεδρία του Ιμρα Καν. Ο κλάδος της υψηλής τεχνολογίας αναπτύσσεται σε όλον τον κόσμο και η αγορά του Πακιστάν είναι κατά κάποιον τρόπο παρόμοια. Ήταν θέμα χρόνου να αποφασίσουν οι επενδυτές να ασχοληθούν μαζί του.

Ορισμένες πακιστανικές νεοφυείς εταιρείες στον τομέα της υψηλής τεχνολογίας έχουν αναπτύξει τεράστια ποσά σε μια στιγμή που, όπως αναφέρουν στέλεχη της αγοράς, η οικονομία της χώρας μόλις που έβγαίνει από την ύφεση. Και βέβαια, καθοριστικός παράγοντας είναι η τεράστια δεξαμενή νέων καταναλωτών, που κάνουν μεγάλη χρήση των νέων τεχνολογιών και ως εκ τούτου είναι αυξημένη η χρήση των δικτύων τρίτης και τέταρτης γενιάς στη χώρα. Όπως αναφέρουν παράγοντες της πακιστανικής αγοράς, η μεγάλη αλλαγή άρχισε από τον Μάιο του 2018, όταν ο κινεζικός όμιλος ηλεκτρονικού εμπόριου Alibaba εξαγόρασε την πλατφόρμα Daraz έναντι 200 εκατ. δολαρίων. Ήταν η πρώτη ένδειξη ότι «κάτι θα συνέβαινε σύντομα». Λίγους μήνες αργότερα ιδρύθηκε η υπηρεσία λεωφορείων Airlift, που βασίζεται σε εφαρμογή κινητών και άντλησε 12 εκατ. δολάρια τον Αύγουστο του 2019, με κυριότερο χρηματοδότη την αμερικανική επενδυτική First Round Capital. Ήταν η πρώτη επένδυση της First Round Capital στην Ασία μετά τουλάχιστον μια δεκαετία.

Ευάλωτη παραμένει η οικονομία της Γερμανίας

Στα τέλη του περασμένου έτους, οι γερμανικές επιχειρήσεις μείωσαν τις επενδύσεις τους για τρίτο συναπτό τρίμηνο. Το αποτέλεσμα ήταν ότι η μεγαλύτερη οικονομία της Ευρώζωνας ήταν ευάλωτη ακόμη και προτού εκδηλωθεί η επιδημία του κορωνοϊού και εξελιχθεί σε απειλή για την παγκόσμια οικονομία.

Όπως προκύπτει από τα στοιχεία του γερμανικού οικονομικού Ινστιτούτου Ifo, η γερμανική οικονομία μπήκε στο 2020 χωρίς να είναι επαρκώς θωρακισμένη για ένα πλήγμα όπως η επιδημία του κορωνοϊού. Τώρα, όμως, η επιδημία προκαλεί ρήγματα στην τροφοδοτική αλυσίδα και επιδεινώνει τον αντίκτυπο που είχε στη γερμανική οικονομία ο εμπορικός πόλεμος. Ειδικότερα, το τελευταίο τρίμηνο

Μεταξύ Οκτωβρίου - Δεκεμβρίου οι επιχειρήσεις μείωσαν τις επενδύσεις για τρίτο συναπτό τρίμηνο.

του περασμένου έτους η επιχειρηματική εμπιστοσύνη υποχώρησε στη Γερμανία, καθώς οι δαπάνες σε μηχανολογικό εξοπλισμό σημείωσαν τη μεγαλύτερη πτώση των τελευταίων τριμήνιων. Οι εξαγωγές μειώθηκαν, η κατανάλωση των νοικοκυριών παρέμεινε στάσιμη και τα αποθέματα των επιχειρήσεων αυξήθηκαν. Το αποτέλεσμα ήταν η στασιμότητα στην οικονομία και το τελευταίο τρίμηνο του περασμένου έτους, που ήταν κατώτερο των προ-

δοκιών. Εν ολίγοις, ένα κακό τρίμηνο που έκλεισε τη χειρότερη χρονιά της γερμανικής οικονομίας μετά το 2013. Η ομοσπονδιακή κεντρική τράπεζα της Γερμανίας, Bundesbank, έχει προειδοποιήσει τις εξαγωγικές επιχειρήσεις της χώρας ότι θα δεχθούν πλήγμα από τη μετάδοση του κορωνοϊού. Έχει, άλλωστε, τονίσει πως τίποτε δεν δείχνει να επεκτείνεται επιτάχυνση της οικονομίας μέσα στο πρώτο τρίμηνο του 2020. Σύμφωνα, όμως, με τα στοιχεία που έδωσε χθες στη δημοσιότητα το γερμανικό οικονομικό ινστιτούτο Ifo, τον Φεβρουάριο η επιχειρηματική εμπιστοσύνη παρουσίασε αιφνίδια ανάκαμψη. Οικονομικοί αναλυτές αποδίδουν τη θετική εξέλιξη στην εκτίμηση των επιχειρήσεων ότι θα είναι περιορισμένος ο αντίκτυπος της επιδημίας

στη γερμανική οικονομία. Σύμφωνα, άλλωστε, με τον Κλέμενς Φούεστ, πρόεδρο του Ινστιτούτου Ifo, αυτό το τρίμηνο η γερμανική οικονομία θα αναπτύχθει κατά 0,2%. Από την πλευρά της ΕΚΤ, πάντως, ο κορυφαίος οικονομολόγος της, Φίλιπ Λέιν, προβλέπει ύφεση στην Ευρωζώνη και ανάκαμψη όταν θα έχει ανακαταθεί η μετάδοση της επιδημίας. Όπως, πάντως, επισμαίνουν οικονομικοί αναλυτές, η έρευνα του Ifo δεν αποτυπώνει συνολικά τον αντίκτυπο όσων συμβαίνουν τελευταία στην Ευρώπη.

Προπαντός δεν αποτυπώνει την κλίμακωση της επιδημίας και της ανησυχίας που αυτή προκαλεί, μιας ανησυχίας που αποτυπώθηκε τις τελευταίες ημέρες στην κατάρρευση των χρηματιστηρίων σε Ευρώπη και Αμερική.

Η Bundesbank έχει προειδοποιήσει τις εξαγωγικές επιχειρήσεις της χώρας ότι θα δεχθούν πλήγμα από τη μετάδοση του κορωνοϊού.

“BDO. What matters to you, matters to us”

Audit | Tax | Compliance | Restructuring and insolvency | Fund Services

BDO

Παγκόσμιος «πυρετός» για τον κορωνοϊό

Καθώς συνεχίζεται ακάθεκτη η εξάπλωση της επιδημίας COVID-19 εκτός Κίνας

Συνεχίζεται η εξάπλωση της επιδημίας του κορωνοϊού COVID-19, με τα κρούσματα εκτός Κίνας να αυξάνονται σταθερά, και τις κυβερνήσεις σε ολόκληρο τον κόσμο να καταρτίζουν πυρετώδεις σχέδια για την καταπολέμηση της επιδημίας. Στα νέα επίκεντρα της επιδημίας, σε Ιράν, Ιταλία και Νότια Κορέα, δεν καταγράφεται ακόμη κανένα σημάδι επιβράδυνσης της εξάπλωσης, ενώ τα κρούσματα υπερβαίνουν τις 90.000 σε 77 χώρες και οι νεκροί τους 3.124.

Στην Ιταλία, η οποία έχει πληγεί περισσότερο από οποιαδήποτε άλλη ευρωπαϊκή χώρα, οι νεκροί ανήλθαν χθες στους 79, αυξημένοι κατά 27 σε σύγκριση με τη Δευτέρα, ενώ τα κρούσματα αυξήθηκαν κατά περίπου 500 και ανέρχονται πλέον σε 2.502. Επιπλέον, οι υγειονομικές αρχές εκτιμούν ότι θα απαιτηθούν τουλάχιστον δύο εβδομάδες μέχρι να διαπιστωθεί πόσο αποτελεσματικά είναι τα μέτρα καραντίνας που έχουν ληφθεί σε περιοχές της βόρειας Ιταλίας. Περίπου 50.000 Ιταλοί έχουν τεθεί σε καραντίνα σε Λομβαρδία, Βένετο και Εμίλια Ρομάνια.

Η ιταλική εφημερίδα Il Messaggero ανέφερε χθες πως ο Πάπας Φραγκίσκος υποβλήθηκε σε έλεγχο για τον COVID-19 και το αποτέλεσμα ήταν αρνητικό, ενώ το Βατικανό αρνήθηκε να σχολιάσει την είδηση. Στη Γαλλία, οι Αρχές έχουν κλείσει περισσότερα από 120 σχολεία και χιλιάδες μαθητές παραμένουν στο σπίτι τους. Χθες, ανακοινώθηκε ότι πέθανε και τέταρτος άνθρωπος στη χώρα εξαιτίας του ιού, ενώ τα κρούσματα ανέρχονται σε 178. Παράλληλα, ο πρόεδρος Εμανουέλ

Μακρόν δήλωσε χθες πως οι Αρχές θα επιτάξουν όλο το απόθεμα μάσκων προσωπικού και τη μελλοντική παραγωγή, ώστε να εξασφαλιστεί πως θα υπάρχει επάρκεια για ιατρούς και νοσηλευτικό προσωπικό. Στη Βρετανία, όπου τα κρούσματα έχουν αυξηθεί σε 51, η κυβέρνηση εκτιμά ότι, στη χειρότερη περίπτωση, μέχρι και το 20% του εργατικού δυναμικού θα αναγκαστεί να λείψει από την εργασία του στο απόγειο μιας πιθανής επιδημίας στη χώρα.

Στη Νότια Κορέα καταγράφηκε την Τρίτη η μεγαλύτερη ημερήσια αύξηση κρουσμάτων από τότε που ξέσπασε η ε-

Στην Ιταλία, η οποία έχει πληγεί περισσότερο από οποιαδήποτε άλλη ευρωπαϊκή χώρα, οι νεκροί ανήλθαν χθες στους 79 και τα κρούσματα σε 500.

πιδημία, καθώς προστέθηκαν 851 νέοι ασθενείς. Τα κρούσματα στην ασιατική χώρα ανέρχονται σε 5.186 και οι νεκροί σε 34, ενώ ο πρόεδρος Μουν Τζάε κήρυξε «πόλεμο» κατά της επιδημίας. Στο Ιράν, που αποτελεί το επίκεντρο της επιδημίας στη Μέση Ανατολή, οι νεκροί από τον COVID-19 αυξήθηκαν στους 77, αριθμός που είναι ο μεγαλύτερος εκτός Κίνας. Τα κρούσματα στο Ιράν έχουν αυξηθεί σε 2.336, ανάμεσα στους οποίους και 23

Ο επικεφαλής του ΠΟΥ, Τέντρος Αντανόμ Γκεμπρεγέσιους (δεξιά, δίπλα στον γ.γ. του ΟΗΕ Αντόνιο Γκουτέρες), κάλεσε χθες τον κόσμο να μη συγκεντρώνει μάσκες, γάντια και άλλο προστατευτικό εξοπλισμό.

βουλευτές. Στις ΗΠΑ, τα κρούσματα υπερβαίνουν πλέον τα 100, εκ των οποίων τα δύο στη Νέα Υόρκη, και οι νεκροί ανέρχονται σε έξι. Οι Αρχές ανακοίνωσαν ότι θα αυξήσουν σημαντικά τους ελέγχους για τον εντοπισμό κρουσμάτων μετά τις αναφορές για σημαντικές καθυστερήσεις και μικρό αριθμό ελέγχων.

Στην Κίνα, όπου ξέσπασε στις αρχές του προηγούμενου Δεκεμβρίου η επιδημία του COVID-19, οι Αρχές ανακοίνωσαν

ότι τα νέα κρούσματα που καταγράφηκαν τη Δευτέρα, περιορίστηκαν σε μόλις 125. Βέβαια, οι Κινέζοι που έχουν πεθάνει εξαιτίας της επιδημίας ανέρχονται σε 2.946. Η Κίνα έλαβε δρακόντεια μέτρα μετά την αρχική προσπάθεια να συγκαλύψει την επιδημία, θέτοντας σε καραντίνα περίπου 500 εκατ. ανθρώπους από τα τέλη Ιανουαρίου, στην προσπάθεια να περιορίσει την εξάπλωσή της. Όπως φαίνεται, το κατάφερε, αν και με σημα-

ντικό κοινωνικό και οικονομικό κόστος. Παράλληλα, έδωσε σημαντικό χρονικό περιθώριο σε άλλες χώρες ώστε να προετοιμαστούν. Τώρα, η κινεζική κυβέρνηση ανησυχεί μήπως επισκέπτες από άλλες χώρες θα μπορούσαν να προκαλέσουν αναζωπύρωση της επιδημίας, οπότε ανακοίνωσε πως θα θέτει σε καραντίνα όλους τους ταξιδιώτες που έρχονται από Νότια Κορέα, Ιράν, Ιαπωνία και Ιταλία.

A.P., REUTERS, NYT, ECDC

Αλλαγή συνθηκών εξαιτίας της επιδημίας

Η εξάπλωση της επιδημίας του COVID-19 σε περισσότερες από 62 χώρες αναγκάζει ανθρώπους σε ολόκληρο τον κόσμο να αλλάξουν συνήθειες αιώνων, όπως η χειραψία, το αγκάλιασμα και το φίλημα στο μάγουλο. Η ασθένεια, αν και έχει σχετικά μικρό ποσοστό θνησιμότητας -περίπου 2,3%- συγκριτικά με άλλους κορωνοϊούς όπως ο SARS και ο MERS, φαίνεται πως είναι ιδιαίτερα μεταδοτική, ενώ πολλές φορές τα συμπτώματα είναι παρόμοια με εκείνα μιας κοινής γρίπης, καθιστώντας δύσκολο τον εντοπισμό των φορέων. Οι πλέον κοινές συστάσεις που απευθύνουν οι επιστήμονες και οι αξιωματικοί θεσμικών οργανισμών, όπως ο Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας, είναι η αποφυγή της χειραψίας, της αγκάλιας και του φιλιού. Όσο για μια άλλη συνήθεια, το πλύσιμο των χεριών, θεωρείται το σημαντικότερο μέτρο πρόληψης κατά του COVID-19. Στη Γαλλία, τα ΜΜΕ συστήνουν στους αναγνώστες να αντικαταστήσουν αυτούς τους τρόπους χαιρετισμού με χαμόγελο προς τον άνθρωπο που συναντούν. Στην Κίνα, το μήνυμα των Αρχών είναι οι πολίτες να αντικαταστήσουν τη χειραψία με την ένωση των δύο χεριών τους ως ένδειξη χαιρετισμού. Στη Γερμανία, μέχρι και η καγκελάριος Άγκελα Μέρκελ έμεινε με το χέρι μετέωρο όταν ο υπουργός Εσωτερικών Χορστ Ζεεκόφερ απλώς της χαμογέλασε, αρνούμενος να της δώσει το χέρι του. Στην Ισπανία, οι Αρχές εξετάζουν το ενδεχόμενο να απαγορεύσουν το παραδοσιακό φίλημα των αγαλμάτων της Παναγίας κατά τη διάρκεια της Μεγάλης Εβδομάδας. Στη Ρουμανία, οι Αρχές καλούν τους πολίτες να αποφεύγουν τα φιλάκια κατά την παραδοσιακή ανταλλαγή στεφανιών με λουλούδια, που γίνεται στη διάρκεια του φεστιβάλ Marțisor. Στις ΗΠΑ, τέλος, οι ομάδες μπάσκετ του NBA συστήνουν στους παίκτες να περιορίσουν τις επαφές τους με οπαδούς και να αντικαταστήσουν την ένωση της παλάμης με την ένωση της γραφίδας.

Στήριξη από τις ΗΠΑ ζητεί η Αγκυρα

Καταρρίφθηκε και τρίτο μαχητικό αεροπλάνο της Συρίας από τον τουρκικό στρατό

Η Ουάσινγκτον είναι διατεθειμένη να στήριξη τον τουρκικό στρατό στη σύγκρουσή του με τις δυνάμεις του Σύρου προέδρου Μπασάρ Ασαντ, διεμήνυσαν χθες Αμερικανοί αξιωματούχοι, συνδέοντας ωστόσο τις τελικές αποφάσεις της κυβέρνησης Τραμπ με τις επιλογές του Ταγίπ Ερντογάν έναντι της Ρωσίας.

Μιλώντας σε δημοσιογράφους στην παραμεθόριο τουρκική πόλη Ρεϊχάνλι, στην επαρχία Χατάι, την οποία επισκέφθηκε χθες, ο ειδικός απεσταλμένος των ΗΠΑ για τη Συρία, Τζέιμς Τζέφρι, δήλωσε ότι η κυβέρνηση του είναι πρόθυμη να προσφέρει στην Τουρκία στρατιωτικό υλικό και να συνεργαστεί μαζί της στο πεδίο των πληροφοριών.

«Είμαστε πρόθυμοι να προσφέρουμε, για παράδειγμα, πολεμοφόδια, όπως είπε ήδη ο πρόεδρος Τραμπ», δήλωσε ο Τζέφρι, για να προσθέσει: «Η Τουρκία είναι σύμμαχός μας στο ΝΑΤΟ. Εχουμε ένα πολύ μεγάλο πρόγραμμα πώλησης οπλικών συστημάτων... Ως σύμμαχοι στο ΝΑΤΟ, μοιραζόμαστε πληροφορίες και θα πάρουμε μέτρα ώστε (ο τουρκικός στρατός) να έχει ό,τι χρειάζεται σε αυτό το μέτωπο».

Αίσθηση προκάλεσε η τοποθέτηση του Αμερικανού πρεσβευτή στην Τουρκία, Ντέιβιντ Σάτερφιλντ, ο οποίος συνόδευε τον Τζέφρι στην περιοδεία του. Ερωτηθείς για το αίτημα της Αγκυρας να εφοδιαστεί με αμερικανικούς, αντιαεροπορικούς πυραύλους Patriot, ο Αμερικανός διπλωμάτης δήλωσε ότι η κυβέρνηση του θα εξετάσει το τουρκικό αίτημα, σε συνδυασμό με το μέλλον των ρωσικών πυραύλων S-400, την αγορά των οποίων έχει δρομολογήσει η τουρκική κυβέρνηση. Από τη στιγμή που ο τουρκικός στρατός άρχισε να εμπλέκεται

Δυνάμεις του συριακού στρατού προωθούνται στην κωμόπολη Κφαρ Ναμλντ της επαρχίας Ιντλίμπ.

Αύριο η κρίσιμη συνάντηση Πούτιν - Ερντογάν, ενώ η κυβέρνηση του Χαλίφα Χαφτάρ άνοιξε πρεσβεία στη Δαμασκό.

ανοικτά σε εχθροπραξίες με τον συριακό, η Ουάσινγκτον έστειλε στην Αγκυρα το μήνυμα ότι είναι διατεθειμένη να τη στήριξη, αρκεί να ξεκαθαρίσει τη θέση της στο δυτικό στρατόπεδο, περιορίζοντας τις υπερβολικά στενές σχέσεις με τη Μόσχα. Χθες, ο Τζέιμς Τζέφρι επανήλθε στο ίδιο μοτίβο, με αφορμή τη συνάντηση που θα έχουν αύριο στη Μόσχα

οι Βλαντιμίρ Πούτιν και Ταγίπ Ερντογάν, με βασικό αντικείμενο την κρίση στο Ιντλίμπ. «Οι Ηνωμένες Πολιτείες βρίσκονται σε στενή διαβούλευση με τους Τούρκους και θα δούμε τι είδους διπλωματικές θέσεις θα υιοθετήσουν όταν ο πρόεδρος Ερντογάν ταξιδέψει στη Μόσχα για να δει τον πρόεδρο Πούτιν», είπε χαρακτηριστικά. Η κρίσιμη αυριανή συνάντηση της Μόσχας διαγράφεται δύσκολη για τον Ερντογάν. Δίνοντας μια πρόγευση, ο Ρώσος υπουργός Εξωτερικών Σεργκέι Λαβρόφ δήλωσε χθες ότι η μόνη λύση στο συριακό πρόβλημα βρίσκεται στην εφαρμογή των συμφωνιών του Σότσι (Σεπτέμβριος του 2018) και επέρριψε στην Τουρκία την αποκλειστική ευθύνη για τη μη εφαρμογή τους.

Στο ίδιο το Ιντλίμπ, ο τουρκικός στρα-

τός κατέρριψε χθες μαχητικό αεροσκάφος των συριακών ενόπλων δυνάμεων, το τρίτο μέσα σε ισάριθμες ημέρες. Το περσιτικό συνέβη κοντά στην κωμόπολη Μασαρέτ αλ Νουμάν. Από την πλευρά του, ο συριακός στρατός κατέρριψε τουρκικό μη επανδρωμένο αεροσκάφος και σκότωσε άλλον έναν Τούρκο στρατιώτη, ανεβάζοντας σε 55 τα θύματα του τουρκικού στρατού κατά τον τελευταίο μήνα. Την ίδια ώρα, η κυβέρνηση του Λίβυου στρατάρχη Χαλίφα Χαφτάρ, που ελέγχει το μεγαλύτερο μέρος της χώρας και πολεμά την υποστηριζόμενη από την Τουρκία κυβέρνηση της Τρίπολης, άνοιξε πρεσβεία στη Δαμασκό, παρουσία του Σύρου αναπληρωτή υπουργού Εξωτερικών Φαϊζάλ Μεκντάντ.

REUTERS, A.P.

Ο Μπάιντεν τρέχει να προλάβει τον Σάντερς

Συντονισμένη απόπειρα να αποτρέψουν μια σαρωτική νίκη του Μπέρνι Σάντερς στη χθεσινή «Σούπερ Τρίτη» κατέβαλαν τα στελέχη της κεντρικής πτέρυγας του Δημοκρατικού Κόμματος, συσπειρωμένα πίσω από την υποψηφιότητα του Τζο Μπάιντεν. Στην κρισιμότερη από όλες τις αναμετρήσεις, στην Καλιφόρνια, το επίδοκο ήταν να ξεπεράσει ο Μπάιντεν το κατώφλι του 15% των ψήφων που, με βάση τους ισχύοντες κανόνες, θα του επιτρέψει να αποφύγει τη σαρωτική επικράτηση του Σάντερς ως προς τον αριθμό των εκλεκτόρων.

Στις προκριματικές εκλογές, οι ψηφοφόροι κάθε πολιτείας εκλέγουν τους εκλεκτόρες οι οποίοι θα μεταβούν στη διάσκεψη του κόμματος τον Ιούλιο και θα επιλέξουν τον υποψήφιο πρόεδρο. Μπροστά στη δυναμική που έχει αναπτύξει ο οπαδός του δημοκρατικού σοσιαλισμού Μπέρνι Σάντερς, το κατεστημένο του Δημοκρατικού Κόμματος έχει βρεθεί να δίνει μάχη οπισθοφυλακής, ποντάροντας στην κομματική διάσχιση.

Πιο συγκεκριμένα, τα στελέχη του κόμματος ελπίζουν ότι ο Σάντερς δεν θα συγκεντρώσει τους απαιτούμενους 1.991 εκλεκτόρες από τον πρώτο γύρο της διάσκεψης, ως εκ τούτου η ψηφοφορία θα πάει σε δεύτερο γύρο, κατά τον οποίο μετρά και η ψήφος «υπερεκλεκτόρων», δηλαδή κομματικών στελεχών που δεν προκύπτουν από τη διαδικασία των προκριματικών εκλογών. Η εκστρατεία του Σάντερς, βασισμένη σε δωρεές απλών ανθρώπων και σε δεκάδες χιλιάδες εθελοντές, επισημαίνει προς την κομματική ηγεσία τις μετρήσεις που δείχνουν ότι ο Σάντερς είναι ο μοναδικός από τους Δημοκρατικούς υποψηφίους που επικρατεί του Ντόναλντ Τραμπ στις προεδρικές εκλο-

Στιγμιότυπο από τις προκριματικές εκλογές στο Ντένβερ.

Μπροστά στη δυναμική που έχει αναπτύξει ο... σοσιαλιστής των Δημοκρατικών, το κατεστημένο του κόμματος δίνει μάχη οπισθοφυλακής.

γές του Νοεμβρίου. Πέραν της Καλιφόρνιας, σημαντικό ρόλο για την έκβαση της «Σούπερ Τρίτης» διαδραματίζει το Τέξας, ενώ ιδιαίτερα ενδεικτικό θεωρείται και το αποτέλεσμα στη Βόρεια Καρολίνα, όπου ο Μπάιντεν προσδοκά να επαναλάβει τη νίκη του στη Νότια Καρολίνα, η οποία έδωσε νέα πνοή στην εκστρατεία του.

REUTERS, A.P.

Μαζί στην ανάπτυξη της επιχείρησής σας

- Επιχειρηματικά Δάνεια
- Χρηματοδότηση Έργων

- Χρηματοδότηση Εμπορίου
- Ψηφιακή Τραπεζική

- Υπηρεσίες Αποδοχής Καρτών
- Καταθέσεις

800 00 722 | www.rcbcy.com

RCB Bank Ltd. Ιδιωτική Εταιρεία. Αριθμός εγγραφής: 72376. Εγγεγραμμένη έδρα: Λεωφόρος 2, 3105 Λεμεσός, Κύπρος.

Πρώτη κίνηση στήριξης από την Ε.Ε.

Πόροι ύψους 700 εκατ. ευρώ στην Ελλάδα

Τον ανταποκριτή μας στις ΒΡΥΞΕΛΛΕΣ
ΓΙΑΝΝΗ ΠΑΛΑΙΟΛΟΓΟΥ

Κοινοτικοί πόροι ύψους 700 εκατ. ευρώ, εκ των οποίων το μισό ποσό άμεσα, θα διαθέσει η Ε.Ε. στην Ελλάδα για τη διαχείριση της νέας έξαρσης του προσφυγικού-μεταναστευτικού. Αυτό αποκάλυψε, χθες, στον Εβρο η πρόεδρος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής Ούρσουλα φον ντερ Λάιεν, αφού περιόδευσε στα ελληνοτουρκικά σύνορα μαζί με τον Έλληνα πρωθυπουργό, τους προέδρους του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου και του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και τον πρωθυπουργό της (προεδρεύουσας στην Ε.Ε. το τρέχον εξάμηνο) Κροατίας.

«Οι ελληνικές ανησυχίες είναι και δικές μας ανησυχίες» και «είναι ευθύνη της Ευρώπης τα σύνορά», τόνισε η κ.

Στον Εβρο με τον κ. Μπτσοτάκη, Ούρσουλα φον ντερ Λάιεν, Σαρλ Μισέλ, Νταβίντ Σασόλι – «Είναι ευθύνη της Ευρώπης τα σύνορα», ανέφερε η πρόεδρος της Κομισιόν.

Φον ντερ Λάιεν, επαινώντας το έργο των ελληνικών δυνάμεων ασφαλείας και του Frontex και ευχαριστώντας την Ελλάδα που δρα ως «ασπίδα» (χρησιμοποίησε την ελληνική λέξη) της Ευρώπης. Η πρόεδρος της Κομισιόν απารίτησε αναλυτικά τη συμβολή του Frontex στη θωράκιση των ελληνικών συνόρων – με την αποστολή 100 επιπλέον συνοριοφυλάκων, ενός υπεράκτιου σκάφους, έξι παρκάτιων περιπολικών, δύο ελικοπτερίων, ενός αεροσκάφους και τριών οχημάτων με θερμικές κάμερες. Ανέφερε επίσης ότι με την ενεργοποίηση του ευρωπαϊκού μηχανισμού πολιτικής προστασίας θα διατεθούν στην Ελλάδα ιατρικό προσωπικό και προμήθειες, κοβέρτες, σκηνές και ό,τι άλλο ζητηθεί.

Από την πλευρά του, ο πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Σαρλ Μισέλ δήλωσε κι αυτός την πλήρη στήριξη του στις επιχειρήσεις των ελληνικών δυνάμεων ασφαλείας, τονίζοντας ότι «τα ελληνικά σύνορα είναι ευρωπαϊκά σύνορα» και ότι η υπεράσισή τους «είναι κρίσιμη για το μέλλον της Ευρωπαϊκής Ένωσης».

Αναφερόμενος εμμέσως στην κριτική που έχει ασκηθεί για τη νομιμότητα της ελληνικής αντίδρασης στις κατευθυνόμενες ροές, ο κ. Μισέλ δήλωσε προς την ελληνική κυβέρνηση ότι «σας εμπιστευόμαστε ότι θα πράξετε αυτά που πρέπει με σεβασμό στο διεθνές δίκαιο και στα ανθρώπινα δικαιώματα». Μιλώντας για την κοινή δύλωση Ε.Ε. - Τουρκίας, δήλωσε ότι η Ευρώπη θα συνεχίσει να εγγυάται την εφαρμογή της, αλλά ότι «και η Τουρκία πρέπει να κάνει όσα υποσχέθηκε».

Στην ανάγκη κοινής ευρωπαϊκής μεταναστευτικής πολιτικής εστίασε στα δικά του σχόλια ο πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου Νταβίντ Σασόλι. «Πολλές ευρωπαϊκές κυβερνήσεις φαίνεται ότι δεν το έχουν συνειδητοποιήσει αυτό», παρατήρησε. Τέλος, ο πρωθυπουργός της Κροατίας Αντρέι Πλένκοβιτς χαιρέτισε τη στροφή της Ελλάδας στην αποτροπή και στην ενίσχυση της φύλαξης των συνόρων επί μερών Μπτσοτάκη.

Παράλληλα, χθες, ο ύπατος εκπρόσωπος της Ε.Ε. για την Εξωτερική Πολιτική Ζοζέφ Μπορέλ και ο επίτροπος Διαχείρισης Κρίσεων Γιάνεζ Λέναρτς ξεκίνησαν τη διήμερη επίσκεψή τους στην Αγκυρα. Οι συνομιλίες τους με την τουρκική κυβέρνηση, όπως ανέφερε εκπρόσωπος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, θα εστίαζαν στη διάσωση της κοινής δέσμευσης Ε.Ε. - Τουρκίας, αλλά και στην κατάσταση στο Ιντλίμπ, η οποία, όπως ειπώθηκε, «βρίσκεται στη ρίζα» της τρέχουσας κρίσης.

Η πολιτική των pushbacks

Εν τω μεταξύ, στο τακτικό briefing της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, οι εκπρόσωποι της δέχθηκαν καταληγιστά ερωτήσεων σχετικά με το αν η Επιτροπή υποστηρίζει την πολιτική των pushbacks (της βίαιης απώθησης ατόμων που επιχειρούν να εισέλθουν σε ελληνικό έδαφος) και την αναστολή της εξέτασης αιτημάτων ασύλου για διάστημα ενός μηνός που θεσμοθέτησε η ελληνική κυβέρνηση. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή «παίρνει πολύ σοβαρά» τη νομική ανάλυση της πολιτικής αναστολής της εξέτασης αιτημάτων και «διεξάγει εντατικές διαβουλεύσεις» με την Αθήνα επί του ζητήματος, απάντησε η εκπρόσωπος της Κομισιόν Ντάνα Σπινάντ. Υπενθυμίζεται ότι η Υπατία Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες προχθές εξέδωσε ανακοίνωση στην οποία χαρακτηρίζει την αναστολή της εξέτασης αιτημάτων ασύλου παράνομη.

Στήριξη του Μπορίσοφ στον Τούρκο ηγέτη

Την περασμένη Τετάρτη η συνεδρίαση του Ανωτάτου Συμβουλίου Συνεργασίας Ελλάδας και Βουλγαρίας, παρουσία των πρωθυπουργών Κυριάκου Μπτσοτάκη και Μπόικο Μπορίσοφ στην Άλεξανδρούπολη, είχε ολοκληρωθεί νωρίς το μεσημέρι με την υπογραφή δώδεκα συμφωνιών, τα χαμόγελα και τα καλά λόγια για τις διμερείς σχέσεις περίσσευαν, αλλά το κοινό ανακινώθεν αργούσε να βγει. Ο λόγος δεν ήταν άλλος από τον... Ερντογάν.

Ο Έλληνας πρωθυπουργός είχε μιλήσει νωρίτερα στη μεταξύ τους συνάντηση και δημόσια στα ΜΜΕ με σκληρά λόγια για τις απειλές του Τούρκου προέδρου ότι θα πλημμυρίσει την Ευρώπη, με πρώτη την Ελλάδα, με πρόσφυγες και μετανάστες και για την πολιτική του στο Αιγαίο και στην Ανατολική Μεσόγειο, τοποθέτησαν που φαίνεται ότι δεν βρήκε σύμφωνο τον Βούλγαρο πρωθυπουργό. Ετσι, επί αρκετή ώρα στη συνέχεια, οι διπλωμάτες και από τις δύο πλευρές έκοβαν και έραβαν έτσι ώστε να «στρογγυλεύσουν» το επίσημο ανακοινωθέν για να μη θυμώσει ο Τούρκος ηγέτης με τον επιστάθιο φίλο του, όπως αποκαλεί τον Ερντογάν ο Μπορίσοφ.

Τη Δευτέρα, με την κορύφωση της κρίσης στον Εβρο, ο Μπορίσοφ βρέθηκε στην Αγκυρα σε επίσημο δείπνο με τον Ερντογάν και μεταξύ άλλων ευχαρίστησε για το ότι τηρεί την συμφωνία Ε.Ε. - Τουρκίας στα βουλγαροτουρκικά σύνορα. Πατί ότι: Από τη Σόφια μεταδίδεται ότι η πίεση στη μεθόριο με την Τουρκία είναι μηδενική την ώρα που λίγο παρακάτω από τον μεθωριακό σταθμό του Καπετάν Αντρέεβο, στις Καστανιές, γίνεται «κόλαση».

Η φιλία μεταξύ των ηγετών έχει τη δική της αξία, αλλά τα συμφέροντα ως γνωστόν στις διεθνείς σχέσεις υπερισχύουν. Από την άποψη αυτή είναι εν μέρει μόνο σωστό ότι ο Ερντογάν δεν «εσπρώξε» στα τουρκοβουλγαρικά σύνορα μερικές

χιλιάδες Αφγανούς και Πακιστανούς λόγω των καλών σχέσεων και της προσωπικής χημείας με τον Μπόικο Μπορίσοφ. Ο πραγματικός λόγος ήταν ο εκβιασμός της Ευρώπης μέσω αποσταθεροποιητικού πλήγματος κατά της Ελλάδας. Και να κάνει ζημία στην Ελλάδα και να πέσει την Ευρώπη με το «υπερόπλο» του μεταναστευτικού/προσφυγικού. Διαφορετικά εάν ήθελε από συμπόνια να επιτρέψει στους εγκλωβισμένους στην επικράτεια του αλλοδαπούς να φύγουν προς την Ευρώπη, θα ήταν αρκετές χιλιάδες εκείνοι που θα επέλεγαν να περάσουν μέσω Βουλγαρίας, έστω και αν έχει και αυτή φράχτη, από το να κινδυνεύσουν να πνιγούν στο Αιγαίο ή στον Εβρο.

Το είπε εξάλλου ανοικτά και ο καγκελάριος της Αυστρίας Σεμπάστιαν Κουρτς. «Μέσα σε λίγες ημέρες 13.000 άνθρωποι έφθασαν στα ελληνικά σύνορα και συγ-

Το παρασκήνιο πίσω από τις διαμετρικά αντίθετες εικόνες στα ελληνοτουρκικά και βουλγαροτουρκικά σύνορα.

χρόνος δεν υπάρχει καμία άφιξη προς τη Βουλγαρία, και αυτό δείχνει ότι η επέλαση δεν είναι τυχαία, αλλά οργανωμένη. Οι άνθρωποι αυτοί χρησιμοποιούνται από τον Ερντογάν ως όπλο, ως μέσο πίεσης απέναντι στην Ε.Ε., κάτι που είναι αναξιοπρεπές και πρέπει να καταδικαστεί εντονότατα και παράλληλα απαιτείται η κατά το δυνατόν καλύτερη υποστήριξη προς την Ελλάδα και η ενόπλη εντός της Ε.Ε.».

Ο Μπορίσοφ ευχαρίστησε, κατά την επίσκεψή του, την τουρκική πλευρά «για τη δέσμευσή της στη σταθερή συμφωνία

Ο πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου Νταβίντ Σασόλι, ο πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Σαρλ Μισέλ, ο πρωθυπουργός Κυρ. Μπτσοτάκης, η πρόεδρος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής Ούρσουλα φον ντερ Λάιεν και ο πρωθυπουργός της Κροατίας Αντρέι Πλένκοβιτς, κατά τη διάρκεια της κοινής συνέντευξης Τύπου, χθες, στο Πνευματικό Κέντρο των Καστανιών.

Κυριάκος Μπτσοτάκης: Διακινητής η Τουρκία

Του **ΣΤΑΥΡΟΥ Γ. ΠΑΠΑΝΤΩΝΙΟΥ**

Ηκπρό μνήμη στην Τουρκία, τόσο μέσω της διπλωματικής οδού όσο και μέσω της συνεχούς αποτροπής παραβίασης των συνόρων, συνεχίζει να στέλνει η Ελλάδα. Χθες, σε μια πρωτοφανή για τα ευρωπαϊκά δεδομένα κίνηση, ο Κυρ. Μπτσοτάκης βρέθηκε στον τόπο του προβλήματος έχοντας στο πλευρό του τους επικεφαλής των τριών βασικών ευρωπαϊκών θεσμών: του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου. Και μόνο η εικόνα της κοινής συνέντευξης που εκπέμφθηκε από το μικρό χωριό των Καστανιών Εβρου δείχνει την κινητικότητα που αναπτύχθηκε μέσα σε ελάχιστο χρονικό διάστημα από την ελληνική πλευρά για την άμεση διενθροποίηση του προβλήματος.

Ο κ. Μπτσοτάκης, συνεχίζοντας στην ίδια σκληρή γραμμή που κρατάει η Αθήνα από την πρώτη στιγμή, έστειλε πολλαπλά μηνύματα τόσο στην Αγκυρα όσο και στους Ευρωπαίους εταίρους. Ο πρωθυπουργός μίλησε, κατά την κοινή συνέντευξη Τύπου, για «ασύμμετρη απειλή» που δέχεται η χώρα, λέγοντας πως το πρόβλημα «δεν είναι μια προσωρινή και μεταναστευτική». Ο κ. Μπτσοτάκης χαρακτήρισε «παράνομη εισβολή χιλιάδων ανθρώπων» αυτό που συμβαίνει στον Εβρο, η οποία «παίρνει τη μορφή της επιβουλής του εθνικού μας εδάφους, με εμφανή φυλακή συχνά ανθρώπους άγνωστης προέλευσης αλλά και άγνωστων σκοπών» που «δεν διατάζουν να χρησιμοποιήσουν απροκάλυπτα βία για να εισέλθουν στην ελληνική επικράτεια».

Ο πρωθυπουργός ήταν ιδιαίτερα σκλη-

Ο Κυρ. Μπτσοτάκης, κατά την επίσκεψή του χθες στον Εβρο, επανέλαβε το μήνυμά προς όσους βρίσκονται στα ελληνοτουρκικά σύνορα: «Μην επιχειρείτε να μπειτε παράνομα στην Ελλάδα, δεν θα τα καταφέρετε και αναλαμβάνετε αμέρεια την ευθύνη των επιλογών σας».

Ο πρωθυπουργός ανέφερε πως «η Ελλάδα αναμένει απτή αλληλεγγύη» από την Ε.Ε., που «δεν έχει αντεπεξέλθει στην αντιμετώπιση της μεταναστευτικής κρίσης».

ρός και για τη στάση της Τουρκίας, υπογραμμίζοντας πως οι απειλές που έχει εκτοξεύσει όλο το προηγούμενο διάστημα ο Ταγίπ Ερντογάν «δεν πέρασαν», καθώς «προσέκρουσαν στην ενόπλη του ελληνικού λαού». Ο κ. Μπτσοτάκης, στην ίδια

πάντα γραμμή, ανέφερε πως η Τουρκία παραβιάζει κατάφωρα την κοινή δήλωση με την Ευρωπαϊκή Ένωση, χαρακτηρίζοντας τα γείτονα «χώρα-διακινητή». Την ίδια ώρα ο πρωθυπουργός επαναλάμβανε το μήνυμα προς όσους βρίσκονται ή θέλουν να βρεθούν στα ελληνοτουρκικά σύνορα: «Μην επιχειρείτε να μπειτε παράνομα στην Ελλάδα, δεν θα τα καταφέρετε και αναλαμβάνετε αμέρεια την ευθύνη των επιλογών σας».

Παράλληλα, ο πρωθυπουργός έστειλε μηνύματα και στην Ευρώπη λέγοντας πως «η Ελλάδα αναμένει απτή αλληλεγγύη», προσθέτοντας πως μέχρι σήμερα η Ε.Ε. «δεν έχει αντεπεξέλθει στην αντιμετώπιση της μεταναστευτικής κρίσης». Υπογράμμισε ωστόσο πως «η παρουσία ολόκληρης της ευρωπαϊκής ηγεσίας εδώ

–στα εξωτερικά σύνορα της Ένωσης– στέλνει ένα ξεκάθαρο μήνυμα προς όλους». Πράγματι, στο Μέγαρο Μαξίμου υπάρχει μεγάλη ικανοποίηση για όσα έλαβαν χώρα χθες στον ακριτικό Εβρο. Όπως σημείωναν συνεργάτες του πρωθυπουργού, μέσα σε λίγα 24ωρα η Αθήνα κατάφερε ώστε να στοχευθεί η Ευρώπη στο πλευρό της, κάτι που στην αρχή μόνο αυτονόητο δεν φαινόταν. Όπως έλεγαν οι ίδιες πηγές, η αντίδραση της Αθήνας κινήθηκε σε δύο παράλληλους άξονες: πρώτον, μέσω της διπλωματικής κινητοποίησης και, δεύτερον, μέσω της ετοιμότητας που έδειξε η ελληνική πλευρά στην αποτροπή εισόδου παράνομων μεταναστών, καθώς από το Σάββατο μέχρι το βράδυ της Τρίτης απετράπησαν συνολικά 26.000 απόπειρες εισόδου στη χώρα.

Fake news

Ειδική αναφορά έκανε ο πρωθυπουργός και στα όσα διακινούνται από την πλευρά της Αγκυρας, για πυροβολισμούς από την ελληνική πλευρά που είχαν μάλιστα θύματα. Ο πρωθυπουργός έκανε λόγο για «ύπουλη προπαγάνδα των fake news που κυκλοφορούν για να κρύψουν την αλήθεια», η οποία «είναι μία: η Τουρκία κάνει πράξη την ομολογημένη απειλή της και επιχειρεί να στείλει δεκάδες χιλιάδες κατατρεγμένους ανθρώπους παράνομως στην Ελλάδα, ζητώντας ανταλλάγματα». Από την κυβέρνηση δεν άφισαν ασκοχλιάστα και τα όσα είπε ο Βούλγαρος πρωθυπουργός Μπ. Μπορίσοφ για την άρνηση Ερντογάν να καθίσει στο ίδιο τραπέζι με τον κ. Μπτσοτάκη. «Όποιος έχει το δικαίωμα το μέρος του δεν έχει πρόβλημα να συζητήσει με κανέναν».

Παζάρι με τη Μέρκελ επιδιώκει ο Ερντογάν

Στην Αγκελα Μέρκελ φαίνεται να εναποθέτει τις ελπίδες του για ένα μεγάλο παζάρι Ευρώπης - Τουρκίας με μοχλό το προσφυγικό ο Ταγίπ Ερντογάν. Όπως ανακοινώθηκε από την τουρκική προεδρία, ο ηγέτης της Τουρκίας είχε χθες τηλεφωνική επικοινωνία με τη Γερμανίδα καγκελάριο, στη διάρκεια της οποίας τόνισε ότι απαιτείται «δίκαιη κατανομή των βαρών και της ευθύνης έναντι των μεταναστών». Λίγες ώρες αργότερα, η Αγκελα Μέρκελ τάχθηκε, από το βήμα της κοινοβουλευτικής ομάδας του κόμματός της, υπέρ της δημιουργίας «ασφαλών ζωνών» στη βόρεια Συρία, υποθετώντας ένα κεντρικό αίτημα του Τούρκου προέδρου.

Νωρίτερα, ο Μικαέλ Γκρόσε-Μπρέμερ, γραμματέας της κοινοβουλευτικής ομάδας των κυβερνώντων Χριστιανοδημοκρατών, είχε δηλώσει ότι είναι πιθανό να υπάρξει την Παρασκευή συνάντηση κορυφής Γερμανίας, Γαλλίας, Ρωσίας και Τουρκίας για το συριακό και το προσφυγικό. Ωστόσο ο εκπρόσωπος Τύπου του Κρεμλίνο Ντμίτρι Πεσκόφ έριξε κρύο νερό σε αυτή την ιδέα, δηλώνοντας ότι ο πρόεδρος Πούτιν έχει άλλα σχέδια για τη μεθαυριανή ημέρα.

Στους κόλπους των γερμανικών πολιτικών ελίτ ενισχύονται οι φωνές που ζητούν από την κυβέρνηση πιο αποφασιστική στάση απέναντι στον Ερντογάν και πιο ενεργητική στήριξη στην Ελλάδα. Η εκπρόσωπος Τύπου του συγκυβερνώτος, Σοσιαλδημοκρατικού Κόμματος SPD, Ούτε Φογκτ, ζήτησε την αναδιανομή των προσφύγων που φθάνουν στην Ελλάδα μεταξύ των χωρών-μελών της Ε.Ε., ενώ ο εκπρόσωπος των Προσίνων Τσεμ Οζντεμίρ κάλεσε την ομοσπονδιακή κυβέρνηση «να σταματήσει επιτέλους την πολιτική κατευνασμού της Αγκυρας».

Από την πλευρά του, ο Σοσιαλδημοκράτης υπουργός Εξωτερικών της Γερμανίας Χάικο Μάας δήλωσε ότι «δεν ε-

πιτρέπεται να αφήνουμε την Ελλάδα μόνη της», προσθέτοντας ότι δεν πρέπει να γίνονται οι πρόσφυγες έρμαιο γεωπολιτικών παιγνίων». Ο εκβιασμός της Ευρώπης από τον Ερντογάν και η κρίση στα ελληνοτουρκικά σύνορα απασχολούν και τον προεκλογικό αγώνα για την ηγεσία των Χριστιανοδημοκρατών. Ο υποψήφιος για την ηγεσία Φρίντριχ Μερτς έκανε λόγο για «ανθρωπιστική καταστροφή» στα ελληνοτουρκικά σύνορα και στα ελληνικά νησιά, καλώντας την κυβέρνηση να βοηθήσει περισσότερο την Ελλάδα, ενώ ο Νόρμπερτ Ρέτγκεν ζήτησε να υπάρξει «πολύ γρήγορα» οικονομική βοήθεια στους πρόσφυγες που βρίσκονται στην Τουρκία και νέα συμφωνία Βρυξελλών - Αγκυρας για τη διαχείριση του προβλήματος.

Δριμεία κριτική κατά του Ερντογάν εξαπέλυσε ο ομοσπονδιακός καγκελάριος της Αυστρίας Σεμπάστιαν Κουρτς, κατηγορώντας τον Τούρκο πρόεδρο ότι οργάνωσε «συνεδιόχτη» τη μεταφορά χιλιάδων προσφύγων, η οποία, όπως επισημάνε, γίνεται «τελείως στοχευμένα» προς τα ελληνοτουρκικά σύνορα και όχι προς τη Βουλγαρία. Ο Αυστριακός ηγέτης χαρακτήρισε «αναξιοπρεπή» τη μεταχείριση των προσφύγων από την τουρκική κυβέρνηση και τόνισε ότι η Ε.Ε. δεν μπορεί να εκβιάζεται από την Αγκυρα. Την ανάγκη αποτελεσματικότερης βοήθειας προς την Ελλάδα από την Ε.Ε. τόνισε και η Υψηλή Αρμοστεία Προσφύγων του ΟΗΕ. «Η Ελλάδα είναι μέλος της Ε.Ε., επομένως η πρωταρχική πηγή υποστήριξης προς αυτήν είναι η Ευρώπη», δήλωσε από τη Γενεύη ο Φίλιππο Γκράντι.

Τέλος, το ρωσικό υπουργείο Άμυνας αμφισβήτησε τις εκτιμήσεις της Τουρκίας και αρκετών δυτικών μέσων για τις προσφυγικές ροές και την ανθρωπιστική κρίση στη Συρία, κάνοντας λόγο για τεχνητή διόγκωση, που εξυπηρετεί πολιτικές σκοπιμότητες.

Πρόσφυγες και μετανάστες περπατούν κοντά στη συνοριακή διάβαση Υψάλων - Κήπων.

της με την Ε.Ε. στα βουλγαρικά σύνορα, που επιτρέπει στους Βούλγαρους πολίτες να κοιμούνται ειρηνικά». Αποκάλυψε ότι ο φίλος Ερντογάν αρνήθηκε τριμερή συνάντηση με τον Κυριάκο Μπτσοτάκη για τη μαζική εισβολή στα ελληνοτουρκικά σύνορα και το μόνο που είπε ήταν πως πληροφορήθηκε ότι «σκοτώθηκαν κάποιοι μετανάστες» (τουρκικός ισχυρισμός) και «κάρφωσε» την Ε.Ε. της οποίας μέλος είναι η Βουλγαρία ότι δεν τηρεί την συμφωνία με την Τουρκία. «Ψηφίσαμε τη χορήγηση των χρημάτων για την Τουρκία και δεν μπορώ να κα-

ταλάβω γιατί δεν τους δόθηκαν», ανέφερε συντασσόμενος με τους ισχυρισμούς Ερντογάν, τους οποίους η Ε.Ε. αρνείται.

Όσο για την εταιρική αλληλεγγύη προς την Ελλάδα, τα σύνορα της οποίας απειλούνταν, ούτε λέξη. Φτάνει που ο φίλος Ερντογάν φρόντισε να κοιμούνται ειρηνικά οι Βούλγαροι πολίτες.

Αντιθέτως, η κυβέρνηση της Βόρειας Μακεδονίας δήλωσε την αλληλεγγύη της στην Ελλάδα και εξέφρασε τις ανησυχίες της για ενδεχόμενη νέα προσφυγική κρίση στον «βαλκανικό διάδρομο». ΣΤΑΥΡΟΣ ΤΖΙΜΑΣ

Ρεκόρ επενδύσεων στις ελληνικές επιχειρήσεις

Ανήλθαν στα 12 δισ. το 2019 από περίπου 5,3 δισ. το 2018

«Η επιστροφή της Ελλάδας στις αγορές ή η ανάκτηση της εμπιστοσύνης» θα μπορούσε να είναι ο τίτλος για την πορεία των εξαγορών και των συγχωνεύσεων επιχειρήσεων στη χώρα μας το 2019. Με τη δήλωση αυτή, ο Κυριάκος Ανδρέου, εταίρος και επικεφαλής αναλυτής της PwC Ελλάδος, παρουσίασε την πορεία των αγοραπωλησιών περιουσιακών στοιχείων στη χώρα μας, κατά τη διάρκεια της περασμένης χρονιάς. Ο ίδιος σημείωσε ότι αν η πορεία αυτή συνεχιστεί και τα επόμενα δύο έως τρία χρόνια, πλέον οι αποδόσεις στις επενδύσεις δεν θα διαφοροποιούνται από εκείνες που προσφέρουν οι ώριμες αγορές. «Η Ελλάδα», είπε χαρακτηριστικά ο κ. Ανδρέου, «δημιουργεί σταδιακά το δικό της αφήγημα με αποτέλεσμα την αποκατάσταση της εμπιστοσύνης των αγορών. Αυτό», πρόσθεσε, «αποτυπώνεται στις αποδόσεις του ελληνικού 10ετούς ομολόγου, οι οποίες έπσαν στα χαμηλότερα επίπεδα από το 2006».

Το υψηλόβαθμο στέλεχος της PwC σημείωσε ότι το «κενό εμπιστοσύνης», όπως χαρακτήρισε την απόσταση της απόδοσης του ελληνικού 10ετούς ομολόγου από τον μέσο όρο ευρωπαϊκών χωρών στο τέλος του 2019, βρισκόταν στις 0,84 ποσοστιαίες μονάδες (π.μ.) από τις 2,68 π.μ. που ήταν το 2018. «Αυτή η μείωση του κόστους κεφαλαίου ενθαρρύνει την επενδυτική δραστηριότητα», παραδέχεται

Οι εκδόσεις ομολογιακών δανείων ξεπέρασαν τα 5 δισ. ευρώ.

το στέλεχος της PwC Ελλάδος. Έτσι το 2019 είχαμε ρεκόρ συμφωνιών εξαγορών και συγχωνεύσεων στην ελληνική αγορά. Για πρώτη φορά στη διάρκεια της τελευταίας δεκαετίας, οι συμφωνίες ξεπέρασαν τα 10 δισ. ευρώ. Προς την κατεύθυνση αυτή συνέβαλαν καθοριστικά οι εκδόσεις ομολογιακών δανείων που υλοποιήθηκαν μαζικά κυρίως στο β' εξάμηνο του 2019 και οι οποίες για το σύνολο του έτους ξεπέρασαν τα 5 δισ. ευρώ. Ειδικότερα, σύμφωνα με τα στοιχεία της PwC, πέρυσι σημειώθηκαν 12 εκδόσεις ομολογιακών δανείων από ελληνικές επιχειρήσεις, εκ των οποίων οι εννέα εκδόσεις ύψους 3,5 δισ. ευρώ υλοποιήθηκαν στο β' εξάμηνο του έτους. Αντίθετα, στο α' εξάμηνο του 2019 υλοποιήθηκαν τρεις εκδόσεις, ύψους 1,5 δισ. ευρώ, εκ των οποίων το 1,3 δισ. αφορούσε ομολογιακές εκδόσεις της Coca-Cola.

Σε επίπεδο αγοραπωλησιών συμμετοχών επιχειρήσεων το 2019, αυτές δεν διαφοροποιούνται ουσιαστικά σε ποσότητα εν σχέση με το 2018. Από 3,7 δισ. ευρώ που ήταν στη διάρκεια του 2018, πέρυσι ανήλθαν σε 4,3 δισ. ευρώ. Ωστόσο υπάρχει μια σημαντική ποιοτική

Εξαγορές και συγχωνεύσεις περιουσιακών στοιχείων

ΠΟΣΑ ΣΕ ΕΚΑΤ. ΕΥΡΩ	2018	2019	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ
Αγοραπωλησίες μετοχών	3.700	4.300	16,2%
Εκδόσεις ομολογιακών δανείων	635	4.957	680,6%
Μη εξυπηρετούμενα δάνεια	0	1.500	-
Αποκρατικοποιήσεις	998	1.205	20,7%
ΣΥΝΟΛΟ	5.333	11.962	124,3%
Αριθμός συμφωνιών	51	85	66,7%
Μέσος όρος αξίας κάθε συμφωνίας	72	51	-29,2%

ΟΙ 5 ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΕΣ ΣΥΜΦΩΝΙΕΣ ΤΟΥ 2019

(Εξαιρουμένων των ομολογιακών εκδόσεων και αναδιρθρώσεων επιχειρήσεων)

	ΑΓΟΡΑΣΤΗΣ	ΠΟΣΑ ΣΕ ΕΚΑΤ. ΕΥΡΩ
Επέκταση της παραχώρησης του αερολιμένα για 20 έτη	AAA	1.132
Εξαγορά 50% της Global Chartering	DryLog	478,2
Εξαγορά 32,70% της Εθνικής Πανγίας	Invel	390
Εξαγορά 80% της Πειραιώς RBU	Intrum	380
Εξαγορά 100% της Bambi A.D.	Coca-Cola	260

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

διαφορά, καθώς για πρώτη φορά οι «επενδύσεις» ξεπέρασαν ουσιαστικά τις «αναγκαστικές αποσπενδύσεις».

Οι επενδύσεις πέρυσι ανήλθαν σε 2,9 δισ. ευρώ έναντι 1,9 δισ. ευρώ το 2018. Τη χρονιά εκείνη είχαμε 1,8 δισ. ευρώ υποχρεωτικές αποσπενδύσεις, εκ των οποίων 1 δισ. ευρώ αποκρατικοποιήσεις και 0,8 δισ. ευρώ αποσπενδύσεις τραπεζών, ενώ φέτος τα ποσά αυτά διαμορφώθηκαν σε 1,2 δισ. ευρώ και 0,2 δισ. ευρώ αντίστοιχα. Σύμφωνα με την PwC, το 2017 και το 2016 σχεδόν ο σημαντικότερος όγκος των συναλλαγών αφορούσε κυρίως αποσπενδύσεις των τραπεζών και δευτερευόντως αποκρατικοποιήσεις.

«Σε συνέχεια μιας μεγάλης περιόδου όπου οι αποσπενδύσεις των συστημικών τραπεζών αποτελούσαν τον κύριο όγκο των Ε&Σ, το 2019 παρουσιάζεται ένα ισορροπημένο portfolio με κινητικότητα σε μεγαλύτερο εύρος κλάδων», α-

νέφερε χθες ο Θανάσης Πανόπουλος, εταίρος και επικεφαλής του τμήματος Ε&Σ της PwC Ελλάδας. «Η υγιής αυτή ισορροπία», πρόσθεσε, «παράλληλα με την αύξηση των εισερχόμενων επενδύσεων, σηματοδοτεί την έναρξη μιας νέας θετικής περιόδου».

Η PwC για πρώτη φορά κατέγραψε και τις συναλλαγές μη εξυπηρετούμενων ανομιγμάτων (NPEs) των τραπεζών. Σύμφωνα με την εταιρεία, οι πωλήσεις/αναδιρθρώσεις NPEs, συμπεριλαμβανομένων των τιτλοποιήσεών τους και των αποσπείσεων, ξεπέρασαν πέρυσι τα 66 δισ. ευρώ. Το ύψος των εισπράξεων από τα NPEs για τις τράπεζες ανήλθε το 2019 σε 1,5 δισ., το οποίο προστιθέμενο στην αξία των Ε&Σ (4,3 δισ. ευρώ), των αποκρατικοποιήσεων (1,2 δισ. ευρώ) και των εκδόσεων ομολογιακών δανείων (ύψους 5,0 δισ. ευρώ) διαμορφώνει το τελικό ύψος συναλλαγών στο ρεκόρ των 12 δισ. ευρώ, από περίπου 5,3 δισ. ευρώ το 2018.

Μεγάλες συμφωνίες στον τομέα ενέργειας

Το 2020, σύμφωνα με τα στελέχη της PwC, αναμένεται εξίσου θεαματικό με την περασμένη χρονιά. Προς την κατεύθυνση αυτή αναμένονται συμφωνίες ύψους 4,5 δισ. ευρώ εκ των οποίων 3,0 δισ. ευρώ αφορούν σε Ε&Σ και 1,5 δισ. ευρώ σε αποκρατικοποιήσεις. Επίσης, σύμφωνα με την εταιρεία συμβούλων, για τη φετινή χρονιά οι πωλήσεις των μη εξυπηρετούμενων δανείων (NPEs), συμπεριλαμβανομένων των τιτλοποιήσεών τους και αποσπείσεων, θα φτάσουν τα 52,8 δισ. ευρώ. Μοχλός στις Ε&Σ θα είναι ο ενεργειακός τομέας. Ήδη τους πρώτους δύο μήνες σημειώθηκαν δύο σημαντικές συμφωνίες που αφορούν τις ΑΠΕ και συγκεκριμένα αγοραπωλησίες φωτοβολταϊκών πάρκων αξίας 200 εκατ. ευρώ. Οι εξαγορές της Senfluga (μειοψηφικό από την Damco), της AEM Energy Systems από την Ευρωπαϊκή Πιστη, των Φωτοβολταϊκών Παλιόμυλου από την Quest και της K-Wind Κιθαρώνας από την Cubico έχουν ήδη ολοκληρωθεί στις αρχές του έτους. Οι δε εξαγορές της Edison από την Energean Oil & Gas, των Κοζήλιο 1 και 2 (Juwil) από τα ΕΛΠΕ, καθώς και ενός χαρτοφυλακίου φωτοβολταϊκών του ομίλου Μυτιληναίου από τον όμιλο Motor Oil αναμένεται ότι θα ολοκληρωθούν εντός του έτους και το συνολικό ποσό των εξαγορών θα ξεπεράσει το 1 δισ. ευρώ. Επίσης, η PwC αναμένει φέτος το κλείσιμο των τελευταίων αποσπενδύσεων της ΕΤΕ σε Εθνική Ασφαλιστική, Κύπρο και Αλβανία. Οι συναλλαγές αυτές θα αποφέρουν περί το 1 δισ. ευρώ και θα κλείσουν τον κύκλο της αποσπένδυσης των τραπεζών από περιουσιακά στοιχεία που δεν αφορούν τον χρηματοπιστωτικό τομέα που ξεκίνησε το 2014 και συνεχίζεται μέχρι σήμερα. Ακόμη φέτος μπορεί και οι τηλεπικοινωνίες να διευρύνουν τον κύκλο των Ε&Σ. Η απόκτηση του πλήρους ελέγχου του ομίλου Alpha Media από τη Motor Oil, ενώ ο σχεδιασμός για την πώληση μιας θυγατρικής των Vodafone Hellas και Wind Hellas στην European Tower Co, θυγατρικής του διεθνούς ομίλου της Vodafone μπορούν να αποφέρουν συναλλαγές 805 εκατ. ευρώ, αναφέρει η PwC.

Στούντιο στην Ελλάδα θέλει να αναπτύξει η αμερικανική Cinespace

Εκταση με τις κατάλληλες προ-σβάσεις και υποδομές, στην οποία θα μπορέσει να αναπτύξει εγκαταστάσεις κινηματογράφησης εσωτερικών παραγωγών τηλεοπτικών και κινηματογραφικών ταινιών αναζητάει στην Ελλάδα ο αμερικανικός όμιλος Cinespace Studios. Παράλληλα διερευνά τη διάθεση πελατών του, όπως Netflix, Amazon, Hulu, Disney/Fox και Apple, να υλοποιούν παραγωγές τους στη χώρα μας.

Διερευνά τη διάθεση πελατών της, όπως Netflix, Amazon, Hulu, Disney, να υλοποιούν παραγωγές τους στη χώρα μας.

ευκαιρίες», συμπλήρωσε. Ο Alex Pissios εξήγησε, επίσης, ότι «άλλωστε, η Cinespace είναι στενά συνδεδεμένη με τη Faliro House Productions S.A. με επικεφαλής τον βετεράνο της κινηματογραφικής βιομηχανίας Χρήστο Β. Κωνσταντακόπουλο, με στόχο η εταιρεία αυτή να αποτελέσει τον αγωγό προώθησης αυξημένων κινηματογραφικών υπηρεσιών στην Ελλάδα».

Ο υφυπουργός Εξωτερικών, από την πλευρά του, σημειώνει πως «η Ελλάδα είναι στην αρχή μιας νέας αναπτυξιακής περιόδου που ξεκίνησε μετά τις εκλογές του περασμένου Ιουλίου. Η κυβέρνηση μας εγγυάται την εξασφάλιση πολιτικής σταθερότητας, οικονομικής ανάπτυξης και κοινωνικής συνοχής που απαιτούν οι μεγάλες επενδύσεις. Η συζήτηση για εγκατάσταση κινηματογραφικών στούντιο στη χώρα μας από τη Cinespace σηματοδοτεί την αλλαγή που συντελείται στη συνείδηση των επιχειρηματιών ανά τον κόσμο. Η Ελλάδα επιστρέφει και εμβληματικές επενδύσεις όπως αυτή φανερώνουν την ευρωστία της πατρίδας μας σε ευκαιρίες».

Το Trilogy Limassol Seafront ξεπερνά την επιφάνεια του εδάφους, με τις κατασκευαστικές εργασίες και των τριών πύργων να προχωρούν βάσει χρονοδιαγράμματος

Μόλις 18 μήνες από την έναρξη των κατασκευαστικών εργασιών του Trilogy Limassol Seafront, έχει ολοκληρωθεί η σκυροδέηση των θεμελίων των δύο μπροστινών πύργων - του West Tower και του East Tower - οι οποίοι έχουν ξεπεράσει την επιφάνεια του εδάφους. Ταυτόχρονα, έχει ολοκληρωθεί και η πασσάλωση του North Tower, ενώ συνεχίζονται οι εργασίες στους υπόγειους χώρους στάθμευσης, η διαδικασία υγρομόνωσης και η πασσάλωση του Private Oasis.

Με εξασφαλισμένη τη χρηματοδότηση, όπως επίσης και την έκδοση όλων των απαραίτητων αδειών, οι πωλήσεις και οι κρατήσεις για τα πολυτελή διαμερίσματα και γραφεία των δύο μπροστινών πύργων έχουν ξεπεράσει τα €150 εκατομμύρια.

Ο Διευθύνων Σύμβουλος της Cybarco Development και Εκτελεστικός Διευθυντής του Trilogy, κ. Μιχάλης Χατζηπαναγιώτου, σχολιάζοντας την εξέλιξη του έργου ανέφερε: «Είμαστε πολύ ευχαριστημένοι με την πρόοδο που έχει σημειωθεί μέχρι σήμερα, αλλά και με το επίπεδο επαγγελματισμού και ασφάλειας στο εργοτάξιο. Ο Project Manager και ο Εργολάβος επιβλέπουν την εξέλιξη του έργου που αναπτύσσεται με πρωτοποριακές πρακτικές σε συνεργασία με διεθνείς και τοπικούς συμβούλους, σε ένα οικόπεδο 21.500 τ.μ., με περισσότερους από 200 εργαζόμενους και 16 υπεργολάβους. Πρόκειται για μια τεράστια πρόκληση, είμαστε όμως βέβαιοι ότι το Trilogy θέτει νέα πρότυπα για τις high-rise αναπτύξεις στη Μεσόγειο. Το έργο αυτό αποτελεί μια μοναδική επένδυση σε προνομιακή τοποθεσία και σε εξαιρετική τιμή. Είναι ο μοναδικός

TRIOLOGY LIMASSOL SEAFRONT

προορισμός στο νησί που συνδυάζει το τρίπτυχο live, work & play, και αναμένουμε ότι το ενδιαφέρον θα συνεχιστεί καθώς οι εργασίες του έργου προχωρούν. Στόχος μας είναι να ξεκινήσουμε τις πωλήσεις των διαμερισμάτων του North Tower εντός του 2020.»

Το Trilogy Limassol Seafront είναι μια ανάπτυξη μικτής χρήσης, μια επένδυση των €350 εκ. που υλοποιείται από μια ομάδα διεθνών εμπειρογνομώνων, συμπεριλαμβανομένων των παγκοσμίου φήμης Αρχιτεκτόνων WKK και των πολιτικών μηχανικών Thornton Tomasetti, με έργα στο χαρτοφυλάκιό τους όπως τα Petronas Twin Towers στη Μαλαισία και το Jeddah Tower, το υψηλότερο κτίριο του κόσμου ύψους 1χλμ. Αποτελούμενο από μια εντυπωσιακή τριλογία παραθαλάσσιων πύργων με υπηρεσίες πεντάστερου ξενοδοχείου και μια δημόσια πλατεία, το Trilogy προορίζεται να καταστεί προορισμός-ορόσημο τόσο για την Κύπρο όσο και για την ευρύτερη περιοχή της Μεσογείου.

Για περισσότερες πληροφορίες επικοινωνήστε στο 8000 50 30 ή επισκεφθείτε το trilogylimassol.com

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

ΠΑΡΟΥΣΙΑΖΕΙ ΤΟ ΕΙΔΙΚΟ ΑΦΙΕΡΩΜΑ

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

ΜΑΡΤΙΟΣ 2020

Φορολογικό πρίσμα 2020

Τα δεδομένα της Κύπρου

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ

Κυριακή Έκδοση και Οικονομικά Εργαλεία

ΑΥΤΗ ΤΗΝ ΚΥΡΙΑΚΗ ΜΑΖΙ ΜΕ ΤΗΝ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Σχέδιο αναστολής φορολογικών και ασφαλιστικών υποχρεώσεων

Για τις επιχειρήσεις που πλήττονται από τον κορωνοϊό, εφόσον δεν κάνουν απολύσεις

Της ΕΙΡΗΝΗΣ ΧΡΥΣΟΛΩΡΑ

Σε αναστολή των φορολογικών και ενδεχομένως –σε περίπτωση κλιμάκωσης του προβλήματος– και των ασφαλιστικών υποχρεώσεων των επιχειρήσεων που πλήττονται από την επιδημία του κορωνοϊού σχεδιάζει, σύμφωνα με πληροφορίες από αρμόδια κυβερνητική πηγή, να προχωρήσει η κυβέρνηση.

Το μέτρο, διευκρινίζει η πηγή, θα εφαρμοστεί σε συγκεκριμένες επιχειρήσεις και κλάδους, όπου θα υπάρχουν μετρήσιμα αποτελέσματα. Η κυβέρνηση, προσθέτει, διαθέτει εργαλεία με τα οποία μετράει σε καθημερινή βάση τις επιπτώσεις.

Το σενάριο για περιορισμένες επιπτώσεις δεν είναι πλέον το κυρίαρχο, λένε στο υπουργείο Οικονομικών.

Προτεραιότητα της κυβέρνησης και προϋπόθεση για την εφαρμογή των μέτρων στήριξης είναι να μην προχωρήσουν οι επωφεληόμενες επιχειρήσεις σε απολύσεις προσωπικού.

Στο οικονομικό επιτελείο, γενικά, η ανησυχία για τις επιπτώσεις του κορωνοϊού στην ελληνική οικονομία κλιμακώνονται. Πλέον, όπως σημειώνει η αρμόδια πηγή, «το σενάριο για τις περιορισμένες επιπτώσεις δεν είναι το κυρίαρχο, όπως ήταν μέχρι πριν από λίγες ημέρες. Τα πράγματα δείχνουν βαρύτερα». Το

Το μείζον ζήτημα για την οικονομία δεν είναι οι αρνητικές τάσεις που εκδηλώνονται στο Χρηματιστήριο και στην αγορά ομολόγων, αλλά η επίπτωση που θα έχει το θέμα του κορωνοϊού στα βασικά χαρακτηριστικά της ελληνικής οικονομίας, δηλαδή στην κατανάλωση, στις επενδύσεις και στις εξαγωγές.

σενάριο αυτό έβλεπε υποχώρηση του ρυθμού ανάπτυξης κατά 0,1%-0,3%. Αν και παραμένει, το ενδεχόμενο οι πιθανότητες του να μειώνουμε εκεί έχουν περιοριστεί.

Με την παρακολούθηση των εξελίξεων και τις επαφές με τους φορείς έχει επιφορτισθεί ο υφυπουργός Οικονομικών Θόδωρος Σκυλακάκης, ύστερα από κυβερνητική σύσκεψη την περασμένη Παρασκευή, ενώ ο υπουργός Οικονομικών Χρήστος Σταϊκούρας παρακολουθεί την ευρωπαϊκή διάσταση του θέματος. Ηδη, σύμφωνα με πληροφορίες, έχουν

υποβληθεί αιτήματα από φορείς.

Στο πλαίσιο αυτό, πραγματοποιείται σήμερα και πάλι σύσκεψη μεταξύ των υπουργείων Οικονομικών και Ανάπτυξης, προκειμένου να συζητηθούν άμεσα μέτρα σε επιχειρήσεις που επλήγησαν ήδη από τον κορωνοϊό, π.χ. οι τουριστικές επιχειρήσεις που σχετίζονται με τα καρναβάλια, όπως είχε πει χθες ο υφυπουργός Ανάπτυξης Αδωνις Γεωργιάδης. Ο ίδιος πρόσθεσε ότι «θα χρησιμοποιήσουμε και την Αναπτυξιακή Τράπεζα για να δώσουμε τέτοιου είδους εργαλεία».

Η πραγματική οικονομία

Ο ίδιος υποστήριξε ότι δεν αποτελούν μείζον ζήτημα για την οικονομία οι αρνητικές τάσεις που εκδηλώνονται στο Χρηματιστήριο και στην αγορά ομολόγων, αλλά η επίπτωση που θα έχει το θέμα του κορωνοϊού στα βασικά χαρακτηριστικά της ελληνικής οικονομίας, δηλαδή στην κατανάλωση, στις επενδύσεις και στις εξαγωγές.

Όπως υποστήριξε, η χώρα έχει καλύψει τις χρηματοδοτικές της ανάγκες και δεν είναι μείζον θέμα γι' αυτήν να βγει στις αγορές. «Θέλουμε να βγαίνουμε ανά τρίμηνο», είπε, «αλλά εφόσον οι συνθήκες μας ευνοούν. Αν οι συνθήκες δεν ευνοούν παγκοσμίως κάτι, αυτό θα επηρεάσει και την Ελλάδα. Το κρίσιμο θέμα είναι ποιες είναι οι επιπτώσεις στην πραγματική οικονομία στην Ελλάδα, στα δημόσια οικονομικά, στα έσοδα και στην ανάπτυξη. Αυτό το παρακολουθούμε πάρα πολύ στενά, έχουμε τρέξει διάφορα σενάρια ως υπουργείο Οικονομικών, και σε ευρωπαϊκό επίπεδο προσπαθούμε να συγχρονίσουμε τις ενέργειές μας».

Στο οικονομικό επιτελείο έχουν διαμορφώσει διάφορα σενάρια για τις επιπτώσεις, με βάση μελέτη της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τις πανδημίες, αλλά θεωρούν ότι ακόμη είναι πρόωρο να καταλήξουν σε συμπεράσματα. Αν υπάρξει πανδημία, πάντως, προσθέτουν, θα αλλάξουν και οι δημοσιονομικοί κανόνες και όχι μόνο για την Ελλάδα. Επομένως, είναι σαφές ότι οι ελληνικές δεκδικήσεις για μικρότερα πρωτογενή πλεονάσματα θα προσαρμοσθούν κι αυτές στα νέα δεδομένα του κορωνοϊού.

Ομάδες διαχείρισης κρίσεων σε πολυεθνικές επιχειρήσεις

Του ΒΑΓΓΕΛΗ ΜΑΝΔΡΑΒΕΛΗ

Μέτρα αντιμετώπισης του κορωνοϊού λαμβάνουν οι μεγάλες και οι πολυεθνικές επιχειρήσεις. Σε πολλές από αυτές ήδη έχουν συσταθεί ομάδες διαχείρισης κρίσεων (crisis management) οι οποίες ενημερώνονται ενδελεχώς για τις επιπτώσεις που μπορεί να έχει στις δραστηριότητές τους η επιδημία του κορωνοϊού.

Διακοπή μετακινήσεων

Το πρώτο μέτρο που ήδη λαμβάνουν οι μεγάλες επιχειρήσεις είναι η διακοπή των μετακινήσεων των στελεχών τους στο εξωτερικό. «Οι μετακινήσεις στελεχών μας πρακτικά δεν γίνονται και μόνον σε πολύ εξαιρετικές περιπτώσεις μπορεί να επιτραπεί κάποιο ταξίδι στο εξωτερικό», παραδέχεται στέλεχος μεγάλης επιχείρησης με έδρα στην Ελλάδα.

Το δεύτερο μέτρο που λαμβάνεται είναι ότι σε ορισμένες επιχειρήσεις όσα στελέχη επιστρέφουν από το εξωτερικό παραμένουν και εργάζονται από το σπίτι τους για 14 ημέρες. Τίθενται έτσι σε ένα είδος «άτυπης καραντίνας», προκειμένου να μηδενιστεί η πιθανό-

Πρόβλημα, εφόσον υπάρξει επιδείνωση, θα έχουν κυρίως οι βιομηχανικές και οι μεταποιητικές επιχειρήσεις.

τητα μετάδοσης του ιού σε άλλους εργαζομένους στην επιχείρηση.

Τα πράγματα είναι εύκολα, παραδέχεται στέλεχος της αγοράς, σε όσους έχουν αντικείμενο το μάρκετινγκ, τις πωλήσεις κ.λπ., υπηρεσίες που ευκόλως παρέχονται από απόσταση. Η τεχνολογία βοηθάει πολύ προς την κατεύθυνση αυτή και ήδη πολλές επιχειρήσεις, μετά την κρίση του 2008 και με στόχο τον περιορισμό του κόστους, έχουν υλοποιήσει προγράμματα εργασίας από απόσταση. Στη Vodafone Ελλάδας για παράδειγμα, πριν από την έλευση του κορωνοϊού, οι εργαζόμενοι μπορούσαν και εργάζονταν μία ημέρα της εβδομάδας από την οικία τους. Τώρα, τέτοιες κινήσεις, δηλαδή εργασία από το σπίτι, αναμένεται να ενταθούν το επόμενο διάστημα. Αυτό έπραξε και η Τράπεζα Πειραιώς για ορισμένους

Το πρώτο μέτρο που ήδη λαμβάνουν οι μεγάλες επιχειρήσεις είναι η διακοπή των μετακινήσεων των στελεχών τους στο εξωτερικό.

υπαλλήλους που εργάζονται στα γραφεία της στην οδό Αμερικής 4, καθώς εκεί απασχολείται η γυναίκα που βρέθηκε θετική στον ιό, το πρώτο κρούσμα κορωνοϊού στην Αθήνα.

Το πρόβλημα, εφόσον υπάρξει επιδείνωση της κατάστασης, θα το έχουν κυρίως οι βιομηχανικές και οι μεταποιητικές επιχειρήσεις, όπου οι εργαζόμενοι τους δεν μπορούν

να εργαστούν μακριά από τον (ειδικό) εξοπλισμό της επιχείρησης.

Το τρίτο μέτρο που λαμβάνεται είναι η συνεχής απολύμανση των χώρων. Ηδη η Aegean ανακοίνωσε την εντατικοποίηση των τακτικών καθαρισμών των αεροσκαφών στο μεσοδιάστημα των πτήσεων της και επιπλέον έχει δημιουργήσει ειδικό πρωτόκολλο απολύμανσης αεροσκαφών, εφόσον λάβει ενήμε-

ρωση από τον ΕΟΔΥ ότι σε συγκεκριμένη πτήση υπήρξε μεταφορά επιβατών που είναι πιθανός κρούσμα.

Προληπτικές απολύμανσεις

Τα μέτρα δεν αφορούν μόνον τους αερομεταφορείς. Πολλές επιχειρήσεις, ειδικά όσες διαθέτουν κρίσιμες υποδομές, προχωρούν σε προληπτικές απολύμανσεις. Μία εταιρεία μάλιστα αποφάσισε να απολυμαίνει κάθε δεύτερη ημέρα τους χώρους εργασίας της. Ειδικά οι τηλεπικοινωνιακές επιχειρήσεις, που διατηρούν δύο ή τρία κέντρα ελέγχου των τηλεπικοινωνιακών δικτύων τους, λαμβάνουν ειδικά μέτρα προκειμένου να διατηρήσουν τους χώρους τους μακριά από την επιδημία. «Πλέον η ήδη αυστηρή εισόδος (για λόγους ασφάλειας και ακεραιότητας του δικτύου) γίνεται ακόμη πιο αυστηρή (λόγω κορωνοϊού)», παραδέχεται εργαζόμενος σε κέντρο δικτύου τηλεπικοινωνιακής επιχείρησης.

Τέλος, πάρα πολλές επιχειρήσεις εφαρμόζουν τακτικές απολύμανσης των χειρών των εργαζομένων. Αυτό φάνηκε και από το γεγονός ότι στην αγορά υπάρχει έλλειψη προϊόντων απολύμανσης και ιδιαίτερως απολυμαντικού χειρών.

Ρίχνουν «άγκυρα» για τη φετινή σεζόν πολλά κρουαζιερόπλοια

Του ΗΛΙΑ Γ. ΜΠΕΛΛΟΥ

Η κρίση της κρουαζιέρας, που αρχικά χτύπησε τις αγορές της Ασίας, διευρύνεται καθώς πληθαίνουν τα λιμάνια σε όλον τον κόσμο που διώχνουν πλοία με την παραμικρή υπόνοια για ασθένεια επί του σκάφους. Κύκλοι της ελληνικής λιμενικής βιομηχανίας σημειώνουν πως εάν η επιδημία δεν εκτονωθεί σύντομα, είναι θέμα χρόνου να συμβεί το ίδιο και σε ελληνικά λιμάνια.

Πολλά κρουαζιερόπλοια ανά τον πλανήτη ρίχνουν «άγκυρα» για τη σεζόν. Ηδη ένα έδεσε στη Χαλκίδα. Άλλο, ελληνικής εταιρείας, δουλεύει με οριακή πληρότητα της τάξεως του 50%, καθώς προορισμοί όπως το Ισραήλ θέτουν απαγορεύσεις σε επιβάτες που προέρχονται από Ιταλία και Ασία. Την ίδια ώρα, κάποιες από τις μεγάλες εταιρείες, όπως η Norwegian και πιθανόν η Costa και η MSC, φέρνουν ή εξετάζουν να φέρουν πλοία τους στην Ανατολική Μεσόγειο και στο Αιγαίο από άλλες περιοχές όπου η αγορά «πέθανε». «Το μόνο σίγουρο είναι πως οι μικρές εταιρείες θα δοκιμαστούν σκληρά, ενώ όσες μεγάλες

με μεγάλα πλοία δουλεύουν στην Ελλάδα θα δουλέψουν με πολύ χαμηλή πληρότητα», σημειώνει μιλώντας στην «Κ» ο Θεόδωρος Κόντες, πρόεδρος της Ενώσεως Εφοπιστών Κρουαζιερόπλοιων και Φορέων Ναυτιλίας.

Παγκόσμιος συναγερμός

Πολλά κρουαζιερόπλοια σε όλον τον κόσμο απομακρύνθηκαν από λιμάνια αφοτό αναφέρθηκε ότι είχαν άτομα που εμφανίζουν συμπτώματα παρόμοια με της γρίπης. Το «MSC Meraviglia» της MSC Cruises έγινε διεθνώς θέμα την περασμένη εβδομάδα, όταν απομακρύνθηκε από τρεις λιμένες της Καραϊβικής επειδή ένα μέλος του πληρώματος από τις Φιλιππίνες που μπήκε πρόσφατα στο πλοίο είχε συμπτώματα γρίπης.

Το «Costa Favolosa» της Costa Crociere αντιμετώπισε την άρνηση των Βρετανικών Παρ-

θένων Νήσων να προσεγγίσει την περασμένη Πέμπτη, καθώς οι αρχές ανησυχούσαν για τον υψηλό αριθμό Ιταλών επιβατών που φέρει το σκάφος.

Οι αρχές ανακοίνωσαν ότι δεν ήταν διατεθειμένες να αναλάβουν τον κίνδυνο να επιτρέψουν σε οποιονδήποτε από το πλοίο να βρεθεί στην ξηρά. Τουλάχιστον μία εταιρεία κρουαζιέρας στις ΗΠΑ, η Bahamas Paradise Cruise Line, στέλνει πλοίο της σε αραβικό λιμάνι, καθώς το χάος λόγω της παγκόσμιας εξάπλωσης του κορωνοϊού COVID-19 οδηγεί τον κλάδο σε βαθιά ύφεση. Η κυβέρνηση του Μαυρικίου αρνήθηκε να επιτρέψει σε κάποιους Ιταλούς πολίτες που είχαν φθάσει αεροπορικά στο νησί να ταξιδέψουν

Ολοένα και περισσότερα λιμάνια απαγορεύουν τον ελλιμενισμό πλοίων με την παραμικρή υπόνοια για ύποπτα κρούσματα.

με το «Costa Mediterranea», εκτός εάν συμφωνούσαν να τεθούν σε καραντίνα, ενώ άλλοι Ιταλοί επιβάτες και πλήρωμα που ήταν ήδη στο πλοίο δεν έλαβαν άδεια αποβίβασης.

Οι Σεϋκέλλες, στο μεταξύ, αρνήθηκαν να επιτρέψουν στο «World Odyssey» να δέσει. Το «Voyager of the Seas» της Royal Caribbean International δεν έγινε δεκτό σε αρκετά λιμάνια λόγω του ότι κάποιο μέλος του πληρώματος είχε συμπτώματα παρόμοια με της γρίπης.

Η προειδοποίηση

Οι αρχές στις πολλές μικρές και αναπτυσσόμενες χώρες που δέχονται μεγάλο όγκο τουριστών για κρουαζιέρες προειδοποιούν ότι οι ταξιδιώτες οφείλουν να είναι ιδιαίτερα προσεκτικοί, λόγω των περιορισμένων δυνατοτήτων που έχουν στην αντιμετώπιση μιας μεγάλης εστιαίας ώας.

Οι μικρές εταιρείες της κρουαζιέρας θα δοκιμαστούν σκληρά, ενώ όσες μεγάλες συνεχίσουν να λειτουργούν θα έχουν πολύ χαμηλή πληρότητα, λένε παράγοντες του κλάδου.

Ακυρώνεται το έργο των μικροδορυφόρων ύψους 140 εκατ. ευρώ

Του ΒΑΓΓΕΛΗ ΜΑΝΔΡΑΒΕΛΗ

Στην ακύρωση του αμφιλεγόμενου έργου κατασκευής των ελληνικών μικροδορυφόρων προχώρησε η κυβέρνηση, σύμφωνα με τον γενικό γραμματέα Τηλεπικοινωνιών & Ταχυδρομίων, Αντώνη Τζωρτζακάκη. Όπως ανέφερε χθες το Υπλόβαθμο στέλεχος του υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης, το έργο προϋπολογισμού 140 εκατ. ευρώ ήταν σε πρωτόλειο επίπεδο, δεν είχε κοστολογηθεί επαρκώς και, εντέλει, δεν ταιριάζει στη στρατηγική της χώρας σε ό,τι αφορά την ανάπτυξη της στον τομέα των δορυφορικών εφαρμογών.

Το έργο των μικροδορυφόρων είναι γνωστό ως Εθνικό Διαστημικό Πρόγραμμα Κατασκευής των Μικροδορυφόρων (Greek Earth observation Micro Satellites ή GEMS), για το οποίο είχε υπογραφεί συμφωνία τον περασμένο Μάρτιο μεταξύ ελληνικής κυβέρνησης και της Ευρωπαϊκής Διαστημικής Υπηρεσίας (ESA). Το έργο είχε ξεκινήσει το 2018 με προϋπολογισμό 24 εκατ.

Είχε ξεκινήσει το 2018 με αρχικό προϋπολογισμό 24 εκατ., ο οποίος στη συνέχεια διευρύνθηκε.

ευρώ και προέβλεπε την κατασκευή 11 μικροδορυφόρων.

Το έργο, ωστόσο, βρέθηκε στη δίνη των επικρίσεων, κατά την παλαιότερη του πρώην προέδρου του Ελληνικού Διαστημικού Οργανισμού (ΕΛΔΟ), Σταμάτη Κριμιζή. Ο τελευταίος στην επιστολή παραιτήσής του (Απρίλιος 2018) είχε αφήσει υπόνοιες για τη διαφάνεια και τους όρους ανάπτυξης του συγκεκριμένου έργου. Εκτοτε και παρά τις επικρίσεις, ο προϋπολογισμός του συγκεκριμένου έργου διευρύνθηκε υπέρμετρα, και από 24 εκατ. ευρώ που είχε προϋπολογιστεί αρχικά, ανήλθε σε 140 εκατ. ευρώ για την πενταετία (2020-2024).

Πάντως, ο γ.γ. Τηλεπικοινωνιών & Ταχυδρομίων κ. Τζωρτζακάκης, αναφερόμενος στη συμμετοχή της

Το έργο προέβλεπε την κατασκευή 11 μικροδορυφόρων.

χώρας στις διαστημικές υπηρεσίες και εφαρμογές, τη χαρακτήρισε πενική. Πρόσθεσε ότι σήμερα η αγορά της Ευρώπης ξεπερνά τα 66 δισ. ευρώ σε ετήσια βάση, με την εγχώρια συμμετοχή να περιορίζεται στα 170 έως 180 εκατ. ευρώ. Αντιστοιχεί δηλαδή στο 0,2% της ευρωπαϊκής αγοράς διαστημικών εφαρμογών.

Για τον λόγο αυτό η κυβέρνηση αύξησε πρόσφατα τη συμμετοχή της στα αναπτυξιακά προγράμματα της ESA κατά περίπου 25 εκατ. ευρώ για την επόμενη τριετία (2020-2022). Από 38 εκατ. ευρώ που είχε σχεδιαστεί η συμμετοχή της χώρας στον ESA ή περίπου 13 εκατ. ευρώ κατ' έτος, θα ανέλθει στα 63 εκατ. ευρώ την επόμενη 3ετία ή 21 εκατ. ευρώ κατ' έτος. Σύμφωνα με τον γ.γ. Τηλεπικοινωνιών, η στόχευση της κυβέρνησης μέσω των προγραμμάτων του ESA είναι, αφενός, η ενίσχυση της εγχώριας βιομηχανίας διαστημικών εφαρμογών, αφετέρου, η δημιουργία υπηρεσιών που υπηρετούν ταξιδιώτες, π.χ. περιορισμός του μεταναστευτικού προβλήματος.

Σε αντίθεση όμως με το GEMS, η κυβέρνηση θα προωθήσει την πρωτοβουλία «wifi4G», που επίσης έχει ξεκινήσει από το 2018. Το πρόγραμμα που στόχο έχει να χρηματοδοτήσει τη δημιουργία περίπου 3.000 σημείων ασύρματης πρόσβασης (wifi hotspots) σε όλα την επικράτεια, έχει προϋπολογισμό 15 εκατ. ευρώ και θα προκηρυχθεί σύντομα. Η πρωτοβουλία «wifi4G» θα λειτουργήσει συμπληρωματικά στην πρωτοβουλία «wifi4EU», η οποία ήδη υλοποιείται με χρηματοδότηση του σχεδίου Γιούνκερ και αφορά τους 300 δήμους της χώρας.

Αναφερόμενος στη διάθεση του φάσματος συχνοτήτων για τις άδειες κινητής τηλεφωνίας 5ης γενιάς, ο κ. Τζωρτζακάκης είπε ότι η ζώνη των 700 MHz δεν θα είναι ελεύθερη προς διάθεση πριν από το καλοκαίρι του 2021. Ως συνέπεια, παρόλο που η τελική απόφαση δεν έχει ληφθεί ακόμη, δεν αποκλείεται να διαχωριστεί η διάθεση των συχνοτήτων της συγκεκριμένης ζώνης από τις υπόλοιπες που αφορούν την κινητή τηλεφωνία 5ης γενιάς.

Παράνομη η επέκταση του Χίθροου

Στον σχεδιασμό τρίτου διαδρόμου δεν ελήφθησαν υπόψη οι δεσμεύσεις για την κλιματική αλλαγή

Παράνομη έκρινε βρετανικό εφετείο την κατασκευή τρίτου διαδρόμου προσεγείωσης - απογείωσης στο αεροδρόμιο Χίθροου του Λονδίνου, απόφαση που θα καθυστερήσει την εκτέλεση του έργου, ενδεχομένως και να τη ματαιώσει. Ο δικαστής έκρινε πως το έργο, με προϋπολογισμό 20 δις. δολάρια, είναι παράνομο στην παρούσα μορφή του, διότι η βρετανική κυβέρνηση δεν έλαβε υπόψη της τις δεσμεύσεις που έχει αναλάβει για την προστασία του περιβάλλοντος, υπογράφοντας τη συνθήκη των Παρισίων το 2015. Η απόφαση του εφετείου αποτελεί πλήγμα για το σχέδιο επέκτασης του αεροδρομίου της Ευρώπης με τη μεγαλύτερη επιβατική κίνηση και μάλιστα θα μπορούσε να αποτελέσει νομικό προηγούμενο για ανάλογες υποθέσεις σε χώρες που έχουν υπογράψει τη συνθήκη των Παρισίων. Η βρετανική κυβέρνηση ανακοίνωσε ότι δεν πρόκειται να ασκήσει έφεση κατά της απόφασης, η οποία μάλλον την εξυπηρετεί, δεδομένου πως ο πρωθυπουργός Μπόρις Τζόνσον έχει ταχθεί κατά της επέκτασης του αεροδρομίου του Χίθροου. Το 2015 ο Τζόνσον είχε δη-

Η βρετανική κυβέρνηση ανακοίνωσε ότι δεν πρόκειται να ασκήσει έφεση.

λώσει ότι θα «ξαπλώσω μπροστά από τις μπουλντόζες και θα σταματήσω την κατασκευή». Ο υπουργός Μεταφορών της Βρετανίας δήλωσε ότι ο ιδιωτικός τομέας, δηλαδή η εταιρεία στην οποία ανήκει το Χίθροου, θα πρέπει να αναλάβει πρωτοβουλία. Το δικαστήριο δεν απέκλεισε την κατασκευή τρίτου διαδρόμου απογείωσης - προσεγείωσης, ωστόσο αναγκάζει τη βρετανική κυβέρνηση να λάβει υπόψη της τη δεσμευση για μείωση των εκπομπών αερίων ρύπων που έχει αναλάβει εάν επιθυμεί να υποστηρίξει την επέκταση απλουστεύοντας τη διαδικασία αδειοδότησης του έργου. Η εταιρεία Heathrow Airport, η οποία ανήκει στην ισπανική Ferrovía, η οποία μάλλον την εξυπηρετεί, δεδωμένου πως ο πρωθυπουργός Μπόρις Τζόνσον έχει ταχθεί κατά της επέκτασης του αεροδρομίου του Χίθροου. Το 2015 ο Τζόνσον είχε δη-

Ο διευθύνων σύμβουλος της εταιρείας διαχείρισης του Χίθροου, Τζον Χόλαντ Κέι, υπερασπίστηκε το έργο και υποστήριξε ότι είναι εφικτό να αντιμετωπιστούν οι περιβαλλοντικές ανησυχίες που συνδέονται με την κατασκευή του τρίτου διαδρόμου απογείωσης - προσεγείωσης. Επίσης χαρακτήρισε την επέκταση του αεροδρομίου «ζωτικής σημασίας» για τον ρόλο που θέλει να διαδραματίσει παγκοσμίως η Βρετανία μετά την αποχώρησή της από την Ε.Ε. Ήδη οι δύο υπάρχοντες διάδρομοι απογείωσης - προσεγείωσης του Χίθροου λειτουργούν στην πλήρη δυναμικότητά τους. Αντιθέτως, ο δήμαρχος του Λονδίνου, Σαντίκ Καν, χαρακτήρισε τη δικαστική απόφαση «νίκη για τους Λονδρέζους και τις μελλοντικές γενιές», διότι το δικαστήριο «αναγνώρισε πως η κυβέρνηση δεν μπορεί να αγνοήσει τις ευθύνες που έχει αναλάβει σχετικά με την κλιματική αλλαγή». Ο Γουίλ Ραντλ, νομικός εκπρόσωπος της οργάνωσης προστασίας του περιβάλλοντος Friends of the Earth, δήλωσε πως η απόφαση έχει ευρύτερη σημασία, διότι θέτει την κλιματική αλλαγή στο επίκεντρο όλων των αναπτυξιακών αποφάσεων.

Πλήγμα για την εταιρεία διαχείρισης του αεροδρομίου του Χίθροου στο Λονδίνο αποτελεί η χθεσινή δικαστική απόφαση.

Μεταμεσονύκτιος Ντα Βίντσι στο μουσείο του Λούβρου

Τις πρώτες πρωινές ώρες, όταν το Παρίσι κοιμάται, συνήθως κοιμάται και το Λούβρο. Όμως την περασμένη Κυριακή, στις 2 τα ξημερώματα, το μουσείο ήταν γεμάτο πλήρη επισκεπτών. Για πρώτη φορά, το Λούβρο έμεινε ανοικτό όλο το Σαββατοκύριακο, ώστε να δώσει την ευκαιρία σε περισσότερους και νεότερους επισκέπτες να απολαύσουν την έκθεση για τον Λεονάρντο ντα Βίντσι. Την έκθεση για τα 500 χρόνια από τον θάνατο του μεγάλου αναγεννησιακού ανθρώπου είχαν ήδη παρακολουθήσει 1,1 εκατ. άνθρωποι, διπλάσιοι από το ρεκόρ επισκεπτών που είχε σημειωθεί στην

έκθεση του Ντελακρούα. Για τον μαραθώνιο του προηγούμενου Σαββατοκύριακου, το Λούβρο έκανε τα αδύνατα δυνατά. Δύο εβδομάδες πριν κλείσει η έκθεση, το μουσείο ανακοίνωσε ότι θα δώσει 30.000 δωρεάν εισιτήρια για τις ώρες από τις 9 το βράδυ έως τις 8.30 το πρωί της Παρασκευής, του Σαββάτου και της Κυριακής. Οι ηλεκτρονικοί ξεναγοί ήταν δωρεάν, το ίδιο και τα αναψυκτικά. Στο κεντρικό φουαγιέ, ένα γιγάντιο λυόμενο μπαρ σέρβιρε ποτά, καφέ και τσάι με τη συνοδεία βουτημάτων μαντιλέν. Οι επισκέπτες κινούνταν από αίθουσα σε αίθουσα

Η νυκτερινή έκθεση ήταν μια ευκαιρία για τους Παριζιάνους να απολαύσουν τα αριστουργήματα του Λεονάρντο ντα Βίντσι.

σαν να ήταν ένα οποιοδήποτε πρωινό καθημερινής, και μαζεύονταν όλοι μαζί στα πιο εντυπωσιακά εκθέματα: στα σχεδιάσματα που έφτιαξε ο Λεονάρντο όταν ήταν νεαρός μαθητευόμενος, στα σκίτσα ανατομίας και βοτανολογίας και στα διάσημα έργα όπως η «Παρθένος των Βράχων». Οι επισκέπτες δεν ήταν οι κλασικοί επισκέπτες του Λούβρου. Ήταν κυρίως έφηβοι, εικοσάρηδες και τριαντάρηδες, αλλά και η οκτάχρονη Μανόν Ζεμπλέ από το Μπορντό, η μητέρα της οποίας είχε περάσει δύο ώρες μπροστά στον υπολογιστή για να εξασφαλίσει τα

εισιτήρια. Επειδή τα εισιτήρια δόθηκαν την τελευταία στιγμή, η έκθεση ήταν μια ευκαιρία για να επανασυνδεθεί το Λούβρο με τους ντόπιους επισκέπτες. «Ήταν ένας τρόπος να επιστρέψουμε στο Λούβρο στο οποίο δεν πάμε ποτέ γιατί έχει τόσο πολλούς τουρίστες», είπε ο 27χρονος Λεό Τιλέ. Ερωτηθείς αν το όλο γκεχίρμα έγινε για τη δημοσιότητα, ο Βενσάν Ντελιεβέν, ένας από δύο υπεύθυνους της έκθεσης, απάντησε ότι πέρυσιν το Λούβρο είχε 9 εκατ. επισκέπτες και ότι η έκθεση του Ντα Βίντσι ήταν ήδη τεράστια επιτυχία. «Νομίζετε ότι το χρειαζόμαστε;» ρώτησε.

Η ραγδαία αύξηση του τουρισμού πνίγει την Ανταρκτική

Τον Ιανουάριο, το κρουαζιερόπλοιο «Coral Princess» με 2.000 επιβάτες και 900 άτομα πλήρωμα, έφθανε στα ανοικτά της περσονήσου της Ανταρκτικής. Το κόστος του ταξιδιού, που δεν υπερβαίνει τις 4.000 δολάρια, θεωρείται βατό για τους περισσότερους Αμερικανούς ρέκτες της περιπέτειας, οδηγώντας σε κατακόρυφη αύξηση του αριθμού των επισκεπτών.

Η νήσος Κινγκ Τζορτζ της Ανταρκτικής έχει καταστεί αγαπημένος προορισμός επισκεπτών από όλο τον κόσμο.

Η διαχείριση των τουριστών είναι, όμως, ιδιαίτερα δύσκολη υπόθεση σε αυτή την απομακρυσμένη περιοχή χωρίς κεντρική κυβέρνηση. Κατά τη διάρκεια της φετινής θερινής περιόδου, από τον Νοέμβριο μέχρι τον Μάρτιο, ο αριθμός επισκεπτών αυξήθηκε κατά 40% σε σχέση με πέρυσι. Η ανθρωπινή δραστηριότητα απειλεί το εύθραυστο οικοσύστημα της περιοχής, ενώ η διαχείριση των τουριστών έχουν αναλάβει οι ίδιοι οι ταξιδιωτικοί πράκτορες, γεγονός που προκαλεί την ανησυχία των επιστημόνων. «Η διαφωνία μας αφορά την απουσία συγκεκριμένων κανόνων για τον τουρισμό. Οι ταξιδιωτικοί πράκτορες λειτουργούν χωρίς έλεγχο. Για την ώρα, τα πράγματα λειτουργούν καλά, αλλά δεν γνωρίζουμε τι θα γίνει στο μέλλον», λέει η Κλερ Κρίστιαν, επικεφαλής της Συμμαχίας για την Ανταρκτική. Ο τουρισμός στην Ανταρκτική ξεκίνησε αργά αλλά σταθερά από τη δεκαετία του 1950, αλλά ο τομέας παρέμεινε για αρκετά χρόνια υπερβολικά ακριβός και για λίγους εκλεκτούς. Οι εξορμήσεις άρχισαν να αυξάνονται στο τέλος της δεκαετίας του 1980, μια χούφτα εταιρείες άρχισαν να προσφέρουν ταξίδια στη στεριά και στη θάλασσα. Το 1991, επτά ιδιωτικές εταιρείες άρχισαν να συνεργάζονται για να συγκροτήσουν την Ένωση Ταξιδιωτικών Πρακτορείων Ανταρκτικής. Μεταξύ άλλων, στο-

χος ήταν η προώθηση ασφαλών και περιβαλλοντικά υπεύθυνων ταξιδιών και η δημιουργία ενός σώματος πρέσβων, μεταξύ των πελατών, που θα μπορούσαν να υποστηρίξουν την προστασία της περιοχής της Ανταρκτικής αφότου θα έχουν επιστρέψει στα σπίτια τους από τα ταξίδια τους. Ο αριθμός των επισκεπτών άρχισε να εκτοξεύεται, από 6.700 τη σεζόν 1992-1993 σε 15.000 στο τέλος της δεκαετίας του '90, σύμφωνα με τα στοιχεία της Ένωσης. Εκτός από μια προσωρινή βουτιά εξαιτίας της οικονομικής κρίσης του 2008, ο αριθμός αυξάνεται σταθερά έκτοτε. Πάνω από 56.000 τουρίστας επισκέφθηκαν την Ανταρκτική στη διάρκεια της περιόδου 2018-2019. Την τρέχουσα σεζόν αναμένεται να ξεπεράσουν τους 78.500, αριθμός υπερδιπλάσιος σε σχέση με τον συνολικό αριθμό της περασμένης δεκαετίας. Η πλειονότητα των επισκεπτών καταφθάνει στην Ανταρκτική με κρουαζιερόπλοιο, από λιμάνια όπως η Ουσουάια στην Αργεντινή ή η Πούντα Αρένας στη Χιλή. Πολλοί παρατηρητές ανησυχούν ότι η αύξηση του αριθμού των τουριστών δεν είναι βιώσιμη και ο κίνδυνος καταστροφής των σημείων επίσκεψης πολύ μεγάλος.

Ελένη

ΒΙΤΑΛΗ

Παναγιώτης

ΜΑΡΓΑΡΗΣ

Συμφωνία

ΠΕΜΠΤΗ

19

ΜΑΡΤΙΟΥ

20:30

ΘΕΑΤΡΟ ΡΙΑΛΤΟ

ΤΕΤΑΡΤΗ 18 ΜΑΡΤΙΟΥ, ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΘΕΑΤΡΟ ΣΤΡΟΒΟΛΟΥ

Χαρτίκι

Χαρτίκι Επικοινωνίας

ΟΠΑΠ ΚΥΠΡΟΥ

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

LOVE 100.7 FM

PIK

€ 20 / 15

77 77 77 45

rialto.com.cy

FOOTBALL

ΤΟ ΠΑΙΧΝΙΔΙ ΤΗΣ ΑΝΘΡΩΠΟΤΗΤΑΣ

του ΘΑΝΑΣΗ ΤΡΙΑΡΙΔΗ

Με το Σήφη Πολυζωίδη

Σκηνοθεσία:

Τριαντάφυλλος Δελής

Κίνηση: Πασχαλιά Ακριτίδου

Μουσική: Γιώργος Οικονόμου

Σχεδιασμός φωτισμών: Δημήτρης Κοκολινάκης

6 Μαρτίου 2020

στις 20.30

7 Μαρτίου 2020

στις 18.00 και 20.30

ΘΕΑΤΡΟ ΔΕΝΤΡΟ

Ενόπλιος 44Β, Παλλουριώτισσα, Λευκωσία

Τιμή εισιτηρίου: 15 ευρώ

Προώληση: www.soldoutticketbox.com - Πληροφορίες: 99035132 & 22894356

ΔΙΟΡΓΑΝΩΣΗ:

Πανεπιστήμιο Κύπρου

MINI'S ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΘΕΑΤΡΟΥ

ΧΟΡΗΓΟΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ:

LOVE 100.7 FM

Αντέδρασε το Χρηματιστήριο με μεγάλη άνοδο κατά 6,38%

Αλμα 11% στις τράπεζες μετά την ανάκαμψη Ευρώπης και Γουόλ τη Δευτέρα

Της ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ ΚΟΥΡΤΑΛΗ

Λαμβάνοντας «σήμα» από την αντίδραση της Wall Street τη Δευτέρα καθώς και την ισχυρή άνοδο των ευρωπαϊκών αγορών, το ελληνικό Χρηματιστήριο κατέγραψε άλμα άνω του 6%, υπεραποδίδοντας σημαντικά έναντι των διεθνών δεικτών, ενώ οι τράπεζες «ξέσπασαν» κατά +11% μετά τις αδιάκοπες και έντονες πιέσεις των προηγούμενων ημερών. Ράλι σημειώθηκε και στα ομόλογα, με τους αγοραστές να επιστρέφουν και να στέλνουν την απόδοση του 10ετούς στο 1,23% και κατά 9% χαμηλότερα. Η ευφορία, τόσο εγχωρίας όσο και διεθνώς, σχετίστηκε με τις προσδοκίες για άμεσα μέτρα τόνωσης από τις κεντρικές τράπεζες, μετά και τις δηλώσεις της επικεφαλής της ΕΚΤ Κριστίν Λαγκάρντ ότι η τράπεζα είναι έτοιμη να παρέμβει με στοχευμένα μέτρα σε περίπτωση που οι οικονομικές συνθήκες το επιβάλλουν. Οι προσδοκίες αυτές... εισακούστηκαν πάντως από τη Fed, η οποία με έκτακτη παρέμβαση μείωσε κατά 50 μ.β. το βασικό της επιτόκιο και διατήρησε το θετικό κλίμα.

Το Χ.Α. προερχόταν από μία καταστροφική εβδομάδα, όπου κατέγραψε τις μεγαλύτερες απώλειες διεθνώς. Έτσι, το παραμικρό θετικό μήνυμα από το εξωτερικό θα ήταν αρκετό για να κινητοποιήσει τους αγοραστές να κυνηγήσουν τα υπερπλημένα επίπεδα που δημιούργησε το sell-off. Ωστόσο, οι αναλυτές προειδοποιούν

Οι αναλυτές προειδοποιούν πως το τρέχον διάστημα η μεταβλητότητα βρίσκεται στα ύψη και έτσι όλα είναι ανοικτά.

πως αν και προφανώς έχουν δημιουργηθεί επενδυτικές ευκαιρίες, ωστόσο το τρέχον διάστημα η μεταβλητότητα βρίσκεται στα ύψη και έτσι όλα είναι ανοικτά για το Χ.Α. το οποίο φυσικά θα «παρακολουθεί» και τις διεθνείς αγορές.

Στα στατιστικά τις αγοράς, ο Γενικός Δείκτης έκλεισε με άνοδο 6,38% στις 766,32 μονάδες, ενώ ενδοσυνεδριακά έφτασε έως και τις 774,33 μονάδες με άνοδο

Ράλι σημειώθηκε και στα ομόλογα, με τους αγοραστές να επιστρέφουν και να στέλνουν την απόδοση του 10ετούς στο 1,23% και κατά 9% χαμηλότερα.

7,49%, και ο τζίρος ανήλθε στα 153,65 εκατ. ευρώ. Ο δείκτης υψηλής κεφαλαιοποίησης ενισχύθηκε κατά 6,65% στις 1.944,62 μονάδες, ο δείκτης μεσαίας κεφαλαιοποίησης έκλεισε στο +5,28% και στις 1.040,19 μονάδες, ενώ ο τραπεζικός δείκτης έκλεισε με άλμα 11,24% στις 639,81 μονάδες. Με την Alpha Bank και τη Eurobank να υπεραποδίδουν με 12,67% και 12,19% αντιστοίχως, ενώ στο +8,73%

έκλεισε η Εθνική και στο +8,87% η Πειραιώς.

Όπως σχολιάζει ο Δημήτρης Τζάνας της Κύκλος Χρηματιστηριακή, η αυξημένη μεταβλητότητα αναμένεται να χαρακτηρίσει την κίνηση των αγορών για το επόμενο διάστημα, συμπεριλαμβανομένου και του Χ.Α. Η ελληνική οικονομία είναι αντιμέτωπη τόσο με τη διαχείριση του ζητήματος του κορωνοϊού που απειλεί

τον τουρισμό αλλά και τις ελληνικές εξαγωγές, όσο και με το πρόβλημα των αυξημένων μεταναστευτικών ροών στα σύνορα. Θα χρειαστεί επομένως αυξημένη προσπάθεια για να πείσει η ελληνική οικονομία ότι επανέρχεται σε τροχιά ρυθμών μεγέθυνσης και εφαρμογής μεταρρυθμίσεων που συνδέονται με τη διαδικασία διαμόρφωσης προϋποθέσεων για υλοποίηση επενδύσεων.

Ευφορία στην Ευρώπη, ανησυχία στις ΗΠΑ

Με άνοδο έκλεισαν χθες όλες οι ευρωπαϊκές αγορές, καθώς μετά την έκτακτη συνεδρίαση της αμερικανικής Federal Reserve και την εσπευσμένη μείωση των επιτοκίων οι επενδυτές προσβλέπουν σε μέτρα τόνωσης των οικονομιών από όλες τις κεντρικές τράπεζες. Η αντίδραση δεν ήταν, όμως, ίδια στη Γουόλ Στρίτ, όπου η απόφαση της Fed ενέσπειρε ανησυχία για το ενδεχόμενο να αποδειχθεί ανεπαρκής για να θωράκισει τη μεγαλύτερη οικονομία στον κόσμο από τον αντίκτυπο της επιδημίας του κορωνοϊού. Έτσι, οι βασικοί δείκτες της Γουόλ Στρίτ συνέχισαν την πτωτική πορεία των τελευταίων ημερών, με τον S&P 500 να καταγράφει την όγδοη συνεδρία υποχώρησής του κατά τις τελευταίες εννέα ημέρες.

Οι επενδυτές στράφηκαν για μία ακόμη φορά στα ασφαλή καταφύγια των ομολόγων του αμερικανικού δημόσιου, με τις αποδόσεις των διετών ομολόγων να έχουν βυθιστεί στο 0,73% και των δεκαετών γύρω στο 1%. Εως αργά το βράδυ, λίγο πριν από το κλείσιμο της συνεδρίασης ο δείκτης S&P 500 σημείωνε απώλειες 1,80%, ενώ ο δείκτης υψηλής κεφαλαιοποίησης Dow Jones υποχωρούσε κατά 1,98%.

Όπως τονίζει ο Σουμπάντρα Ρατζάπα, αναλυτής αμερικανικών τίτλων στη Societe Generale, «οι μειώσεις επιτοκίων από τη Fed τείνουν να είναι λιγότερο αποτελεσματικές σε καταστάσεις σαν αυτή, δηλαδή όταν σημειώνεται πλήγμα στην προσφορά

και πλήγμα στη ζήτηση». Ακόμη πιο απαισιόδοξος ο Kris Ρούκκι, οικονομολόγος της MUFG Union Bank, που τονίζει πως «μία έκτακτη συνεδρίαση και μια μείωση των επιτοκίων μεγαλύτερη από την αναμενόμενη δείχνει πως τα στελέχη της Fed είναι σε πανικό, όπως ακριβώς ήταν και οι επενδυτές την περασμένη εβδομάδα».

Την ίδια στιγμή, στα χρηματιστήρια

Η μείωση επιτοκίων από τη Fed δεν έπεισε τους επενδυτές ότι αρκεί για τη θωράκιση της αμερικανικής οικονομίας έναντι του κορωνοϊού.

για της Ευρώπης επικρατούσε ευφορία. Στη διάρκεια της συνεδρίασης ορισμένες ευρωπαϊκές αγορές σημείωσαν άνοδο άνω του 3%, αν και αργότερα περιορίσαν τα κέρδη τους.

Έτσι, ο δείκτης FTSE 100 του Λονδίνου έκλεισε με κέρδη 0,95% και ο Χέττα DAX της Φρανκφούρτης με κέρδη άνω του 1%. Τα μεγαλύτερα κέρδη κατέγραψε ο δείκτης CAC 40 του Παρισιού, που έκλεισε στο +1,12, ενώ με άνοδο, αλλά πιο περιορισμένη, συγκεκριμένα 0,43% και 0,8%, έκλεισαν οι δείκτες FTSE MIB του Μιλάνου και IBEX 35 της Μαδρίτης. Το ευρώ κυμαίνονταν το βράδυ στο 1,1170 δολ.

Οι επενδυτές στράφηκαν για μία ακόμη φορά στα ασφαλή καταφύγια των ομολόγων του αμερικανικού δημόσιου.

(Τιμήν: Reuters)

ΞΕΝΑ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑ

New York/Νέα Υόρκη				WALT DISNEY CO				ROYAL BANK SCO				DT LUFTHANSA				TENARIS				Paris/Παρίσι			
(Σε δολάρια)				WELLS FARGO & WELLMART INC				RDS 'A' RDS 'B'				DT TELEKOM N E.ON SE NA				TERNNA UNICREDIT				(Σε ευρώ)			
Εταιρείες	Πριν από	Μετ. %																		Εταιρείες	Χθες	Μετ. %	
3M COMPANY	148.0915	-3.2208																		ACCOR	3313	0.15	
ALCOA CORP	13.42	-2.578																		AIR LIQUIDE	126.85	1.44	
ALLEGHANY CRP	707	-1.7674																		ALSTOM	45.98	1.64	
ALTRIA CORP	42.67	1.4262																		AXA	21.01	1.38	
AMAZON COM	1941.45	-0.6397																		BNP PARIBAS	42.81	-1.48	
AMER EXPRESS C	110.3	-1.3152																		BOUYGUES	36.15	2.99	
AMER INTL GROU	42.26	-1.3769																		CAPGEMINI	16.33	0.25	
AMGEN	207.3288	-2.2956																		CARREFOUR	16.33	0.25	
APPLE INC	292.57	-2.0883																		CASINO GUICHAR	35.00	-0.99	
BANK OF AMERIC	28.08	-4.3922																		CREDIT AGRICOL	10.23	-2.34	
BAXTER INTL IN	86.16	-1.17																		DANONE	62.80	-0.48	
BOEING CO	285.8108	-1.1958																		DASSAULT SYSTE	143.15	1.52	
BRISTOL MYERS	59.53	-1.3424																		EDF	13.00	1.17	
CAMPBELL SOUP	48.22	0.5002																		L'OREAL	251.40	1.58	
CATERPILLAR IN	125.68	-1.5047																		L.V.M.H.	377.35	0.33	
CIGNA CORP	192.03	-1.1886																		PERNOD RICARD	149.30	0.03	
CHEVRON	95.58	-1.0457																		PEUGEOT	16.93	1.01	
CISCO SYSTEMS	40.57	-1.4574																		KERING	512.00	1.47	
CITIGROUP	65.81	-2.6335																		PUBLICIS GROUP	34.40	1.3	
CERVENCERIAS	16.575	0.2636																		RENAULT	25.04	-0.25	
COCA-COLA CO	56.49	0.1093																		SAINT-GOBAIN	32.80	2.74	
COLGATE PALMOL	72.75	0.4279																		SANOFI	86.09	0.58	
DANAO S CORP	5.35	5.1081																		SCHNEIDER ELEC	94.64	2.16	
DIANA SHIPPING	2.175	0.2004																		SOCIETE GENERA	24.23	-3.6	
DOW INC	40.7	-1.7383																		SODEXO	86.36	-0.16	
DUPONT DE NMOU	44.52	-0.9566																		TFI	6.89	-1.43	
ENTERGY CP	123.76	-0.29																		THALES	91.52	-1.08	
EXXON MOBIL	52.12	-3.2665																		TOTAL	39.32	0.56	
FEDEX CORP	135.27	-3.2057																		VEOLIA ENVIRON	27.17	2.96	
FORD MOTOR CO	6.99	-2.9167																					
INTL BUSMACHI	130.76	-2.6359																					
GENERAL DYNAMI	164.21	-0.4969																					
GENERAL ELEC C	10.83	-3.3898																					
GOLDM SACHS GR	205	-2.134																					
HALLIBURTON	16.195	-4.9589																					
HARTFORD FINL	51.99	-2.1273																					
HP INC	20.71	-2.6508																					
HOME DEPOT INC	230.55	0.2653																					
HONEYWELL INTL	163.87	-0.2253																					
INTEL CORP	57.13	-1.8047																					
JOHNSON JOHNSO	135.19	-3.4495																					
JPMORGAN CHASE	117.33	-3.448																					
LAZARD	37.29	-1.7391																					
MCDONALD'S COR	200.09	-1.2145																					
MERCK & CO	79.43	-2.3842																					
MICROSOFT CP	167.43	-3.102																					
3M COMPANY	148.14	-3.1891																					
MORGAN STANLEY	44.93	-3.3348																					
NICE INC CL B	92.9	0.2374																					
NORFOLK SOUTHE	179.306	-1.7986																					
PFIZER INC	34.49	-1.1181																					
PROCTER & GAMB	119.47	-0.0753																					
RAYTHEON CO	193.43	0.504																					
ROCKWELL AUTOM	189.85	-0.3883																					
SCHLUMBERGER L	26.94	-3.0587																					
SOUTHERN	65	1.6737																					
STEALTH GAS	2.7	-2.5236																					
TSAKOS ENERGY	2.4801	-0.796																					
UNISYS CORP	14.9	-5.3367																					
UNITED TECH CP	134.57	0.3729																					
UNITEDHEALTH G	266.47	-2.4313																					
US BANCORP	46.63	-3.1769																					
VERIZON COMMS	55.98	-2.3378																					

ΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑ

ΤΙΜΕΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑΤΟΣ

ΣΕ ΟΡΟΥΣ ΕΥΡΩ	Μέση τιμή	Αγορά	Πώληση
ΔΟΛΑΡΙΟ ΗΠΑ	1,1117	1,1179	1,1183
ΚΟΡΟΝΑ ΔΑΝΙΑΣ	7,473	7,471	7,4748
ΛΙΡΑ ΑΓΓΛΙΑΣ - ΣΚΟΤΙΑΣ - Β. ΙΡΛΑΝΔΙΑ	0,8701	0,8712	0,8719
ΚΟΡΟΝΑ ΣΟΥΗΔΙΑΣ	10,559	10,5209	10,528
ΓΙΕΝ ΙΑΠΩΝΙΑΣ (100)	119,77	120,11	120,18
ΦΡΑΓΚΟ ΕΛΒΕΤΙΑΣ	1,0646	1,0676	1,0683
ΚΟΡΟΝΑ ΝΟΡΒΗΓΙΑΣ	10,3328	10,304	10,3101
ΔΟΛΑΡΙΟ ΚΑΝΑΔΑ	1,4857	1,4905	1,4915
ΔΟΛΑΡΙΟ ΑΥΣΤΡΑΛΙΑΣ	1,6911	1,6874	1,6884

ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟ ΑΘΗΝΩΝ

ΔΕΙΚΤΕΣ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟΥ			ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΑΞΙΑΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ		
	Κλείσιμο	Μεταβολή (%)	Κλάδος Χ.Α.	Συναλλαγές	Συμμετοχή
Γενικός Δείκτης	766,32	6,38	ΤΡΑΠΕΖΕΣ	46.785.957	30,74%
FTSE Βιομηχ. προϊόντων	1984,54	8,08	ΣΤΑΘΕΡΗ ΤΗΛΕΦΩΝΙΑ	42.838.547	28,15%
FTSE Κατασκευών-Υλικών	2413,75	6,94	ΤΥΧΕΡΑ ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ	15.160.040	9,96%
FTSE MME	0	0	ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΕΝΕΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΕΣ	8.417.513	5,53%
FTSE Πετρελαίου-Αερίου	3952,4	9,32	ΔΙΥΛΙΣΤΗΡΙΑ	6.162.396	4,05%
FTSE Προσωπ. & Οικιακών Προϊόντων	8704,26	12,66	ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ	5.701.462	3,75%
FTSE Πρώτων Υλών	5464,8	1,76	ΣΥΜΒΑΤΙΚΟΣ ΗΛΕΚΤΡΙΣΜΟΣ	5.298.448	3,48%
FTSE Ταξιδιών και Αναψυχής	1670,64	3,9	ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ	3.200.733	2,10%
FTSE Τεχνολογίας	801,32	6,01	ΣΥΜΜΕΤΟΧΕΣ & ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΚΙΝΗΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ	2.816.202	1,85%
FTSE Τηλεπικοινωνιών	3523,29	-0,16	ΚΑΘΕΤΟΠ. ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ ΠΕΤΡΕΛΑΙΟΥ & ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΕΡΙΟΥ	2.455.067	1,61%
FTSE Τραπεζών	639,81	11,24	ΤΣΙΜΕΝΤΑ	1.940.779	1,28%
FTSE ΧΑ-ΧΑΚ Τραπεζικός Δείκτης	484,25	11,24	ΤΑΞΙΔΙΑ & ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ	1.871.983	1,23%
FTSE Τροφίμων και Ποτών	11067,93	4,47	ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΟΣ ΗΛΕΚΤΡΙΣΜΟΣ	1.510.178	0,99%
FTSE Υγείας	500,02	0,28	ΑΝΑΨΥΚΤΙΚΑ	1.336.675	0,88%
FTSE Υπηρ. Κοινής Ωφελείας	2927,34	8,3	ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ	1.272.806	0,84%
FTSE Χηρικών	7351,6	0,92	ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	846.286	0,56%
FTSE Χρηματοοικονομικών Υπηρεσιών	836,89	4,94	ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ	666.799	0,44%
FTSE Χ.Α. LargeCap	1944,62	6,65	ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΜΕΝΕΣ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	623.635	0,41%
FTSE Χ.Α. MidCap	1040,19	5,28	ΔΙΑΡΚΗ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΙΚΑ ΑΓΑΘΑ	594.298	0,39%
FTSE Χ.Α. Δείκτης Αγοράς	481,96	6,59	ΥΔΡΕΥΣΗ	529.794	0,35%
			ΛΟΙΠΟΙ ΚΛΑΔΟΙ	2.150.945	1,41%
			ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ	152.180.543	

▲ 104

▼ 10

➡ 24

ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΕΣ ΜΕΤΑΒΟΛΕΣ

ΑΝΟΔΟΣ	Κλείσιμο	Μετ.	ΠΤΩΣΗ	Κλείσιμο	Μετ.
ΑΤΤΙΚΑ BANK (ΚΟ)	0,255	25,00%	FOURLIS ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ (ΚΟ)	4,700	-4,08%
JUMBO (ΚΟ)	16,700	17,44%	CNL CAPITAL (ΚΟ)	9,500	-2,56%
ALPHA BANK (ΚΟ)	1,450	12,67%	ΚΛΟΥΚΙΝΑΣ - ΛΑΠΠΑΣ (ΚΟ)	0,644	-2,42%
EUROBANK ERGASIAS (ΚΟ)	0,635	12,19%	ΕΛΑΣΤΡΟΝ (ΚΟ)	1,105	-0,45%
ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ (ΚΟ)	6,760	11,92%	ΟΤΕ (ΚΟ)	12,800	-0,16%
ΚΕΚΡΩΦ (ΚΟ)	1,786	10,25%			
ΔΕΗ (ΚΟ)	3,250	10,02%			
ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ (ΚΟ)	6,850	9,60%			
ΜΟΤΟΡ ΟΙΛ (ΚΟ)	16,160	9,19%			
ΜΥΤΙΛΗΝΑΙΟΣ (ΚΟ)	7,430	9,10%			

ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΕΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ

ΑΞΙΑ	ΕΜΠΟΡΕΥΣΙΜΟΤΗΤΑ
ΟΤΕ (ΚΟ)	42.838.546,93
ΟΠΑΠ (ΚΟ)	15.017.785,15
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	14.727.623,97
EUROBANK ERGASIAS (ΚΟ)	12.363.260,60
ALPHA BANK (ΚΟ)	10.207.163,32
ΠΕΙΡΑΙΩΣ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	8.830.921,85
ΜΥΤΙΛΗΝΑΙΟΣ (ΚΟ)	7.173.108,64
ΜΟΤΟΡ ΟΙΛ (ΚΟ)	6.162.395,67
JUMBO (ΚΟ)	5.701.461,68
ΔΕΗ (ΚΟ)	3.951.042,78
ΠΕΙΡΑΙΩΣ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	0,93%
ΕΛΛΑΚΤΩΡ (ΚΟ)	0,76%
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	0,74%
MARFIN INVESTMENT GROUP (ΚΟ)	0,73%
ΟΤΕ (ΚΟ)	0,69%
ΜΥΤΙΛΗΝΑΙΟΣ (ΚΟ)	0,68%
ΑΥΤΟΗΕΛΛΑΣ (ΚΟ)	0,57%
EUROBANK ERGASIAS (ΚΟ)	0,53%
INFORM ΛΥΚΟΣ Π. (ΚΟ)	0,52%
ΔΕΗ (ΚΟ)	0,52%

ΠΑΡΑΓΩΓΑ - ΗΜΕΡΗΣΙΟ ΔΕΛΤΙΟ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΠΟΙΗΣΗ Χ.Α.		ΑΞΙΑ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ		ΟΓΚΟΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ	
53.367,67 (εκατ. ευρώ)	5,52% ΗΜΕΡΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	151.420,53 (χιλ. ευρώ)	-17,25% ΗΜΕΡΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	61.444,12 (χιλ. τεμάχια)	-26,29% ΗΜΕΡΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ

ΑΝΑΛΥΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ ΑΓΟΡΑΣ ΠΑΡΑΓΩΓΩΝ

	ΑΡΙΘΜΟΣ ΠΡΑΞΕΩΝ	ΟΓΚΟΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΝΟΙΚΤΩΝ ΣΥΜΒΟΛΑΙΩΝ
Σ.Μ.Ε. σε Δείκτες	628	2.542	8.254
FTSE/Χ.Α. Large Cap	628	2.542	8.254
Σ.Μ.Ε. σε Μετοχές	5.191	61.425	273.422
ΑΔΜΗΕ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ Α.Ε. (ΚΟ)	162	888	6.008
ALPHA BANK (ΚΟ)	626	13.980	23.291
ΑΤΤΙΚΑ BANK Α.Τ.Ε. (ΚΟ)	19	226	3.760
Coca-Cola HBC AG (ΚΟ)	6	13	406
CENERGY HOLDINGS (ΚΑ)	61	771	6.970
ΕΛΛΑΚΤΩΡ (ΚΟ)	324	3.499	16.188
ΤΡΑΠΕΖΑ EUROBANK ERGASIAS (ΚΟ)	497	11.545	53.423
ΕΥΔΑΠ (ΚΟ)	25	46	649
FOURLIS ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ (ΚΟ)	6	17	62
ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ (ΚΟ)	112	310	6.541
ΕΛΛΗΝ. ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑ-Χ.Α. (ΚΟ)	172	918	2.195
ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ (ΚΟ)	203	559	2.409
INTRACOM HOLDINGS (ΚΟ)	22	126	3.410
INTRALOT (ΚΟ)	19	146	5.023
JUMBO (ΚΟ)	148	272	369
LAMDA DEVELOPMENT(ΚΟ)	66	197	1.703
MARFIN INVESTMENT GROUP (ΚΟ)	134	5.934	60.398
ΜΟΤΟΡ ΟΙΛ (ΚΟ)	38	55	747
ΜΥΤΙΛΗΝΑΙΟΣ (ΚΟ)	533	2.496	12.395
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	698	9.909	24.076
ΟΠΑΠ (ΚΟ)	111	487	1.293
ΟΤΕ (ΚΟ)	79	465	2.595
ΟΛΠ (ΚΟ)	10	22	623
ΠΕΙΡΑΙΩΣ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	507	5.308	18.514
ΔΕΗ (ΚΟ)	305	2.017	10.981
ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ (ΚΟ)	195	455	3.901
ΤΙΤΑΝ CEMENT (ΚΑ)	31	51	274
VIOTALCO SA/NV (ΚΑ)	82	713	5.218
Δικαιώματα σε Δείκτες	23	107	2.147
FTSE/Χ.Α. Large Cap	23	107	2.147
Δικαιώματα σε Μετοχές	4	30	1.720
ALPHA BANK (ΚΟ)	0	0	50
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	0	0	378
ΟΠΑΠ (ΚΟ)	3	27	214
ΟΤΕ (ΚΟ)	0	0	154
ΠΕΙΡΑΙΩΣ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	1	3	223
ΔΕΗ (ΚΟ)	0	0	701
Συνολική Δραστηριότητα	5.846	64.104	285.543

ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟ ΑΞΙΩΝ ΚΥΠΡΟΥ

Τρίτη 3 Μαρτίου 2020

ΚΩΔ.	ΟΝΟΜΑ	ΚΑΤΟΤΑΤΗ	ΑΝΟΤΑΤΗ	ΜΕΣΗ ΣΤΑΘΜ.**	ΔΙΑΦ.*	ΤΙΤΛΟΙ	ΑΓΟΡΑ	ΠΩΣΗΗ	ΤΙΜΗ ΚΛΕΙΣ.	% ΜΕΤΑΒ.
ΚΥΡΙΑ ΑΓΟΡΑ										
Χρηματοοικονομικά										
ΕΛΗΤ	HELLENIC BANK PUBLIC COMPANY LTD	0,7840	0,8180	0,7919	-1,9720	12,767	0,8040	0,8140	0,7880	-4,83
ΤΡΚΗ	Bank of Cyprus Holdings Plc	1,1940	1,2640	1,2482	7,0950	49,071	1,2620	1,2700	1,2420	4,02
ΔΗΕΠ	Demetra Holdings Plc (ΕΜ)	0,4500	0,4500	0,4500	-0,0180	1,500	0,4460	0,4600	0,4500	-2,17
ΛΕΠΕ	LCP HOLDINGS AND INVESTMENTS PUBLIC LTD (Σ)						0,0000	0,0110		
Καταναλωτικά Προϊόντα										
ΛΟΥΗ	LOUIS PLC	0,1000	0,1080	0,1050	0,8260	66,782	0,1080	0,1100	0,1080	8,00
ΤΣΟΚ	A. TSOKKOS HOTELS PUBLIC LTD	0,1150	0,1150	0,1150	0,4110	5,000	0,1150	0,1190	0,1150	2,68
Τεχνολογία										
ΛΟΤΖ	LOGICOM PUBLIC LTD	1,2800	1,3500	1,3099	1,8370	4,040	1,3000	1,3400	1,3300	2,31
ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΗ ΑΓΟΡΑ										
Χρηματοοικονομικά										
ΑΤΑΣ	ATLANTIC INSURANCE COMPANY PUBLIC LTD						1,2800	1,3200		
ΚΟΖΑ	ΚΟΣΜΟΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΔ (Σ)						0,0320	0,0000		
ΜΙΝΕ	ΜΙΝΕΡΒΑ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΔ						0,0290	0,0315		
ΑΚΕΠ	ACTIBOND GROWTH FUND PUBLIC COMPANY LTD (Σ)						0,0000	0,0260		
ΓΙΕΠ	UNIGROWTH INVESTMENTS PUBLIC LTD (ΕΜ, Σ)						0,0410	0,0000		
ΕΛΜΗ	ELLINAS FINANCE PUBLIC COMPANY LTD						0,0000	0,3480		
ΕΞΕΠ	ΕΞΕΛΕΞΗ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΔ (Σ)						0,0000	0,1000		
ΕΞΕΦ	SFS GROUP PUBLIC COMPANY LTD						0,0000	0,0180		
ΙΝΕΠ	INTERFUND INVESTMENTS PLC						0,1030	0,0000		
ΚΑΕΠ	ΚΑΡΥΕΣ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΤΔ (Σ)						0,0000	0,0000		
ΚΕΑΕ	CPI HOLDINGS PUBLIC LTD (Σ)						0,0000	0,1460		
ΠΡΟΠ	A.L. PROCHOICE GROUP PUBLIC LTD (Σ)						0,0005	0,0010		
ΣΛΕΠ	CLR INVESTMENT FUND PUBLIC LTD (Σ)						0,0015	0,0025		
ΤΔΕΠ	ΤΡΙΑΙΝΑ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΤΔ - ΔΙΕΘΝΕΙΣ (Σ)						0,0000	0,0000		
ΤΕΕΠ	ΤΡΙΑΙΝΑ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΤΔ - ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΙΚΕΣ (Σ)						0,0000	0,8000		
ΤΚΕΠ	ΤΡΙΑΙΝΑ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΤΔ - ΚΕΦΑΛΑΙΟΥΧΙΚΕΣ (Σ)						0,0000	1,8000		
ΦΑΣΤ	UNIFAST FINANCE & INVESTMENTS PUBLIC COMPANY LTD (Σ)						0,0000	0,0105		
Καταναλωτικά Προϊόντα										
ΜΑΠΑ	MALLOUPPAS & PAPACOSTAS PUBLIC CO LTD						0,0000	0,2380		
ΧΑΣΕ	Ch. Charilaou Group Plc (Σ)						0,0010	0,0000		
ΤΟΕΠ	ΤΟΞΟΤΗΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΔ (Σ)						0,0000	0,0380		
ΑΓΡΟ	"ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΝΑΠΤΥΞΕΩΣ ΑΓΡΟΥ""Η ΠΡΟΟΔΟΣ"" ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΔ (Σ)"						1,0400	1,1100		
ΑΜΑΘ	AMATHUS PUBLIC LTD						0,0000	0,1340		
ΚΛΑΡ	CLARIDGE PUBLIC LTD						0,0225	0,0250		
ΚΟΝΣ	CONSTANTINOU BROS HOTELS PUBLIC COMPANY LTD (Σ)						0,1040	0,1150		
ΛΕΠΤ	LEPTOS CALYPSO HOTELS PUBLIC LTD						0,0635	0,0700		
ΛΟΞΕ	LORDOS HOTELS (HOLDINGS) PUBLIC LTD						0,7000	0,7700		
ΝΤΟΛ	DOME INVESTMENTS PUBLIC COMPANY LTD (Σ)						0,0000	0,0000		
ΣΑΛΑ	SALAMIS TOURS (HOLDINGS) PUBLIC LTD	1,0300	1,0300	1,0300	1,3090	1,000	0,0000	1,0300	1,0300	-1,90
ΣΙΤΟ	C.C.C. TOURIST ENTERPRISES PUBLIC COMPANY LTD						0,0260	0,0000		
ΤΟΚΙ	TOP KINISIS TRAVEL PUBLIC LTD (Σ)						0,0605	0,0000		
Βιομηχανία										
ΝΤΙΑ	DISPLAY ART PLC (Σ)						0,0000	0,0000		
ΔΒΚΛ	ΔΑΣΙΜΕΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΕΣ ΚΥΠΡΟΥ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΔ (Σ)						0,0000	1,0700		
ΚΕΤΣ	THE CYPRUS CEMENT PUBLIC COMPANY LTD	0,3780	0,3800	0,3795	0,0390	11,005	0,3740	0,3860	0,3780	-0,53
ΚΥΒΡ	K. KYTHREOTIS HOLDINGS PUBLIC LTD						0,0000	0,0000		
ΤΣΙΒ	ΤΣΙΜΕΝΤΟΠΟΙΙΑ ΒΑΣΙΛΙΟΥ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΤΔ	2,2600	2,2600	2,2600	3,1340	120	2,2600	2,3000	2,2600	1,80
Βασικά Καταναλωτικά Αγαθά										
ΣΤΟ	C.T.O. PUBLIC COMPANY LTD (Σ)						0,0000	0,0130		
ΙΟΑΝ	CHRIS IOANNIDIS PUBLIC LTD (Σ)						0,0000	0,0000		
ΚΕΟ	KEO PLC						1,4300	1,4900		
ΜΙΤΣ	ΜΙΤΣΙΛΙΝΣ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΤΔ						0,0000	0,2500		
ΜΠΛΕ	BLUE ISLAND PLC	0,6350	0,6850	0,6357	0,4770	710	0,0000	0,6850	0,6850	8,73
ΦΡΟΥ	ALKIS H. HADJIKYRIACOS (FROU-FROU BISCUITS) PUBLIC LTD	0,2800	0,3100	0,2863	-0,9410	14,300	0,2800	0,3100	0,3100	0,00
Βασικά Υλικά										
ΛΟΡΔ	LORDOS UNITED PLASTICS PUBLIC LTD						0,0000	0,0800		
Ακίνητη Περιουσία										
ΚΚΟΜ	K + G COMPLEX PUBLIC COMPANY LTD (Σ)	0,1960	0,1960	0,1960	-0,4000	5,000	0,1860	0,2000	0,1960	-2,00
ΠΑΝΔ	ΠΑΝΔΟΡΑ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΔ						0,0585	0,0650		
ΦΙΛΟ	ΦΙΛΟΚΗΜΑΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΔ (Σ)						0,2100	0,2360		
Ενέργεια										
ΑΙΝΑ	PETROLINA (HOLDINGS) PUBLIC LTD	1,0000	1,0300	1,0006	-0,0260	10,200	1,0000	1,0300	1,0100	-1,94
ΑΓΟΡΑ ΕΠΙΤΗΡΗΣΗΣ										
Χρηματοοικονομικά										
ΛΙΠΕ	LIBERTY LIFE INSURANCE PUBLIC COMPANY LTD (ΑΝ, Σ)						0,0000	1,2100		
ΑΙΕΠ	ΑΙΑΝΤΑΣ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΔ (ΑΝ, ΕΜ, Σ)						0,0020	0,0000		
ΔΔΕΠ	ΔΩΔΟΝΗ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΧΑΡΤΟΦΥΛΑΚΙΟΥ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΤΔ (ΑΝ, ΕΜ, Σ)						0,0000	0,0000		
ΕΛΕΠ	ΕΛΜΑ HOLDINGS PUBLIC COMPANY LTD (ΑΝ, Σ)						0,0000	0,0000		
ΙΞΕΠ	ΙΣΧΥΣ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΔ (ΑΝ, ΕΜ, Σ)						0,0000	0,0000		
ΡΕΕΠ	REGALLIA HOLDINGS & INVESTMENTS PUBLIC LTD (ΑΝ, ΕΜ, Σ)						0,0000	0,0000		
ΤΞΕΠ	JUPITER PORTFOLIO INVESTMENTS PUBLIC COMPANY LTD (ΑΝ, Σ)						0,0000	0,0000		
ΧΑΕΠ	HARVEST CAPITAL MANAGEMENT PUBLIC LTD (ΑΝ, ΕΜ, Σ)						0,0000	0,0000		
Καταναλωτικά Προϊόντα										
ΕΡΜΕ	ERMES DEPARTMENT STORES PLC (ΑΝ)						0,0000	0,0000		
Βιομηχανία										
ΡΟΛΑ	ROLANDOS ENTERPRISES PUBLIC LTD (ΑΝ, Σ)						0,0000	0,0000		
ΣΤΣΔ	CYPRUS TRADING CORPORATION PLC (ΑΝ, Σ)						0,0000	0,0000		
Ακίνητη Περιουσία										
ΓΟΥΛ	WOOLWORTH (CYPRUS) PROPERTIES PLC (ΑΝ, Σ)						0,0000	0,0000		
ΑΓΟΡΑ ΟΜΟΛΟΓΩΝ										
ΕΤΑΙΡΙΚΑ ΧΡΕΟΓΡΑΦΑ										
ΕΤΜΑ1	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΤΔ – ΜΕΤΑΤΡΕΨΙΜΑ ΑΞΙΟΓΡΑΦΑ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ 1							54,0000	70,0000	
ΕΤΜΑ2	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΤΔ – ΜΕΤΑΤΡΕΨΙΜΑ ΑΞΙΟΓΡΑΦΑ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ 2							53,2100	57,0000	
ΙΝΓΚΑΡΤ	Glenfinnian Bond Designated Activity Company (Ομόλογο) (ΑΝ)						0,0000	0,0000		
ΙΝΓΚΑΡΤ2	Pulteney Bond Designated Activity Company (Ομόλογο) (ΑΝ)						0,0000	0,0000		
ΤΡΙΣΤΟΝΕ	Tristone Healthcare Bond Designated Activity Company (Ομόλογο)						0,0000	0,0000		

«Στα χέρια του κορωνοϊού»

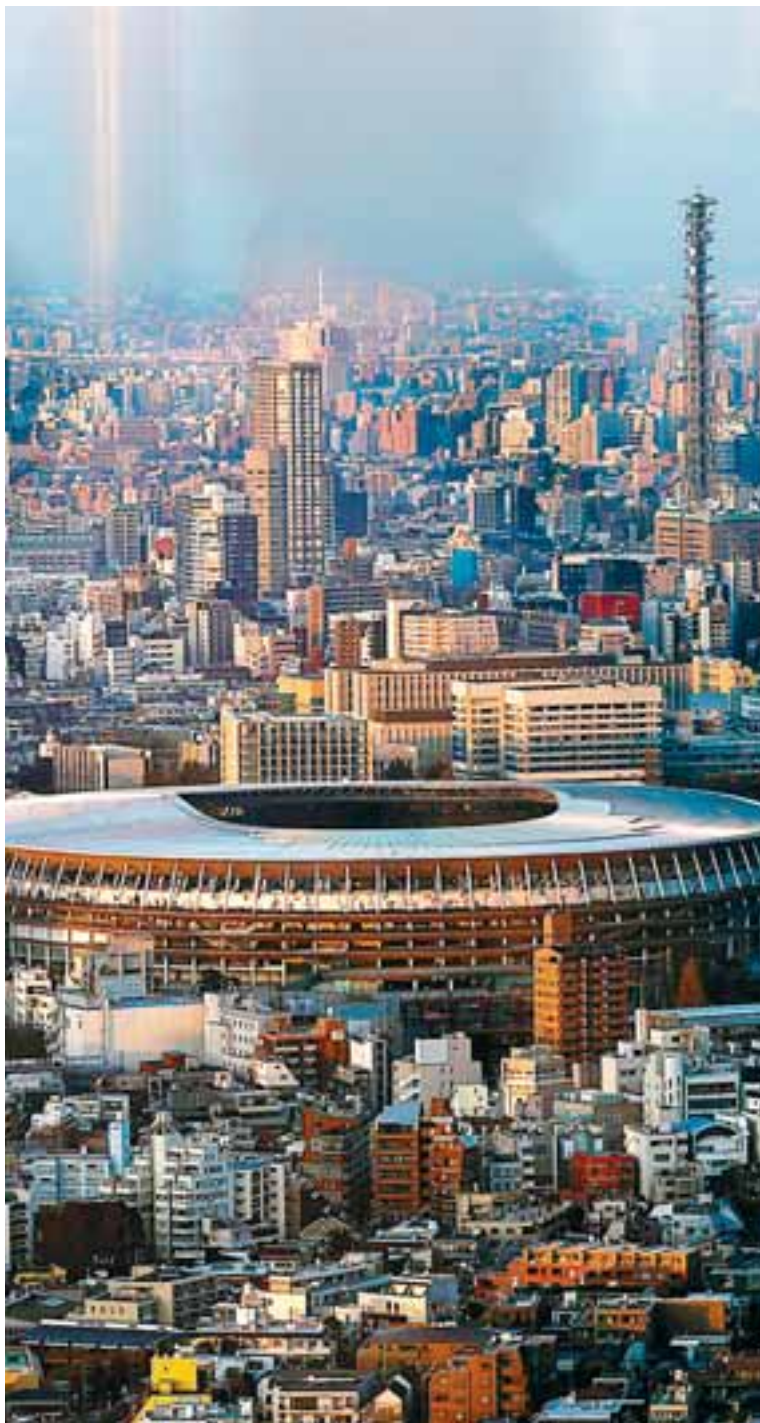
Ανησυχία από Ντικ Πάουντ για την τύχη των Ολυμπιακών Αγώνων του Τόκιο

Της ΣΠΥΡΙΔΟΥΛΑΣ ΣΠΑΝΕΑ

«Οι Ολυμπιακοί Αγώνες του Τόκιο δεν είναι στα "χέρια" της Διεθνούς Ολυμπιακής Επιτροπής αλλά θα εξαρτηθούν από την εξέλιξη της νόσου του κορωνοϊού». Αυτή η διαπίστωση προέρχεται από τον Ντικ Πάουντ, το αρχαιότερο μέλος της ΔΟΕ και πρώτο πρόεδρο του Παγκόσμιου Οργανισμού Αντιντόπινγκ (WADA). Ο Καναδός «Αθάνατος» σε συνέντευξή του στο Associated Press εξέφρασε την ανησυχία του, υπογράμμισε τα οικονομικά προβλήματα που θα προκαλέσει μία αναβολή και τόνισε ότι, με τα έως τώρα δεδομένα, δεν υπάρχει καμία συζήτηση για αναβολή.

Οι σύγχρονοι Ολυμπιακοί Αγώνες δεν έχουν διεξαχθεί μόνο εξαιτίας Παγκοσμίων Πολέμων (1916, 1940, 1944). Μάλιστα, το 1940 ήταν να πραγματοποιηθούν στο Τόκιο. Ακόμα και στη «Σφαγή του Μονάχου», το 1972, ο τότε πρόεδρος της ΔΟΕ Είβερ Μπράντντ είχε πει την ιστορική φράση «Οι Αγώνες πρέπει να συνεχιστούν». Ούτε τα υποϊκόταξ του 1980 και του 1984 δεν... πτόησαν την κορυφαία αθλητική γιορτή.

Αυτή τη φορά όμως, η νόσος του νέου κορωνοϊού, η οποία έχει προκαλέσει προβλήματα και ακυρώσεις προολυμπιακών τουρνουά, δείχνει να προβληματίζει τους «Αθανάτους». Ο Ντικ Πάουντ, στη συνέντευξή του, τόνισε ότι υπάρχει ένα περιθώριο δύο μηνών για να δουν την εξέλιξη της νόσου αλλά μέχρι τον Μάιο θα πρέπει να έχουν αρχίσει να ρυθμίζονται η τροφοδοσία, τα μέτρα ασφαλείας, η λειτουργία του Ολυμπιακού Χωριού και των ξενοδοχείων, ενώ τα μεγάλα τηλεοπτικά δίκτυα θα πρέπει να φτιάξουν τα στούντιό τους. «Αυτός είναι ένας νέος πόλεμος. Δεν μπορείς να αναβάλεις κάτι που έχει την κλίμακα των Ολυμπιακών Αγώνων. Είναι πολυπαραγοντικό ζήτημα, τόσο για τις χώρες όσο και για τις άλλες αθλητικές διοργανώσεις και την τηλεοπτική σεζόν», υπογράμμισε ο Καναδός. Εάν η διοργάνωση μετατεθεί για τον Οκτώβριο τα μεγάλα κανάλια, που αγοράζουν

Πρόσωπα καλυμμένα με μάσκες λόγω του κορωνοϊού αντανακλώνται σε τζάμι κτιρίου του Τόκιο με φόντο το Ολυμπιακό Στάδιο της πόλης, την οποία έχει χτυπήσει ο κορωνοϊός και οδεύει προς τους 32ους Ολυμπιακούς Αγώνες.

«Είναι ένας νέος πόλεμος. Δεν μπορείς να αναβάλεις κάτι που έχει την κλίμακα των Ολυμπιακών Αγώνων», υπογράμμισε ο Καναδός «Αθάνατος».

τα τηλεοπτικά δικαιώματα, έχουν άλλα προγράμματα. Στο μεταξύ, το 73% των εσόδων της ΔΟΕ προέρχεται από τα τηλεοπτικά κανάλια και ιδίως τα αμερικανικά.

Σε περίπτωση που δεν θα διεξαχθούν οι Ολυμπιακοί Αγώνες το προσεχές καλοκαίρι, η ιαπωνική οικονομία θα δεχθεί ένα τεράστιο χτύπημα. Η χώρα έχει επενδύσει στη διοργάνωση και προσδοκά στα κέρδη που θα φέρει ο τουρισμός. Το επίσημο κόστος των Αγώνων του Τόκιο ανέρχεται σε 11,5 δισ. ευρώ. Ακόμα και η μεταφορά της αθλητικής γιορτής για το καλοκαίρι του 2021 θα προκαλέσει προβλήματα. «Είναι δύσκολο να κρατήσεις το σύστημα για ακόμη ένα χρόνο. Και τα έσοδα που δεν θα έρθουν έως τότε; Και τα ασφάλιστρα;», αναρωτήθηκε το αρχαιότερο μέλος της Διεθνούς Ολυμπιακής Επιτροπής και απέκλεισε το «σπάσιμο» των Ολυμπιακών Αγώνων σε μικρότερες διοργανώσεις που θα γίνουν σε διαφορετικές χώρες: «Τότε δεν θα έχουμε Ολυμπιακούς Αγώνες αλλά Παγκόσμια Πρωταθλήματα». Οι ιδρυτές της Διεθνούς Ολυμπιακής Επιτροπής βρίσκονται σε συνεχή επικοινωνία με τον Παγκόσμιο Οργανισμό Υγείας, τον οποίον και συμβουλευούνται. Ο Ντικ Πάουντ ενθάρρυνε τους αθλητές να συνεχίσουν την προετοιμασία τους: «Εξ όσων γνωρίζουμε θα πάμε στο Τόκιο. Μείνετε συγκεντρωμένοι στο άθλημά σας και η ΔΟΕ δεν θα σας στείλει κάπου με πανδημία». Στις 12 Μαρτίου θα πραγματοποιηθεί στην Αρχαία Ολυμπία η τελετή Αφής της Ολυμπιακής Φλόγας. Πρώτη φορά, όμως, το Φως από τη γενέτειρα της κορυφαίας αθλητικής διοργάνωσης θα ταξιδέψει υπό τον φόβο μιας πανδημίας.

Σύμφωνα με το Ποδόσφαιρο Παρατηρητήριο, οκτώ από τα δέκα πρωταθλήματα του κόσμου με τις περισσότερες κάρτες ανά αναμέτρηση προέρχονται από τη Ν. Αμερική. Η Ελλάδα δεν τα πάει κι άσχημα...

Το λατινοαμερικανικό ποδόσφαιρο είναι το πιο σκληρό του κόσμου

Το Λατινοαμερικανικό ποδόσφαιρο παραμένει το πιο δυναμικό του κόσμου. Αυτό έρχεται να επιβεβαιώσει με μία νέα έρευνα το Ποδόσφαιρο Παρατηρητήριο (CIES), που αναλύει και κατατάσσει 92 κορυφαία πρωταθλήματα παγκοσμίως, ανάλογα με τον μέσο αριθμό καρτών (κίτρινες και κόκκινες) που δέχονται οι ομάδες ανά παιχνίδι κατά τη διάρκεια της φετινής σεζόν (2019-2020, μέχρι και τις 17 Φεβρουαρίου). Η μελέτη αυτή αποκαλύπτει τις μεγάλες γεωγραφικές διαφορές στον κόσμο του ποδοσφαίρου και τη δυναμική του αθλήματος.

Οκτώ από τα δέκα πρωταθλήματα με τις περισσότερες κάρτες ανά αναμέτρηση προέρχονται από τη Λατινική Αμερική: Βολιβία (7,01), Ουρουγουά (6,61), Γουατεμάλα (6,44), Ελ Σαλβαδόρ (6,42), Κολομβία (6,42), Εκουαδόρ (6,17), Περού (5,88) και Αργεντινή (5,88), παίζουν ιδιαίτερα σκληρό ποδόσφαιρο, γεγονός που αποτυπώνεται και στα στοιχεία της έρευνας. Αντιθέτως, τρία από τα πέντε πρωταθλήματα με τις λιγότερες κάρτες είναι από την Ασία: Ιαπωνία (2,26) Βιετνάμ (3,36) και Νότια Κορέα (3,47).

Από τα πρωταθλήματα της Ευρώπης, η Σούπερ Λίγκα της Ουκρανίας δέχεται τις περισσότερες κάρτες ανά παιχνίδι με 6,19, ενώ η Σέριε Α της Ιταλίας, βρίσκεται στη δεύτερη θέση με 5,82. Η Κροατία με 5,71 είναι στην τρίτη θέση, ενώ η Σούπερ Λίγκα της Ελλάδας (5,65) ολοκληρώνει την πρώτη τετράδα της Ευρώπης. Από τα 92 πρωταθλήματα της έρευνας, το ελληνικό πρωτάθλημα βρίσκεται στη 15η θέση της παγκόσμιας κατάταξης. Οσον

αφορά την κατάταξη μόνο για τις κόκκινες κάρτες, το ελληνικό πρωτάθλημα ανέρχεται στην 24η θέση. Η ομάδα που δέχεται τις περισσότερες κάρτες παγκοσμίως ανά αναμέτρηση είναι οι Μοντεβιδέο Γουόντερερς (4,05) από το πρωτάθλημα της Ουρουγουάης. Στον αντίποδα, η ομάδα του Τόκιο, δέχεται τις λιγότερες κάρτες, με μόλις 0,85 ανά παιχνίδι. Στο κορυφαίο πρωτάθλημα της Ευρώπης, την Πρέμιερ Λιγκ της Αγγλίας, η Αρσεναλ του Σωκράτη Παπασταθόπουλου δέχεται τις περισσότερες κάρτες με 2,58, ενώ τις λιγότερες η Λίβερπουλ με 1,04. Στο πρωτάθλημα της Ελλάδας, οι δύο πρωτοπόροι, Ολυμπιακός (2,00) και ΠΑΟΚ (2,00) δέχονται τις λιγότερες κάρτες. Τις περισσότερες λαμβάνουν η Λάρισα με 3,54, η Ξάνθη (3,33), ο Αστέρας Τρίπολης (3,21), η ΑΕΚ (3,21), ο Πανιώνιος (3,04), ο Παναθηναϊκός (2,96), ο Πανατωλικός (2,92), ο ΟΦΗ (2,91), ο Βόλος (2,83), η Λαμία (2,75), ο Ατρόμητος (2,52) και ο Αρπς (2,29). Στις κόκκινες κάρτες, ο Πανατωλικός κυριαρχεί με 0,29 ανά αναμέτρηση. Η ΑΕΚ (0,25) και ο Αστέρας Τρίπολης (0,25) συμπληρώνουν την πρώτη τριάδα. Η Ξάνθη (0,21), ο Πανιώνιος (0,21), ο Βόλος (0,17), η Λαμία (0,17), ο Αρπς (0,13), ο Ολυμπιακός (0,13), η Λάρισα (0,08), ο Παναθηναϊκός (0,08), ο Ατρόμητος (0,04), ο ΠΑΟΚ (0,04) και ο ΟΦΗ (0,00) ολοκληρώνουν τη σχετική λίστα.

Στην παγκόσμια λίστα των κόκκινων καρτών, ακόμη μία ομάδα από την Ουρουγουά (Ράμπλα Τζούνιορς) ανέρχεται στην πρώτη θέση με 0,57, ενώ δεκάδες είναι οι ομάδες που δεν έχουν δεχθεί κόκκινη κάρτα τη φετινή σεζόν.

ΠΑΜΕ ΓΗΠΕΔΟ

ΛΕΠΤΟ ΠΡΟΣ ΛΕΠΤΟ ΟΛΕΣ ΟΙ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ ΤΩΝ ΑΓΩΝΩΝ

ΣΑΒΒΑΤΟ-ΚΥΡΙΑΚΗ 15:00 - 22:00

ΣΧΟΛΙΑΖΟΥΝ ΤΟΝ ΑΠΟΗΧΟ ΤΩΝ ΠΑΙΧΝΙΔΙΩΝ ΚΑΙ ΑΥΤΗ ΤΗΝ ΠΟΔΟΣΦΑΙΡΙΚΗ ΣΕΖΟΝ ΟΙ

ΜΑΡΙΟΣ
ΑΒΡΑΜΙΔΗΣ

ΧΡΙΣΤΟΣ
ΖΑΒΟΣ

ΓΙΩΡΓΟΣ
ΣΑΒΒΙΔΗΣ

ΣΑΒΒΑΣ ΚΟΣΙΑΡΗΣ

GET IT ON

Download on the

LISTEN LIVE
24sports.com.cy

Μαθαίνοντας τα ρομπότ να αισθάνονται

Η τεχνολογία που ανέπτυξε η Behavioral Signals μπορεί να αναγνωρίζει ανθρώπινα συναισθήματα

Της **ΜΑΡΙΑΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ**
Φωτογραφίες: **ΒΑΓΓΕΛΗΣ ΖΑΒΟΣ**

Είναι φορές που θα ευχόσασταν η Siri ή η Alexa να μπορούσε να αναγνωρίσει τον εκνευρισμό, την ανυπομονησία ή την αγωνία στη φωνή σας όταν ζητάτε μια πληροφορία; Έχετε αισθανθεί κάποτε ότι οι συνεργάτες σας, ο ψυχολόγος σας, ο συμπαθής υπάλληλος στην εξυπηρέτηση πελατών της τράπεζάς σας μοιάζουν να μην καταλαβαίνουν τι τους λέτε ή πώς αισθάνεστε, ώστε να έχετε μια γόνιμη συζήτηση ή συνεργασία; Έχετε ευχαθεί ποτέ να ξέρατε τι σκέφτεται ή πώς να χειριστείτε τον υποψήφιο πελάτη, ώστε να κλείσετε τη συμφωνία;

Η, εν μέρει, ελληνική εταιρεία Behavioral Signals έχει αναπτύξει μια τεχνολογία που δίνει τη δυνατότητα σε ανθρώπους και μηχανές να αναγνωρίζουν και να μετρούν συναισθήματα και συμπεριφορές, αναλύοντας ανθρώπινες συνομιλίες. Ως αποτέλεσμα, η τεχνολογία αυτή βοηθά στη βελτίωση της επικοινωνίας μεταξύ ανθρώπων, αλλά και μεταξύ ανθρώπων και μηχανών, και μας φέρνει πιο κοντά στη δημιουργία μηχανών που θα μπορούν να νιώθουν ανθρώπινα συναισθήματα.

Η Behavioral Signals ιδρύθηκε το 2016 από τους Αλέξανδρο Ποταμιάνο, αναπληρωτή καθηγητή στο Τμήμα Ηλεκτρολόγων Μηχανικών του ΕΜΠ, και τον Shri Narayanan, Professor of Electrical Engineering, Computer Science, Linguistics, Psychology στο Πανεπιστήμιο της Νότιας Καλιφόρνια. Η εταιρεία έχει παρουσία τόσο στις ΗΠΑ όσο και στην Αθήνα, όπου βρίσκεται το τεχνικό τμήμα των προγραμματιστών και μέρος του τμήματος έρευνας και ανάπτυξης. Η πατενταρισμένη τεχνολογία Behavioral Signal Processing είναι σε θέση όχι μόνο να εντοπίζει και να μετρήσει το συναισθηματικό από τη φωνή, αλλά και να προβλέψει την πρόθεση του ομιλητή μέσω της συμπεριφορικής ανάλυσης. Πιο συγκεκριμένα, αναλύει όχι μόνο τι λέγεται, αλλά και πώς λέγεται, τα συναισθήματα, τον τρόπο ομιλίας, τον τόνο και τη χροιά της φωνής. Πρόκειται για μια επανάσταση, με δεδομένο ότι μέχρι τώρα αυτό που συνήθως κάνουν οι μηχανές με αναγνώριση φωνής είναι να αναλύουν το τι λέγεται και να δίνουν απλές απαντήσεις σε ερωτήσεις που θέτει ο χρήστης. «Αναπτύσσουμε αλγόριθμους που επιτρέπουν στις επιχειρήσεις να χρησιμοποιούν τεχνολογία τεχνητής συναισθηματικής νοημοσύνης (emotion AI) στις δικές τους υπηρεσίες, ώστε να βελτιώσουν την απόδοση και την αποτελεσματικότητά τους», επισημαίνει ο CEO της Behavioral Signals, Ράνα Γκουζράλ. «Αναλύοντας την εξέλιξη μιας συνομιλίας, η τεχνητή συναισθηματική νοημοσύνη μπορεί να προσδιορίσει ποιες συμπεριφορές και συναισθήματα προκάλεσαν μια αντίδραση και ποια υπήρξαν τα σημεία-κλειδιά».

Η τεχνολογία αυτή είναι λογισμικό ως υπηρεσία (software as a service-SaaS) και παρέχεται σε εταιρείες που διαθέτουν δικό τους λογισμικό, στο οποίο το ενσωματώνουν. Ήδη χρησιμοποιείται από επιχειρήσεις σε όλο τον κόσμο, με την πλειονότητα να έχει έδρα τις Ηνωμένες Πολιτείες. Πρόκειται για εταιρείες που δραστηριοποιούνται στην αγορά των υπολογιστών και της τεχνητής νοημοσύνης, στην υγεία, στον χρηματοπιστωτικό τομέα, στη λιανική.

Οι υπηρεσίες που προσφέρει έχουν εφαρμογή στα πεδία της ρομποτικής, των βοηθών φωνής (Siri, Alexa κ.λπ.), των εφαρμογών επικοινωνίας (Zoom, Skype), της εκπαίδευσης, της υγείας, καθώς και στα τηλεφωνικά κέντρα εταιρικής υποστήριξης. Πιο συγκεκριμένα, οι τεχνολογίες αυτές μπορούν να χρησιμοποιηθούν, π.χ., στην ευφυή δρομολόγηση ενός τηλεφωνικού κέντρου, όπου ένας θυμωμένος πελάτης μπορεί να δρομολογηθεί σε έναν καλά εκπαιδευμένο υπάλληλο, στην ασφάλεια των εργαζομένων με απαιτητικές θέσεις εργασίας και μεγάλα επίπεδα στρες, στην ιατρική διάγνωση ασθενειών όπως η κατάθλιψη, ακόμα και σε βιντεοπαιχνίδια όπου το παιχνίδι προσαρμόζεται στη συναισθηματική κατάσταση του παίκτη.

Στόχος της Behavioral Signals είναι η καλύτερη κατανόηση των συνομιλιών, η ανάλυση περισσότερων δεδομένων και η επίτευξη με-

Ο **CEO** της εταιρείας Behavioral Signals, Ράνα Γκουζράλ.

Η τεχνολογία Behavioral Signals Processing μπορεί να εντοπίζει και να μετρήσει το συναισθηματικό από τη φωνή, αλλά και να προβλέψει την πρόθεση του ομιλητή μέσω της συμπεριφορικής ανάλυσης.

Η ομάδα της Behavioral Signals στα αθηναϊκά της γραφεία: Από αριστερά: Σπύρος Δημόπουλος, Σπύρος Γεωργιλαδάκης, Μαλβίνα Νικάνδρου, Δημήτρης Σγουρόπουλος, Ιωακείμ Ρεβυθός, Γιάννης Καραβασίλης, Δημήτρης Μαστρογιαννόπουλος, Θεόδωρος Γιαννακόπουλος, Ευθύμιος Γεωργίου, Γιώργος Παρασκευόπουλος, Γιώργος Πανατζόπουλος, Αγγελίνα Χατζηγάπη, Νάσος Κατσμάνης, Λεντίον Σωτήρη.

γαλύτερης ακρίβειας. «Ένα από τα πράγματα πάνω στα οποία εργαζόμαστε είναι η πρόβλεψη της ανθρώπινης συμπεριφοράς μέσω της φωνής», τονίζει ο κύριος Γκουζράλ. «Αυτό είναι σημαντικό για τους πελάτες μας, γιατί τους επιτρέπει να δουν προληπτικά, για παράδειγμα να κατευθύνουν μια συζήτηση προς τη σωστή κατεύθυνση, ώστε να αποφύγουν μια κλιμάκωση, ή ένας πωλητής να προβλέψει πότε ο πελάτης θα κάνει αγορά».

Στον τομέα της υγείας η πρόβλεψη της συμπεριφοράς μπορεί να βοηθήσει σε θέματα ψυχικής υγείας, καταλήγει. Η τεχνολογία της Behavioral Signals θα μπορούσε, για παρά-

δειγμα, να ενσωματωθεί σε ένα ρομπότ που λειτουργεί ως φροντιστής ηλικιωμένων, θυμίζοντάς τους να πάρουν τη φαρμακευτική τους αγωγή. Σε περιπτώσεις που οι ηλικιωμένοι αισθάνονται θλιμμένοι ή ενοχλημένοι και δεν θέλουν να πάρουν τα χάπια τους, το ρομπότ-φροντιστής μπορεί να ανιχνεύσει αυτά τα συναισθήματα και στη συνέχεια, λαμβάνοντάς τα υπόψη, να προσπαθήσει μέσω συζήτησης να νιώσουν καλύτερα.

«Οι ζωές μας αλλάζουν καθημερινά και οι έξυπνοι ρομποτικοί βοηθοί στο σπίτι, στα αυτοκίνητά μας, στη δουλειά γίνονται αναπόσπαστο κομμάτι της ζωής μας. Δεν μπορούν

όμως να είναι έξυπνοι, χωρίς συναισθηματική νοημοσύνη στις αλληλεπιδράσεις όπου εμπλέκονται άνθρωποι», τονίζει ο κύριος Γκουζράλ και καταλήγει:

«Είμαστε περίπλοκα πλάσματα. Πρέπει να περιμένουμε ότι οι μηχανές θα είναι σαν εμάς και να συμπεριλάβουμε τη συναισθηματική νοημοσύνη. Αυτό είναι το όραμα της εταιρείας μας: να μάθουμε από τα δεδομένα της φωνής, να εκπαιδεύσουμε τους αλγόριθμους μας και τελικά να προγραμματίσουμε τις μηχανές να αλληλεπιδρούν με τον ίδιο τρόπο που αλληλεπιδρούμε οι άνθρωποι μεταξύ μας, με συναισθηματική νοημοσύνη».

MARKET PLACE

Παρουσιάστηκε επίσημα το έργο της μαρίνας Λάρνακας

Παρουσιάστηκε επίσημα το έργο της ενιαίας ανάπτυξης λιμανιού – μαρίνας της πόλης, μετά τη συμφωνία της κυβέρνησης με την Κοινοπραξία Kition Ocean Holdings, της οποίας τα βασικά μέλη της Κοινοπραξίας προέρχονται από το Ισραήλ. Την παρουσίαση του έργου, που έγινε στη Δημοτική Πινακοθήκη Λάρνακας, έκανε ο Εκτελεστικός Διευθυντής της Kition Ocean Holdings Πάνος Αλεξάνδρου, ο οποίος ανέφερε ότι οι κατασκευαστικές εργασίες θα εκτελεστούν σε οριζόντια δέκα περίπου χρόνων, ενώ η συμφωνία προβλέπει παραχώρηση του έργου για περίοδο 40 ετών. Μετά την υπογραφή της Σύμβασης Παραχώρησης θα υποβληθούν οι αιτήσεις για τις απαιτούμενες άδειες, ενώ υπολογίζεται ότι σε δύο χρόνια θα ξεκινήσουν οι εργασίες, που περιλαμβάνουν μεταξύ άλλων μικτή ανάπτυξη επέκτασης του λιμανιού με υποδομές για κρουαζιερόπλοια και εμπορικές χρήσεις και επέκταση της μαρίνας με εκτεταμένες ξενοδοχειακές αναπτύξεις.

Η ισραηλινή «El Al» ακυρώνει πτήσεις προς την Κύπρο

Η ισραηλινή αεροπορική εταιρεία El Al ανακοίνωσε την Δευτέρα ακύρωση αριθμού πτήσεων προς την Κύπρο μετά και την μειωμένη ζήτηση που υπήρξε λόγω του ξεσπάσματος του κορωνοϊού έστω και αν στο νησί δεν υπάρχει επιβεβαιωμένο κρούσμα. Η ιστοσελίδα «The Jerusalem Post» αναφέρει ότι η εταιρεία με βάση τις ακυρώσεις ανακοίνωσε περαιτέρω χαλάρωση της εμπορικής πολιτικής της όσον αφορά τις πτήσεις προς την Ταϊλάνδη και την Ιαπωνία. Η «El Al» επιτρέπει στους πελάτες της να αλλάξουν τις ημέρες αναχώρησής τους χωρίς χρέωση.

Amazon: Απαγόρευσε 1 εκ. προϊόντα που υποτίθεται ότι θεραπεύουν

Η Amazon.com Inc απαγόρευσε από την πλατφόρμα της περισσότερα από 1 εκατομμύριο προϊόντα προς πώληση τις τελευταίες εβδομάδες που ισχυριζόταν ανακριβώς ότι θεραπεύουν τον κορωνοϊό ή προφυλάσσουν από τον ιό, ανέφερε σήμερα η εταιρεία στο Reuters. Η εταιρεία τόνισε ότι παρακολουθεί τις ραγδαίες αυξήσεις τιμών και τους ψευδείς ισχυρισμούς μέσω ενός συνδυασμού αυτοματοποιημένων και χειροκίνητων εξετάσεων των καταχωρίσεων. Η Amazon αφαίρεσε επίσης δεκάδες χιλιάδες προσφορές από εμπορεύματα που η εταιρεία τόνισε ότι προσπάθησαν να ψευδοποιήσουν τις τιμές.

Εργοστάσιο στη Γαλλία ανακοίνωσε η Huawei

Ο γίγαντας τηλεπικοινωνιών της Κίνας Huawei ανακοίνωσε την Πέμπτη ότι θα αρχίσει να κατασκευάζει ραδιοφωνικό εξοπλισμό για τα δίκτυα νέας γενιάς 5G στη Γαλλία, στις πρώτες τέτοιες εγκαταστάσεις του εκτός Κίνας. Όπως μεταδίδει το Γαλλικό Πρακτορείο Ειδήσεων, η Huawei, η οποία έχει επηρεαστεί από μια εμπορική διαμάχη μεταξύ Πεκίνου και Ουάσινγκτον, είχε αρχίσει το φλερτ με την Ευρώπη σε μια προσπάθεια να αντισταθμίσει τη ζημία από χαμένες επιχειρηματικές συναλλαγές στις ΗΠΑ. Σύμφωνα με τα σχέδια οι εγκαταστάσεις στη Γαλλία αξίας 200 εκατ. ευρώ, θα προσφέρουν 500 θέσεις εργασίας και θα παράγουν εξοπλισμό για την ευρωπαϊκή αγορά, δήλωσε ο Πρόεδρος της εταιρείας Λιανγκ Χουά κατά τη διάρκεια διάσκεψης Τύπου στο Παρίσι.

Μύθοι και αλήθειες για τους αλιγάτορες στους υπονόμους

Του **COREY KILGANNON, THE NEW YORK TIMES**

Είναι μεγάλοι, επιθετικοί και ορισμένοι είναι τυφλοί αλμύινο, εξαιτίας της έλλειψης ηλιακού φωτός. Πρόκειται για τους αλιγάτορες, που υποτίθεται ότι διαβιούν στους υπονόμους της Νέας Υόρκης, τρομοκρατώντας εργαζομένους που φέρουν όπλα για να προστατευθούν από την απειλή. Γλιστρώντας ανάμεσα στις σωληνώσεις, οι αλιγάτορες τρέφονται με αρουραίους και σκουπίδια. Τα ερπετά αυτά ίσως να αποτελούν τον πλέον ανθεκτικό αστικό μύθο της αμερικανικής μεγαλούπολης, έχοντας κατακτηθεί θέση σε μυθιστορήματα, τηλεοπτικές εκπομπές και ταινίες τρόμου.

Ο μύθος, με ηλικία μεγαλύτερη του ενός αιώνα, έχει εμπνεύσει εκατοντάδες εγκαταστάσεις και άτυπη ετήσια γιορτή με τίτλο «Ημέρα του Αλιγάτορα στον Υπόνομο», που γιορτάζεται κάθε Φεβρουάριο. Πίσω από κάθε μύθο, όμως, κρύβεται μία δόση αλήθειας, με τις υπηρεσίες αστικής πανίδας της Νέας Υόρκης να προχωρούν στη διάδοση πολλών τέτοιων ερπετών κάθε χρόνο. Οι αλιγάτορες έχουν εγκαταλειφθεί από τους ιδιοκτήτες τους, αφού μεγαλώσουν

Η ιστορία, με ηλικία μεγαλύτερη του ενός αιώνα, έχει εμπνεύσει εικαστικές εγκαταστάσεις και άτυπη ετήσια γιορτή, που γιορτάζεται κάθε Φεβρουάριο.

και πιάσουν να θεωρούνται γλυκά κατοικίδια. Οι πρώτες αναφορές για αλιγάτορες στους υπονόμους χρονολογούνται από την πρώτη δεκαετία του 20ού αιώνα, με ρεπορτάζ εφημερίδων να διηγούνται τη σύλληψη τέτοιων ζώων στα έγκατα της μεγαλούπολης. Το 1982, όμως, ο τότε επικεφαλής της υπηρεσίας αποβλήτων και υπονόμων της Νέας Υόρκης, Τζον Φλάερτι απέκλεισε κάθε ενδεχόμενο ύπαρξης αλιγάτων στους υπονόμους. «Έχω δει αρουραίους, έντομα, σπάνια ψάρια, ανθρώπινα πτώματα, ακόμη και κρυφές αιθούσες συνάντησης μελών συμμοριών, αλλά κανέναν αλιγάτορα», είχε πει ο Φλάερτι στην εφημερίδα New York Times. Παρ' όλα αυτά, ο Φλάερτι δεχόταν πλήθος ε-

Νεαρός αλιγάτορας σε εκδήλωση στη Φλόριντα, όπου τα ερπετά ενδημούν χάρη στο υποτροπικό κλίμα και στην αφθονία θερμών υδάτων.

πιστολών από πολίτες, που αναρωτιούνταν εάν οι δημοτικές υπηρεσίες είχαν εντοπίσει αλιγάτορες αλμύινο ή εάν οι υπάλληλοι των υπονόμων έφεραν πάνω τους όπλα για να προστατευθούν από τα ερπετά.

Όπως ανακοίνωσε η Fed, τα θεμελιώδη μεγέθη της αμερικανικής οικονομίας παραμένουν υγιή, εντούτοις, ο κορωνοϊός θεωρείται επικίνδυνος, ενώ οι επιπτώσεις του στην οικονομική δραστηριότητα δεν είναι ακόμα γνωστές συνολικά και, όσο περνά ο καιρός, ξεδιπλώνονται.

Αιφνίδια μείωση βασικού επιτοκίου δολαρίου από τη Fed

Για να αντιμετωπίσει τις επιπτώσεις από τον κορωνοϊό

Εκτακτά μέτρα λαμβάνει η Ομοσπονδιακή Τράπεζα των Ηνωμένων Πολιτειών (Fed) για να αντιμετωπίσει τις δυσμενείς οικονομικές επιπτώσεις από την επέκταση της επιδημίας του κορωνοϊού, ανακοινώνοντας χθες απροσδόκητη μείωση του βασικού επιτοκίου του δολαρίου πριν από την καθιερωμένη της συνεδρίαση στις 17-18 Μαρτίου. Σε ανακοίνωσή της η Fed τόνισε ότι μειώνει, συγκεκριμένα, κατά μισή ποσοστιαία μονάδα το επιτόκιο, ώστε να κυμαίνεται στη ζώνη 1%-1,25% (έναντι του 1,50%-1,75% προηγουμένως). Πρόκειται για την πρώτη επείγοντος χαρακτήρα περικοπή στο κόστος δανεισμού από το ξέσπασμα της κρίσης του 2008.

Αξίζει να σημειωθεί ότι τόσο οι παράγοντες της αγοράς όσο και οι τράπεζες και οι αναλυτές είχαν

Η ομάδα του G7 δεσμεύθηκε να λάβει όλα τα αναγκαία μέτρα για να στηρίξει την παγκόσμια οικονομία.

προβλέψει μία τέτοια κίνηση με μείωση του επιτοκίου από 25 έως και 50 μονάδες βάσης στη συνεδρίαση που θα διεξαχθεί στις 17-18 του μήνα. Η επείγουσα χρεοσίνα κίνηση προφανώς και αποτυπώνει το πόσο σοβαρά είναι η εξέλιξη της επιδημίας κατά τη Fed, η οποία έλαβε ομόφωνα τη σχετική απόφαση και επιδιώκει να αποτρέψει το να περιπέσει η παγκόσμια οικονομία σε ύφεση. Αυτή τη στιγμή η επιδημία του κορωνοϊού, η οποία ξεκίνησε στα τέλη της προηγούμενης χρονιάς από την πόλη της Κίνας, Γουχάν, έχει εξαπλωθεί ταχύτατα δημιουργώντας αλυσιδωτές παρενέργειες σε πολλούς τομείς της οικονομίας (μεταποίηση, μεταφορές, τουρισμός κ.ά.).

Βέβαια, η Ομοσπονδιακή Τράπεζα των ΗΠΑ δεν αφήνει να διαφανεί κάποια έλλειψη ψυχραιμίας. Αναφέρει, συγκεκριμένα, στην ανακοίνωσή της: «Τα θεμελιώδη μεγέθη της αμερικανικής οικονομίας παραμένουν υγιή».

Εντούτοις, ο κορωνοϊός θεωρείται επικίνδυνος, ενώ οι επιπτώσεις του στην οικονομική δραστηριότητα δεν είναι ακόμα γνωστές συνολικά και, όσο περνάει ο καιρός, ξεδιπλώνονται. Υπό το πρίσμα αυτών των παραγόντων και για να στηριχθεί ο στόχος μας της μέγιστης απασχόλησης και της σταθερότητας των τιμών, η αρμόδια επιτροπή αποφάσισε να περικόψει το βασικό επιτόκιο».

Κατά την εκτίμηση του διεθνούς οίκου αξιολόγησης Fitch, μία έκτακτη περικοπή επιτοκίων από τη Fed θα επηρέαζε δυσμενώς την κερδοφορία των αμερικανικών τραπεζών την τρέχουσα χρονιά αλλά και πέραν αυτής. Ποια ήταν η αντίδραση της αγοράς στην απόφαση της Ομοσπονδιακής Τράπεζας; Αρχικά στη Γουόλ Στριτ οι τιμές των μετοχών σημείωσαν άνοδο, διότι η μείωση του κόστους δανεισμού αναμενόταν, αφ' ου στιγμής ο κορωνοϊός δεν επρόκειτο να περιοριστεί εντός της Κίνας. Μέσα σε λίγα λεπτά, όμως, υπήρξε υποχώρηση, ενώ οι τιμές του χρυσού ενισχύθηκαν άνω του 2%. Ανοδικά κινούνταν οι δείκτες στα ευρωπαϊκά χρηματιστήρια.

Ο Τζερόμι Πάουελ, πρόεδρος της Ομοσπονδιακής Τράπεζας των ΗΠΑ, είχε ήδη λάβει μέρος χθες σε τηλεφωνική διάσκεψη των υπουργών Οικονομικών και των κεντρικών τραπεζιτών των κρατών-μελών της «Ομάδας των Επτά» πλουσιότερων χωρών (G7). Ολοκληρώνοντας τις συζητήσεις τους, δεσμεύθηκαν ότι θα λάβουν όλα τα αναγκαία μέτρα για να στηρίξουν την παγκόσμια οικονομία. Είναι χαρακτηριστικό πώς αντέδρασαν αναλυτές μετά την απόφαση της Fed. Κατά τον Τζόστιν Λίντρερ της Cantor Fitzgerald, προκάλεσε έκπληξη η κίνηση, διότι ήταν μεμονωμένη και όχι σε συντονισμό με τις λοιπές κεντρικές τράπεζες, ενώ ο Γουίλ Ντέλγουιτς της χρηματιστηριακής Baird εκτιμά ότι δεν προσθέτει κάτι σημαντικό στην οικονομία, αλλά καθυστερεί τις αγορές. «Σαν να διαμνύει η Fed πως ελέγχει την κατάσταση και πρέπει οι αγορές να ηρεμήσουν», παρατηρεί.

REUTERS

Ευάλωτα στον ιό τα ελληνικά ομόλογα, εκτιμούν οι αναλυτές

Περαιτέρω πιέσεις αναμένουν οι αναλυτές στα ελληνικά ομόλογα μετά το έντονο sell-off της περασμένης εβδομάδας, το οποίο και εκτόξευσε το κόστος δανεισμού του ελληνικού Δημοσίου –όπως αυτό αποτυπώνεται από την απόδοση του 10ετούς– στο 1,355% και κατά 47% από τα ιστορικά χαμηλά του 0,92% που είχαν σημειωθεί στα μέσα του περασμένου μήνα. Σύμφωνα με τη Citigroup, η οποία και είχε χαρακτηρίσει την αγορά των ελληνικών 10ετών ομολόγων έναντι των γερμανικών ένα από τα κορυφαία trades του 2020, τα ομόλογα της Ευρωζώνης έχουν χάσει τα αμυντικά χαρακτηριστικά που παρουσίαζαν έναντι του κινδύνου του κορωνοϊού, μετά και την εξαπλώσή του εντός των ευρωπαϊκών συνόρων. Τα ομόλογα της Ευρωπαϊκής περιφέρειας, όπως τονίζει, και κυρίως τα ελληνικά και τα ιταλικά, φαίνονται τα πιο ευάλωτα αυτή τη στιγμή. Συνολικά, όπως εκτιμά, η «ποιότητα» θα νικήσει το «κυνήγι των αποδόσεων» το επόμενο διάστημα, ωστόσο τα spreads θα συρρικνωθούν όταν ο ρυθμός των νέων κρουσμάτων στην Ευρώπη υποχωρήσει.

Από την πλευρά της η DZ Bank συστήνει αρνητικές θέσεις (short) στα ομόλογα της Ευρωπαϊκής περιφέρειας λόγω της αβεβαιότητας που κυριαρχεί αυτή τη στιγμή σχετικά με τις επιπτώσεις αλλά και τον ρυθμό εξαπλώσεως του νέου ιού. Όπως σημειώνει, πλέον στην αγορά κρατικών ομολόγων της περιοχής κυριαρχεί έντονη risk-off διάθεση, με τους επενδυτές να κοιτούν τα «ασφαλή καταφύγια», όπως τα γερμανικά ομόλογα, ενώ τα spreads των ιταλικών, των ελληνικών των ισπανικών και των πορτογαλικών ομολόγων έχουν διευρυνθεί έντονα. Βραχυπρόθεσμα, η αγορά ομολόγων θα συνεχίσει να κυριαρχείται από αβεβαιότητα σχετικά με την ταχύτητα εξαπλώσεως καθώς και τις οικονομικές επιπτώσεις αυτής της «κρίσης», εκτιμά. Εάν η επιδημία δεν εξαπλωθεί περαιτέρω, οι αγορές θα αρχίσουν να ανακάμπτουν σε μερικές εβδομάδες. Ωστόσο, εάν η επιδημία εξελιχθεί σε πανδημία, η διεύρυνση των spreads θα είναι μεγαλύτερη και θα διαρκέσει περισσότερο επισημαίνει η DZ Bank. Σε αυτή την περίπτωση, οι αγορές της Ιταλίας, της Ελλάδας, της Ισπανίας και της Πορτογαλίας θα «χτυπηθούν» έντονα, ενώ τα ομόλογα του πυρήνα θα επωφεληθούν από την αναταραχή.

ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ ΚΟΥΡΤΑΛΗ

BusinessCloud

Δωρεάν 20GB χώρος για τα δεδομένα σας στο τοπικό Cloud της Cyta

Τηλεφωνική Εξυπηρέτηση Επιχειρηματικών Πελατών: 150
www.cyta.com.cy/business-cloud

Νιώσε κοντά,
φτάσε μακριά

Κέρδη στο ΧΑΚ έπειτα από έξι πτωτικές συνεδριάσεις

Με μικρά κέρδη ξεκίνησε τον Μάρτιο το Χρηματιστήριο, διακόποντας ένα σερί έξι πτωτικών συνεδριάσεων, που είχαν ως αποτέλεσμα τη σωρευτική απώλεια σχεδόν έξι ποσοστιαίων μονάδων.

Ωστόσο κυρίως από τα κέρδη στους τίτλους της Τράπεζας Κύπρου, ο Γενικός Δείκτης παρουσίασε άνοδο σε ποσοστό 0,40%, κλείνοντας στις 64,52 μονάδες. Ο Δείκτης FTSE/CySE 20 κατέγραψε κέρδη 0,39% κλείνοντας στις 38,74 μονάδες. Η αξία των συναλλαγών κινήθηκε στα χαμηλά επίπεδα των €106.124.

Αν και η συνεδρία ξεκίνησε σε αρνητικό κλίμα με τον Γενικό Δείκτη να υποχωρεί κάτω από τις 64 μονάδες στο χαμηλό της ημέρας, εντούτοις η εμφάνιση επενδυτικού ενδιαφέροντος ώθησε το Χρηματιστήριο

Ο Γενικός Δείκτης παρουσίασε άνοδο σε ποσοστό 0,40%, κλείνοντας στις 64,52 μονάδες.

σε θετικό πεδίο, που διατηρήθηκε μέχρι και το τελικό κλείσιμο. Στο τελευταίο 20λεπτο ο Γενικός Δείκτης έφθασε στις 65 μονάδες καταγράφοντας ενδοσυνεδριακά κέρδη 1,10%, για να κλείσει ωστόσο στις 64,52 μονάδες.

Από τους επιμέρους χρηματιστηριακούς δείκτες μόνο ο τομέας των Ξενοδοχείων παρουσίασε κέρδη,

σε ποσοστό 0,77%. Ζημιές κατέγραψαν οι Επενδυτικές Εταιρείες με 2,04%, η Εναλλακτική Αγορά με 0,11% και η Κύρια Αγορά με 0,09%.

Το μεγαλύτερο επενδυτικό ενδιαφέρον προσέλκυσαν οι τίτλοι της Τράπεζας Κύπρου με €61.249 (άνοδος 4,02% - τιμή κλεισίματος €1,24). Ακολούθησαν οι μετοχές της Petrolina Holdings με €10.206 (πτώση 1,94% - τιμή κλεισίματος €1,01), της Ελληνικής Τράπεζας με €10.109 (πτώση 4,83% - τιμή κλεισίματος €0,78%), της Louis PLC με €7.014 (άνοδος 8,0% - τιμή κλεισίματος €0,11) και της Logicom με €5.291 (άνοδος 2,31% - τιμή κλεισίματος €1,33).

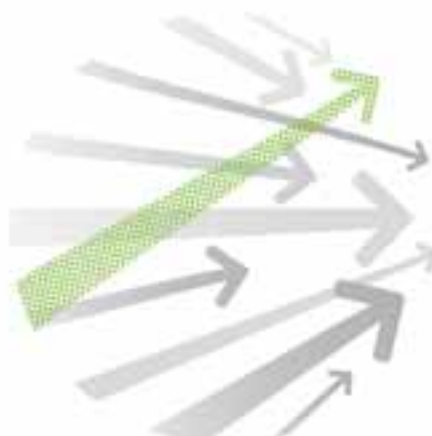
Από τις μετοχές που έτυχαν διαπραγματεύσεων, επτά κινήθηκαν ανοδικά, έξι πτωτικά και μία παρέμεινε αμετάβλητη. Οι συναλλαγές περιορίστηκαν σε 89.

Deloitte.

Cyprus Tax Facts 2020

The taxpayers' complete guide to compliance obligations and key provisions of Cypriot legislation

Download your guide today!

www.deloitte.com/cy/tax-facts-2020